Vol. 8 | No. 1960 | Sun. June 13. 2021 | یکشنبه ۲۳ خرداد ۱۴۰۰ | ۲ ذی‌القعده ۱۴۴۲ | سال هشتم | شماره ۱۹۶۰ | ۸ صفحه | قیمت: ۳۰۰۰ تومان

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR

تعادل

نیاز اقتصاد ایران

دلار	یورو	تمام‌سکه	شاخص بورس
--	--	۱۰۴۸۲۰۰۰	۱۱۴۴۹۵۵

آمار تولید در اردیبهشت ۱۴۰۰ نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد

عقبگرد خودروسازان در تولید

صفحه ۷

حذف ترافیک رایگان «شاد»، مغایر با مصوبه شورای عالی فضای مجازی است

انتقاد از پولی شدن سامانه شاد

صفحه ۶

توجه به حوزه‌های اجتماعی باید اولویت دولت سیزدهم باشد

در باتلاق آسیب‌های اجتماعی گرفتار شده‌ایم

صفحه ۸

«تعادل» تاثیر حراج اوراق مالی اسلامی دولت بر بازار را بررسی می‌کند

سوءاستفاده از بورس تکرار می‌شود؟

صفحه ۴

رشد اجاره ثابت ماند، وام ودیعه افزایش یافت

مسکن و تمدید مداخلات بی‌نتیجه

وزیر راه: وام اجاره مسکن برای خانواده‌های تهرانی ۷۰ میلیون تومان شد

صفحه ۵

عباس هشی در گفت‌وگو با «تعادل» مطرح کرد

FATF در زمان دولت آینده تصویب می‌شود

ارز عمده کشور در اختیار خصولتی‌ها بنیادی‌ها و نهادی‌ها است

صفحه ۲

فرشته فریادرس | مناظره سوم، عصر گاه ۲۲ خردادماه با حضور هفت کاندیدای منتخب ریاست جمهوری برگزار شد. مناظره سوم و پایانی که با موضوع «دغدغه‌های مردم» برگزار شد، از لحاظ شکل و ساختار به مانند دو مناظره قبل بود، به جز فرصت جمع‌بندی که از سه دقیقه به پنج دقیقه افزایش یافت. در این فینال نفس گیر، همه چیز بر اساس قرعه‌کشی مشخص شد. در مناظره‌های پیشین نامزدها به نحوه برگزاری مناظرات انتقاد کردند، اما در عمل برای بهبود مناظره اتفاق خاصی نیفتاد. با این حال، مناظره سوم کمی گرم‌تر از مناظره اول و دوم بود. چرا که کاندیداها برنامه‌های خود را در زمان بیشتری توانستند روشن کنند. همچنین انتقادات نامزدها از یکدیگر جدی شد و از حالت هجمه خارج شد. در این مناظره مواضع نامزدها درباره موضوعات کلیدی چون «برجام و مذاکرات هسته‌ای» روشن شد. به‌طوری که «ابراهیم رییسی» موافقت ضمنی خود را با برجام اعلام کرد اما «سعید جلیلی» با آن مخالفت کرد. «عبدالناصر همتی» نیز بر ادامه برجام تاکید کرد. در بحث FATF اما جلیلی قاطعانه عنوان کرد که امضای کنوانسیون‌ها هیچ فایده‌ای برای ایران ندارد. برخی از کنشگران سیاسی اما در واکنش به مناظره پایانی عنوان کردند که سطح گفت‌وگوهای کاندیداها در مناظره در حد یک رییس جمهور نیست و ظاهر اطراحان پرسش‌ها تمایلی به طرح موضوعات جدی‌تر نداشتند. به گفته آنها، مناظره‌ها بیشتر شبیه صحنه تهدید و تخریب شده و هنوز در بدنه خاموش جامعه، انگیزه‌ای برای رای دادن ایجاد نشده است.

راند نخست

در راند نخست مناظره پایانی، که عصر روز گذشته برگزار شد، کاندیداها بیشتر وقت خود را صرف پاسخگویی به اظهارات، انتقادات و طعنه‌های دیگر کاندیداها کردند. در این مناظره اما بحث اصلی حول محور «تحریم، برجام و اف‌ای‌تی‌اف» چرخید که واکنش برخی از کاندیدها را به همراه داشت. برخی از نامزدها از جمله «زاکانی و قاضی‌زاده هاشمی» از همان شروع مناظره با ادبیاتی تند حسن روحانی رییس جمهور را به مناظره دعوت کردند. قاضی‌زاده هاشمی در ابتدای اظهاراتش عنوان کرد: «من خطاب به مسوولان مربوطه از جمله آقای روحانی می‌گویم امروز کسی نیست که عملکرد دولت را برعهده بگیرد. ایشان از دفتر خودشان بیرون بیایند و در صدا و سیما حاضر شوند. من حاضرم درباره مسائل مختلف مناظره کنم.» محسن رضایی، اما دیگر نامزد انتخاباتی عنوان کرد: «جنگ زرگری ایجاد می‌کنند تا مشکلات دیده نشود و نگذارند دولت‌ها روی مسائل مهم کشور متمرکز شوند.» رییسی هم در بخش اول مناظره، به ایجاد ۴ میلیون شغل در ۴ سال دولت اشاره و آن را امکان‌پذیر دانست. اما نوبت به زاکانی که رسید، گفت: «تلاشم این است در این ۴۲ سال، صدای غارت‌شدگان و خفتگان باشم.» او به مردم قول داد که «۲۵۰ هزار میلیارد تومان را از حلقوم سه برادر بیرون می‌کشد و با ریشه فساد را می‌خشکاند.» جلیلی دیگر نامزد انتخاباتی اما گفت: «دغدغه مردم این است چرا مشکلات حل نمی‌شود، دغدغه و مشکلات مردم مثل کرونا ناشناخته نیست، چرا دولت‌ها از مسائل مردم، عقب هستند؟ نگرانی مردم عدم ثبات تورم است.» در این میان همتی که این روزها شائبه دوگانه او با رییسی هم مطرح می‌شود، در پاسخ به انتقاد سایر کاندیداها درباره وضعیت کنونی اقتصاد، تحریم را مسبب وضع فعلی کشور عنوان کرد و گفت: «تحریم در یک دهه گذشته معادلات اقتصادی ما را برهم زده است.» او تاکید کرد: «جریانی می‌خواهد ما بدون دنیا زندگی کنیم و می‌گویند باید بدون دنیا زندگی کنیم، شما نمی‌توانید. این در حالی است که ترامپ و کاسبان تحریم با هم زیر میز برجام زدند.» او در اینجا خطاب به رییسی این پرسش را مطرح کرد: «اگر قدرت دست شما بیفتد چه اتفاقی خواهد افتاد؟» مهرعلیزاده اما برخلاف سایر کاندیداها، وضعیت کنونی را نتیجه عدم صداقت در رفتار مدیران عنوان کرد و گفت: «کاری شده که مرجعیت رسانه از تهران به لندن انتقال پیدا کرده است.» او گفت که امروز صدا و سیما حتی نماینده اقلیتِ اقلیت هم نیست و باید نگاه ارباب رعیتی از بین برود. این نامزد ریاست جمهوری با بیان اینکه امروز اقتصاد و معیشت هم دچار فضای سیاست‌زدگی شده، با کنایه گفت: راه‌حل مشکلات اشکنه خوردن و لنگ پوشیدن نیست؛ مردم صداقت و شفافیت می‌خواهند. او یک طعنه هم به رییسی زد و گفت: «اگر کرونا خطرناک است، خوزستان که شرایط سختی دارد، چرا آقای رییسی آنجا تبلیغات می‌کنند و هزاران نفر را جمع می‌کنند.»

راند دوم مناظره

در بخش بعدی مناظره، نامزدهای ریاست جمهوری فرصت یافتند که به اظهارات دیگر نامزدها درباره خودشان پاسخ بدهند. در این بخش، زاکانی باز هم خطاب به همتی که شما درخواست کرده بودید قیمت بنزین ۵ هزار تومان شود تا کسری بودجه دولت جبران شود، گفت: مستندات آن موجود است؛ مشکل ما دروغ گویی است، چرا دروغ می‌گویید؟ او در ادامه گفت: آبان ۹۸ آقای همتی گفتند ۴ درصد در تورم تاثیر دارد، البته آقای همتی بعدا گفتند بنده با این گرانی مخالفم، چرا دروغ می‌گویید؟! او در اینجا به روحانی هم حمله کرد و گفت: بی‌کفایتی از این بالاتر که رییس جمهور پس از این اتفاق بگوید صبح جمعه فهمیدم؟! شامورتی بازی جواب نمی‌دهد! این نامزد ریاست جمهوری همچنین گفت که همتی خیانت کرده و اطلاعات مالی را در اختیار صندوق بین‌المللی پول قرار داده است. در این میان اما، محسن رضایی با بیانی آرام‌تر نسبت به سایر کاندیداها، از ضرغامی یاد کرد و گفت: باید زیر میز بزنیم! او البته در اظهاراتی گفت: قرار بود اقدامات دولت، به یک شاهکار بزرگ در رفع تحریم‌ها تبدیل شود؛ تحریم‌ها که برطرف نشد هیچ، تحریم‌های سنگین به وجود آمدند. وقتی نوبت به همتی رسید، ترجیح داد که به کنایه‌ها و انتقادات زاکانی پاسخی ندهد و در عوض از پشت پرده سقوط بورس سخن بگوید. او گفت: آقای زاکانی به عنوان پلیس بدورود کردند و من جواب حرف‌های‌شان را نمی‌دهم. همتی در ادامه توضیح داد: مشکل بورس هیچ ربطی به بانک مرکزی ندارد؛ چرا که مدت‌ها قبل به دفتر رییس جمهور و مقام معظم رهبری نامه خصوصی نوشتم و...

ادامه در صفحه ۶

یادداشت - ۱

توانایی فهم ساختارهای بین‌المللی

آلبرت بغزیان

بعد از جنگ جهانی دوم عرصه مناسبات جهانی رنگ دیگری به خود گرفت و جهان متوجه این واقعیت شد که بدون تعامل و همکاری میان کشورهای مختلف نمی‌توان به توسعه پایدار و همه جانبه دست پیدا کرد. در این مدل اقتصادی و ارتباطی، ساختارهایی در نظر گرفته شد تا از طریق این ساختارها هم از یک طرف بهبود وضعیت اقتصادی و تجاری کشورها ممکن شود و هم امکان سوءاستفاده برخی جریانات تاریک و سیاه از صحنه اقتصاد مسدود شود. به عنوان نمونه سازمان‌هایی چون صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی و متعاقب آن هم بحث تشکیل کنوانسیون‌های مقابله با پولشویی در دستور کار قرار گرفتند. اغلب کشورها پذیرفته‌اند که در بطن این مناسبات ارتباطی برنامه‌های اقتصادی و...

ادامه در صفحه ۲

یادداشت - ۲

بدون FATF ممکن نیست

مجیدرضا حریری

بعد از مطرح شدن برخی اظهارنظرها از سوی برخی نامزدهای اصولگرا در مناظرات در خصوص اینکه اقتصاد ایران بدون پیوستن به کنوانسیون‌های بین‌المللی از نوع fatf می‌تواند گلیم خود را از آب اقتصاد بین‌المللی بیرون بکشد؛ به نظرم برای روشن کردن ابعاد مختلف موضوع بهتر است پرسشی را به این صورت طرح کرد که آیا اساسا در این برهه تاریخی امکان دارد بدون تعاملات همه جانبه با جهان پیرامونی بتوان زندگی کرد؟ گمان نمی‌کنم هیچ فرد عاقلی وجود داشته باشد که پاسخ مثبت به این پرسش بدهد. بنابراین پرسش بعدی این است که آیا می‌توان با دنیا تعامل کرد و فقط با ملت‌ها تعامل کرد و موضوع تعامل با دولت‌ها کنار گذاشته شود؟ برخی معتقدند می‌شود با دنیا تعامل کرد، اما ضوابط و روابط حاکم بر مناسبات جهانی را قبول نداشت. این نوع اظهارنظرها منطقی و قابل قبول نیست. قراردادهای بین‌المللی به هر حال بخشی از تعاملات بین‌المللی است. نمی‌شود در سازمان ملل عضو باشید، اما مقررات و ضوابط ملل متحد برای تنظیم روابط بین کشورها را قبول نداشته باشید. نمی‌شود کشوری از سیستم بانکداری جهانی استفاده کند، اما قواعد این ساختار را در دستور کار قرار ندهد. من کاری به این ندارم که این قواعد آیا به حق است یا به حق نیست. شرایط موجود یک چنین ضرورت‌هایی را ایجاب می‌کند. شرایط امروز می‌گوید که یک گروه ناظر اقدامات مالی بین‌المللی وجود دارد که در حوزه بانکداری بین‌المللی حرف اول و آخر را می‌زند و به این ناظر مالی fatf می‌گویند. این گروه ناظر اقدام مالی مقرراتی را وضع می‌کند، اگر کشوری این مقررات را نپذیرد، این گروه ناظر، کشور یاد شده را مجازات یا تحریم نمی‌کند، تنها به اعضای خود توصیه می‌کند که من این کشور را تایید نمی‌کنم، بنابراین همه اعضای این نهاد نیز از معامله و داد و ستد با این کشور پرهیز می‌کنند. مانند این است که کشوری عضو فیفا باشد و فوتبال بازی کند اما قواعد فیفا را نپذیرد. طبیعی است که فیفا کشور یاد شده را از فوتبال بازی کردن، منع نمی‌کند، بلکه می‌گوید در بازی‌هایی که ذیل نام فیفا با عنوان جام جهانی، بازی‌های جام ملت‌های قاره‌ای و فوتبال باشگاهی و... است نمی‌تواند حضور پیدا کند. fatf هم ایران را تحریم نکرده است، تنها نام ایران را در لیستی قرار داده است که کشورهای پرخطر در آن قرار دارند و توصیه‌ای برای همکاری کردن با ایران نمی‌کند. وقتی در این لیست قرار گرفته باشیم، هیچ بانک و کشوری در دنیا (حتی چین، روسیه، عراق و...) حاضر به دادوستد با ایران نخواهد شد. پس اگر اقتصادی قصد تعامل با جهان پیرامونی را دارد، باید قواعد این جهان را بپذیرد و در چارچوب این قواعد بازی کند. اعتراضاتی هم که دارد باید در چارچوب این قواعد انجام شود. حرف من غلط بودن یا درست بودن این ساختارها نیست، قصد من تشریح شرایطی است که اقتصاد جهانی از آن برخوردار است. در واقع این یک انتخاب است، اقتصاد ایران هم باید انتخاب کند که قصد دارد در چه مسیری گام بردارد. من شخصا نمی‌گویم کدام راه، بهتر است و کدام راه غلط است. طی هفته‌های اخیر برخی نامزدهای اصولگرا مدام تکرار می‌کنند که «اقتصاد ایران، همه جهان را ول کرده‌اند، چسبیده‌اند به چند کشور محدود.» این چند کشور یعنی اتحادیه اروپا و امریکا قدرت برتر اقتصاد جهانی هستند و بدون تعامل با این کشورها نمی‌توان در اقتصاد جهانی کار کرد، یک واقعیت بین‌المللی است. چه ما خوش‌مان بیاید و چه نیاید. من هم بسیار بیشتر از این نامزدها از این شرایط ناراحت هستم؛ اما واقعیت همین است و نمی‌توان آن را انکار کرد. اگر این دوستان تصور می‌کنند از طریق تهاتر (و ایده‌هایی مانند آن) می‌توان کشتی اقتصاد ایران را به سمت رشد و جهش هدایت کرد، یک اشتباه محض است. امکان ندارد با تهاتر بتوان نیازهای کلان کشوری در حد ایران را تامین کرد. کشورهایی که از ایران کالا می‌خرند، (منهای چین) امارات، عراق و افغانستان هستند. شما به من بگویید افغانستان و عراق که ۳۵ درصد صادرات ایران را به خود اختصاص داده‌اند، چه دارند که...

ادامه در صفحه ۲

یادداشت - ۳

اقتصاد بدون الگو

پیمان مولوی

آیا کسی می‌داند الگوی مشخص اقتصادی کاندیداهای ریاست جمهوری چیست؟ سال‌هاست که اقتصاد ایران به دنبال رسیدن به کرانه‌های توسعه است. سال‌هاست که برای دستیابی به این امر تلاش صورت می‌گیرد، اما توفیقی حاصل نمی‌شود. سال‌هاست در حال حرکتیم، می‌رویم و می‌رویم ولی به اهداف از پیش تعیین شده برای توسعه نمی‌رسیم. جایی که اقتصاد ایران روی آن قرار دارد هر نامی می‌تواند داشته باشد به جز توسعه. آیا مدل اقتصاد ما چینی است؟ ژاپن؟ پاکستان؟ لهستان؟ بتسوانا؟ یا می‌خواهیم مدل خودمان را در جهان ثبت کنیم؟ شاید هم نه مدل ونزوئلا چاوز... واقع آن است که هر اقتصادی برای دستیابی به امر توسعه نیازمند الگوی شفافی از توسعه است. در جریان مناظرات انتخاباتی هیچ مدل تازه و الگوی مبتنی بر توسعه در میان اظهارات نامزدهای انتخاباتی مشاهده نشد. در جریان مناظرات ۷ نفری که به عنوان نامزدهای نهایی راهی آوردگاه انتخابات شده‌اند، هیچ الگویی مشخصی که بر اساس آن بتوان تصویری از برنامه‌های راهبردی در حوزه اقتصاد مبتنی بر توسعه به دست آورد ارایه نشد. الگویی که بتواند تصویری از ایران توسعه یافته در افق پیش رو فراهم کند. گزارشی وجود دارد که ضروری است نامزدهای انتخاباتی و اساسا تمام مدیران ایرانی بخوانند. این گزارش تحت عنوان الزامات رشد ۸ درصدی توسط ۱۷ کشور بزرگ دنیا که توانستند بیش از ۳۰ سال رشد بالای ۷ درصد را تجربه کنند در مرکز پژوهش‌های مجلس منتشر شده است. جالب است بدانید بررسی‌ها میان این کشورها یک سری معیارهای یکسان را نمایان می‌کند. نخستین ضرورت دستیابی به یک چنین رشدی، ارتباط پویا با اقتصاد جهان بوده است. الگوی مشخص یک چنین نمونه‌هایی چین است که از دهه ۸۰ میلادی چرخشی را به سمت جهان پیرامونی آغاز کرد و توسعه در این کشور نیز از همین ایام آغاز شد. نمونه دیگر یک چنین گزاره‌هایی کره جنوبی است که بعد از جنگ جهانی دوم تغییرات مورد نظر را آغاز و از دهه ۷۰ با سرعت بیشتری این مسیر را پیموده است. مساله بعدی برای توسعه، ایجاد پس‌اندازهای ملی است. مورد بعدی حکمرانی مناسبی است که الگوی مشخصی را طراحی اجرا کند. سایر گزاره‌ها نیز در این گزارش به درستی اشاره شده است. این روند اما در کشور ما در یک وضعیت ابهام‌آمیز قرار دارد. ما هنوز نمی‌دانیم در این سرزمین اقتصاد قرار است به صورت لیبرالیستی باشد؟ سوسیالیستی است؟ بازار آزاد مدنظر قرار دارد؟ یا اقتصاد متمرکز مورد توجه قرار دارد. الگوی اقتصادی ایران برگرفته از چین است؟ کره جنوبی است؟ بوتسوانا است؟ اروپا است؟ یا الگوی بومی دیگری است که طراحی و اجرا شده است؟ علی‌رغم این ضرورت‌ها هیچکدام از نامزدها کوچک‌ترین اشاره‌ای به این الگوها نکرده‌اند. کشوری که الگویی متناسب خود از توسعه را...

ادامه در صفحه ۶

یادداشت - ۴

بورس در انتظار معاملات سنگین

علیرضا تاجبر

طی سال گذشته یعنی ۱۳۹۹ به خصوص در اردیبهشت و خرداد ماه بازار سرمایه روند صعودی پرشتابی را تجربه کرد. این روند صعودی پرشتاب، بسیاری از سهام‌های کوچک را دچار سفته بازی کرد و سهام‌های کوچک بارشد بسیار زیادی مواجه شدند. رشد سهام بورسی، رشد بنیادی نبود بلکه ناشی از افزایش تقاضا در تمام سهام‌ها بود و با واقعیت شرکت‌ها همخوانی نداشت. برخی شرکت‌ها در سال ۱۳۹۹ به چند برابر ارزش ذاتی خود رسیده بودند و همین سبب ایجاد حباب در بازار سرمایه شد. در حال حاضر، در سهام‌های بزرگ هنوز به اندازه کافی اصلاح قیمتی صورت نگرفته که بتوان اظهار به بازگشت روند عادی به بازار سرمایه کرد. در هر صورت باید بخشی از حباب قیمتی سهام تخلیه شود تا به برگشت روند عادی به وضعیت سهام‌ها امیدوار باشیم. بازگشت روند صعودی به سهام‌های کوچک نیز زمانی اتفاق می‌افتد که در سهام‌های بزرگ، روند با ثبات و اصلاح شده، مشاهده شود. در این صورت، باید حداقل یک هفته حجم معاملات بالا و همچنین روند بازار سهام صعودی و مثبت باشد. هنوز ما به این شرایط پایدار نرسیده‌ایم تا بخواهیم به سهام‌های کوچک بپردازیم پس باید در انتظار این وضعیت ماند.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت - ۵

وعده‌های توخالی

سعید درویش

آیا تا به حال به این فکر کرده‌اید که کدام بمب می‌تواند حتی از بمب اتمی هم خطرناک‌تر و مخرب‌تر باشد؟ اگر ما هواپیمایی را به آسمان بفرستیم و شروع کنیم به رهاسازی اسکناس یا اصطلاحا بمب‌های پولی که تمامی مردم به یک اندازه از آن برخوردار شوند، این به مراتب می‌تواند برای یک کشور از یک بمب اتمی هم خطرناک‌تر باشد و اثرات آن تمام حال و آینده آن کشور را تحت‌الشعاع خود قرار دهد. سخنان پوپولیستی نامزدهای ریاست جمهوری که در این روزها ایراد می‌شود، یادآور همان بمب پولی دردسرآفرین است. تجربه نشان می‌دهد حذف یارانه‌های پنهان و پرداخت ریالی و مستقیم آنها به مردم نه تنها باعث رفع مشکلات مردم نشد و نه تنها در جهت درستی هدایت نشد بلکه باعث افزایش خلق پول و در نهایت به ضرر مردم تمام شد. ضمن اینکه در بسیاری از موارد امکان حذف یارانه‌های پنهان وجود ندارد! برای نمونه اگر یارانه پنهان به صنعت فولاد یا پتروشیمی ما اختصاص داده نشود، این صنایع به علت داشتن صرفه اقتصادی تولید کاملا نابود خواهند شد. بدون تصویب لوایح اف‌ای‌تی‌اف (FATF) مراودات بین‌المللی ما هزینه‌های زیادی در بر خواهد داشت و جذب سرمایه خارجی عملا غیرممکن خواهد بود زیرا قرارگیری ایران در لیست سیاه اف‌ای‌تی‌اف (FATF) در اصل نشان دهنده ریسک فوق‌العاده بالای سرمایه‌گذاری در کشور ماست و این پیغام را به سرمایه‌گذاران بزرگ بین‌المللی ارسال می‌کند که احتمال از بین رفتن تمام سرمایه شما در ایران صد در صد است، پس بنابراین یک سرمایه‌گذار باهوش به هیچ وجه حاضر به این کار نخواهد شد! مساله FATF و مذاکره با ایالات متحده و اعضای برجام حتما باید در اولین فرصت حل و فصل شود و اساسا چیزی به نام دور زدن تحریم صحبت غلطی است. اگر از پس شعارها در این رابطه عبور کنیم، دور زدن تحریم‌ها در اصل دور زدن منافع ملی خودمان است و هزینه‌های سرسام‌آور اقتصادی و سیاسی به کشور ما تحمیل می‌کند که در نهایت از جیب مردم - که مالک واقعی این کشور هستند - پرداخت می‌شود و نتیجه آن امروز آنقدر ملموس است که رفاه مردم را تحت‌الشعاع خود قرار داده است. اصطلاح دور زدن تحریم‌ها با وعده ایجاد شغل و هدایت سرمایه‌ها به سمت تولید هم در تضاد است. در ماه‌های اخیر، شاهد کاهش تولید از سوی واحدهای تولیدی و شرکت‌های مختلف هستیم که یکی از دلایل عمده آن نوسانات برق در نتیجه اضافه‌باری است که از سوی استخراج گسترده بیت کوین با هدف تحقق سیاست دور زدن تحریم‌ها انجام پذیرفت که نشان می‌دهد نه تنها طرفداران این نوع سیاست‌ها که عمدتا خود را حامی تولید و اشتغال معرفی می‌کنند، در گفته خود صادق نیستند بلکه به اشتغال و...

ادامه در صفحه ۶

یادداشت - ۶

کاندیداها و مساله اعتیاد

عباس دیلمی‌زاده

نگاه سطحی و گذرا به مساله اعتیاد در مناظره‌های انتخاباتی نشان می‌دهد که گویی این معضل اهمیتی برای نامزدها ندارد؛ آن هم در حالی که براساس آمارهای رسمی، حدود ۱۰ میلیون نفر یعنی حداقل یک هشتم جمعیت ایران درگیر مساله اعتیاد هستند. متاسفانه کسی نمی‌خواهد این واقعیت را بپذیرد که موضوع‌های اجتماعی در کنار مسائل اقتصادی با یکدیگر سیستمی پیچیده را تشکیل می‌دهند. شما نمی‌توانید یک موضوع اقتصادی را از مسائل اجتماعی جدا کنید. مسائل اجتماعی را هم نمی‌شود از مسائل اقتصادی گسست. هر دو پیچیده و در هم تنیده هستند و به یکدیگر ربط دارند و روی یکدیگر تاثیرگذار هستند. چه خوب است که در مدت زمان باقی مانده تا انتخابات از کاندیداهای ریاست جمهوری بشنویم که چگونه می‌توانند این سیستم پیچیده را به هم ربط داده و به هم متصل کنند. مگر نه اینکه براساس آمارهای رسمی کشور، ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار نفر اعتیاد وجود دارد. اگر این را در تعداد افراد خانواده این افراد ضرب کنیم، براساس آمار رسمی، حدود ۱۰ میلیون نفر یعنی حداقل یک هشتم جمعیت ایران درگیر مساله اعتیاد هستند.

ادامه در صفحه ۸

ادامه از صفحه اول

توانایی فهم ساختارهای بین المللی

تجاری خود را پی‌ریزی و پیگیری کنند. بنابراین زمانی که این سازمان‌ها توصیه می‌کنند که با فلان کشور تجارت صورت بگیرد، کشورهای مختلف با آن کشور تعاملات دامنه داری برقرار می‌کنند و در سوی مقابل زمانی که این سازمان‌ها اعلام کنند که فلان کشور و گروه، اقتصاد شفافی ندارد، کشورهای مختلف نیز از معامله با کشورهای یاد شده پرهیز می‌کنند. کشوری که کنوانسیونی مانند fatf را نمی‌پذیرد، این پالس را به فضای بین المللی ارسال می‌کند که مایل به شفاف سازی فعالیت‌های اقتصادی خود نیست. طبیعی است که کشورهای دیگر نیز قبول نمی‌کنند که ریسک تجارت و قرارداد اقتصادی با یک چنین اقتصادی را بپذیرند. البته در همه اسناد و کنوانسیون‌های بین المللی مفادی وجود دارد که ممکن است برخی کشورها ابعاد و زوایای گوناگون آن را قبول نکنند. به عنوان نمونه چین یا روسیه اعلام می‌کنند که فلان بند از fatf را نمی‌پذیرد. حتما ضروری نیست که همه بندها fatf پذیرفته شود. ایران می‌توان موضوعاتی را برای خود در نظر بگیرد و اعلام کند که این موارد را نمی‌پذیرد. اما زمانی که اساس این کنوانسیون از سوی ایران انکار می‌شود، سایر کشورها حاضر به توسعه مناسبات با ایران نیستند. وقتی عضو کنوانسیون خاصی نباشید، نمی‌توانید از مزایای گسترده آن نیز استفاده کنید. قتصادی ایران در شرایط فعلی نیازمند حل مشکل تورم، تحقق رشد اقتصادی، اشتغالزایی و جهش تولید است. برای این منظور باید سرمایه‌گذاری‌های پایدار در کشور صورت بگیرد. برای جذب سرمایه‌ها باید زمینه توسعه مناسبات با جهان فراهم شود. زمانی که یک سرمایه‌گذار مشاهده می‌کند که ایران عضو fatf نیست. آن را نمی‌پذیرد و شفاف‌سازی لازم را در اقتصاد صورت نداده، طبیعی است که حاضر نخواهد بود، سرمایه خود را به ایران منتقل کند. طبیعی است بدون سرمایه‌گذاری‌های پایدار خارجی، امکان حل مشکلاتی چون تورم، بیکاری، فقر و... ممکن نخواهد بود. همین امروز برای اینکه ایران wto را نپذیرفته در مواجهه با ناهنجاری‌ها و اجحاف‌های اقتصادی توسط کشورهایی چون چین و ترکیه نمی‌تواند به سازمان تجارت جهانی شکایت کند و منافع خود را تامین کند. در واقع مضرات عدم حضور در ساختارهای اقتصادی جهانی بسیار بالاست و اقتصاد ایران را دچار انزوایی خودخواسته خواهد کرد. با این توضیحات باید دید آن دسته از نامزدها و جریاناتی که از عدم اثرگذاری حضور در این کنوانسیون‌ها سخن می‌گویند، آیا از سر ناآگاهی و جهل است که این نوع اظهارات را مطرح می‌کنند یا اینکه دانسته و با اهداف خاصی یک چنین مواردی را مطرح می‌کنند. مشخص است، چه فرد یا جریاناتی خواستار انزوای کشور هستند. بیشتر کاسبان تحریم و برخی جریاناتی که از واسطه‌گری‌ها بهره می‌برند، موافق این نوع انزواطلبی‌ها هستند. آنچه که به عموم مردم مربوط می‌شود و منافع عمومی کشور بهبود مناسبات ارتباطی با جهان پیرامونی است. مناسباتی که می‌تواند بخشی از نیازهای اقشار محروم کشور را برای بهبود نسبی وضعیت معیشتی تامین کند و بخشی از مشکلات فعلی را حل و فصل کند.

بدون FATF ممکن نیست

ایران بتواند با آنها تهاتر کند؟ از سوی دیگر برخی می‌گویند با پول ملی کشورها می‌توان معامله کرد. چند درصد از پول ملت‌ها به پول ملی کشورها اختصاص دارد. بیشتر از ۹۰ درصد مبادلات جهانی با دلار و یورو صورت می‌گیرد. تنها در قالب برخی پیمان‌های منطقه‌ای محدود است که پول‌های ملی جریان دارد. مدام تکرار می‌شود که چین و روسیه مبادلات خود را با پول ملی انجام می‌دهند. چین به انرژی و نفت روسیه نیاز دارد و در ازای آن برخی کالاها را وارد می‌کند. در خصوص ایران هم این روند حاکم است. ما از چین کالا وارد می‌کنیم و در ازای آن نفت به این کشور صادر می‌کنیم. اما مگر می‌شود تمام دارایی کشور را بدل به کالاهای بنجل چینی کرد؟ امروز یکی از نامزدها اشاره کرد که از ۱۲ میلیارد دلار صادرات ما به عراق مقداری به دولت اختصاص دارد و مابقی به بخش خصوصی عراق وابسته است و مبادلات انجام می‌شود. بله مبادلات انجام می‌شود، اما باید دید با چه عدد و رقمی این مبادلات صورت می‌گیرد؟ اینکه ایران چند ده درصد هزینه بیشتر داشته باشد تا بتواند دارایی‌های خود را منتقل کند، قابل قبول نیست. این واقعیات را زمانی که در برابر اظهارنظرهای برخی نامزدهای انتخاباتی قرار می‌دهیم، تصویری مبهم از آینده‌ای ارایه می‌شود که پیش روی اقتصاد کشورمان قرار داد.

بورس در انتظار معاملات سنگین

در زمانی که بازار سرمایه روند نزولی به خود گرفت، اکثر سهام‌های بورسی، بازارگردان نداشتند. به همین علت، حجم مبنای این سهام‌ها در حالی که منفی و در صف فروش بودند، پر نمی‌شد و قیمت سهام کاهش نمی‌یافت. بنابراین اگر به مقایسه قیمت سهم‌های کوچک با ۶ ماه قبل بپردازیم، اصلاح قیمتی بسیار زیادی را در قیمت سهام مشاهده نمی‌کنیم. به همین علت احتمالاً بازار سرمایه انتظار دارد در زمان بازگشایی، سهام بادامنه نوسان باز، بازگشایی شوند و در آنجا اصلاح قیمتی صورت گیرد.

در حال حاضر در بازار سرمایه پارامترهای بنیادی خوب و قابل توجهی وجود دارد ولی بحث ریسک‌های سیستماتیک و نتیجه انتخابات ریاست جمهوری را نیز پیش رو داریم و تا زمانی که حجم معاملات به بالای ۱۰ هزار میلیارد تومان نرسد منتظر ورود پول واقعی به میزان حداقل ۴۰ تا ۵۰ هزار میلیارد تومان به بازار سرمایه نباشیم و همچنین تا زمانی که روند صعودی به مدت بیش از ۱۰ روز ادامه‌دار نباشد، نمی‌توان گفت که روند بازار سرمایه برگشته است.

عباس هشی در گفت‌وگو با «تعادل» مطرح کرد

FATF در زمان دولت آینده تصویب می‌شود

زهرا سلیمانی |

چه افراد یا جریاناتی از افزایش مستمر نرخ ارز در کشورمان سود می‌برند؟ این پرسشی است که پاسخگویی به آن تا حد زیادی ابهامات مرتبط با نوسانات افزایشی نرخ ارز را مشخص می‌کند و بخشی از ابهامات موجود را نمایان می‌کند. عباس هشی عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی و یکی از حسابرسان خبره کشور در پاسخ به این پرسش از مواجهه‌ای سخن می‌گوید که میان تولیدکنندگان و برخی تجار و صادرکنندگان در خصوص نرخ ارز ایجاد شده است. از یک طرف تولیدکنندگان، مدافع نرخ ارز پایین و تعدیل شده هستند تا از طریق کاهش قیمت تمام شده بتوانند، رضایت مشتریان خود را بیشتر جلب کنند. از سوی دیگر هم گروهی از تجار و صادرکنندگان قرار گرفته‌اند که مدافع افزایش نرخ ارز هستند تا سودهای بیشتری کسب کنند. به اعتقاد هشی نتیجه این مواجهه طی سالیان اخیر به نفع تجاری که مدافع افزایش نرخ ارز هستند، ثبت شده است. این غلبه از زمانی که دولت اعلام کرد به دلیل تحریم‌ها، روند تامین و توزیع ارز در بازار توسط ارزهای صادراتی صورت خواهد گرفت، ابعاد وسیع‌تری پیدا کرد. چرا که صادرکنندگان می‌توانستند با کاهش عرضه ارز، تکانه‌های افزایشی بیشتری را در نرخ ارز ایجاد کنند. در جریان این گپ و گفت دوستانه با عباس هشی تلاش شده نوری به ابعاد گوناگون بحث ارز در کشورمان تابانده شود و تصویری از مهم‌ترین بایدها و نبایدهای آینده پیش روی مخاطبان تصویرسازی شود.

■ طی روزهای اخیر موضوعات مختلفی در خصوص سیاست‌های ارزی دولت و نقش بانک مرکزی در ظهور و بروز مشکلات مطرح شد. بانک مرکزی توپ مشکلات ارزی را به عوامل فرامتنی مربوط دانست. از سوی دیگر دولت هم این اتهامات را انکار کرده و اعلام می‌کند نقشی در نوسانات ارزی نداشته است. مقوله تعیین نرخ ارز در کشورمان در چه فرآیندی شکل می‌گیرد؟

در هر اقتصادی از جمله اقتصاد ایران، کنترل کننده ارز در نهایت توسط فرآیند عرضه و تقاضا شکل می‌گیرد و تعیین نرخ آن هم در اختیار دولت است. دولت از فروردین سال ۹۷ وعده داد که دیگر از ارزهای بانک مرکزی استفاده نخواهند کرد و این صادرکنندگان هستند که باید ارز را در بازار عرضه کنند. اما باید دید، صادرکنندگان عمده در کشورمان چه جریاناتی هستند؟ این صادرکنندگان شامل خصولتی‌ها، بنیادی‌ها و نهادی‌ها هستند که عمده ارز کشور را در اختیار دارند. مدیران این بخش‌ها از چنان قدرتی برخوردارند که در حالت عادی و روز روشن برای حرف دولت اهمیتی قائل نیستند چه برسد به شرایط تحریمی و بحرانی. از منظر تاریخی، همه دولت‌ها در برهه‌های مختلف، نرخ ارز را با یک نرخی تحویل می‌گیرند و با یک نرخی تحویل می‌دهند. به دلیل تحریم‌ها و شرایط نامناسبی که وجود دارد تفاوت نرخ ارز (یعنی ایجاد ۲ نرخ ارز یا بیشتر) یکی از راه‌هایی است که دولت‌ها از طریق آن حفره‌های موجود در هزینه‌ها و نیازهای خود را پوشش می‌دهند. این موضوع تنها به دولت روحانی و رییس بانک مرکزی فعلی مربوط نیست و در تمام دولت‌ها مسبوق به سابقه است. فرآیند چند نرخی شدن ارز از سال ۵۲ تا ۷۲ جریان داشت که شامل ارز بطنی (۷ تومان)، ارز ترجیحی (۴۲ تومان و ۵ ریال)، ارز رقابتی (۹۰ تومانی)، ارز صادراتی (۵۰ تومان)، ارز تهاتری و ارزی که به آن رفاقتی می‌گویند و بین خودی‌ها توزیع می‌شود، است.

■ این روند چند نرخی ارز از چه زمانی دچار تغییر شد؟

از سال ۷۲ که تک نرخی ارز به نام ارز شناور و با نرخ ۷۷۴ تومان ایجاد شد و ارز آزاد هم ۸۰۰ تومان اعلام شد، این روند تغییر کرد. در نهایت این نرخ ۸۰۰ تومانی در سال ۸۴ با نرخ ۱۰۲۴ تومان به دولت احمدی‌نژاد رسید. دولت احمدی‌نژاد با سیستم مدیریتی فشلی که ایجاد کرد و به دلیل تحریم‌ها طی ۸ سال نرخ ارز را به نرخ ۴۵۰۰ تومان رساند و به دولت یازدهم تحویل داد. دولت روحانی که ساختار دولت را به دست گرفت از طریق در پیش گرفتن تنش‌زدایی و دیپلماسی خاص خود، دلار را از ۴۵۰۰ تومان به سمت کاهش نرخ هدایت کرد. بسیاری در آن زمان اعلام می‌کردند که روند کاهشی، نرخ دلار را به ۱۳۰۰ تومان نیز می‌رساند. اگر خاطرتان باشد، احمد توکلی در مجلس در آن دوره پیش‌بینی می‌کرد، نرخ ارز به ۱۵۰۰ تومان نیز خواهد رسید. اما در نهایت ولی‌الله سیف اعلام کرد که کف قیمت ارز ۲۷۰۰ خواهد بود. با این اظهارنظر روند کاهشی که در نرخ ارز ایجاد شده بود، متوقف شد.

■ اما چرا، سیف یک چنین اظهارنظری را عنوان کرد. آیا کاهش نرخ ارز به نفع دولت نبود؟

واقع آن است که صادراتچی‌ها با نرخ دلار بالا امورات‌شان، بهتر می‌گذرد، بنابراین طرفدار دلار گرانند. برخلاف صادراتچی‌ها، تولیدکننده‌های واقعی، با دلار پایین موافقت بیشتری دارند، چرا که مایل هستند، قیمت تمام شده محصولاتشان کاهش پیدا کند. توجه کنید در اقتصاد ایران دو نوع تولیدکننده وجود دارد. یک نوع تولیدکننده انحصاری که برایش فرقی ندارد، چه شرایطی بر نرخ ارز حاکم است و می‌داند هر چه را تولید کند با هر قیمتی که باشد، مردم ناچار به خرید آن هستند، مثل محصولاتی که خودروسازهای ایرانی تولید می‌کنند. اما برخی تولیدکننده‌های واقعی در کشور وجود دارند که فروش آنها در گروی عرضه با قیمت معقول است. این دسته از تولیدکننده‌ها هستند که با نرخ ارز پایین شرایط مطلوب‌تری خواهند داشت، چرا که قیمت تمام شده برای آنها کاهش پیدا می‌کند.

■ نتیجه این رویارویی میان صادراتچی‌ها و تولیدکننده‌های واقعی چه شد؟

در این رویارویی، قدرت صادراتچی‌ها بر قدرت تولیدکننده‌ها چربید. وقتی روند افزایشی نرخ ارز بررسی شود، متوجه توفق این دسته از صادرکنندگان خواهیم شد. برای ایجاد ثبات در نرخ ارز هم دو روش وجود دارد. یکی کاهش نرخ تورم و دیگری مدیریت درست بانک مرکزی بر بازار ارز. دو رویکردی که مستقیما ذیل مسوولیت‌های بانک مرکزی قرار می‌گیرد. بانک مرکزی هم از سال ۷۲ نشان داده که در حکم کارمند و صندوق‌دار دولت‌ها عمل می‌کند و استقلالی ندارد. هر وقت به او بگویند ارز بفروش، می‌فروشد. هر زمان هم که به او بگویند نفروش، نمی‌فروشد.

■ ارز چطور طی سال‌های اخیر گران شد. یعنی تجار صادراتچی و واردکنندگان چطور این اتمسفر را ایجاد کردند؟

حتما به خاطر دارید، وقتی تحریم‌ها دامنه وسیعی پیدا کرد، سال ۹۷ جهانگیری به صحنه آمد و اعلام کرد، دولت دیگر در بازار ارزی توزیع نخواهد کرد و این صادرات کنندگان هستند که باید ارزهای صادراتی خود را در بازار عرضه کنند. اما صادراتچی‌ها به دلایل گوناگون (سیاسی و...) این کار را انجام ندادند. وقتی عرضه در بازار کاهش یافت، ناگهان دلار از ۵ هزار تومان به بیش از ۱۸ هزار تومان رسید. این روند ادامه داشت تا اینکه در مرداد ماه دولت ناچار شد دلار مازاد نیمایی را معرفی و نرخ را به ۸ هزار تومان برساند. نرخ دلار سنایی هم از این رقم بیشتر اعلام شد.

■ در این شرایط حساب‌های بانک مرکزی با چه نرخی محاسبه می‌شد؟

پیش از این دولت، حساب‌های بانک مرکزی با ارز مرجع و به نرخ ۱۰۰۰ تومانی محاسبه می‌شد. شمس‌الدین حسینی وزیر اقتصاد احمدی‌نژاد در سال ۹۱ پیشنهاد داد که نرخ دلار از ۱۰۴۰ تومان به ۲۵۰۰ تومان افزایش پیدا کند تا سود تسعیر ارز برآمده از آن صرف بدهی دولت به بانک مرکزی لحاظ شود. اما مجلس وقت (به لیدری توکلی، عثمانی و...) در برابر این خواسته مقاومت کرد. این تصمیم بسیار غیرکارشناسی بود و مشکلات فراوانی را برای کشور ایجاد می‌کرد.

■ دولت فعلی چه برخوردی با مساله ارز در ماه‌های پایانی عمرش دارد؟

دولت، امروز می‌گوید من امروز با نرخ دلار بازی کرده‌ام و استفاده‌های آن را هم برده‌ام. دولت کسری بودجه‌اش را با سود برآمده از فروش ارز جبران کرده است. از سوی دیگر هم صادراتچی‌ها و هم بانک‌ها سودهای وحشتناکی کسب کرده‌اند. تنها یک شرکت سرمایه‌گذاری در بورس سود خالصش در سال ۹۸، حدود ۱۹۱ هزار میلیارد بوده است. این سود در سال ۹۹ به ۱۹ هزار و ۵۰۰ میلیارد دلار رسیده است. این سودها از طریق قیمت بالای سهم‌ها ایجاد شده است. سهم‌های ارزان را قالب کرده و گران فروخته‌اند، بعد که این شرکت‌ها و بانک‌ها سود بالایی کسب کرده‌اند و به آنها گفته شده که باز هم با سودهای خود سهم بخرید، رفته‌اند و سهم‌های پایدار خریده‌اند. در این شرایط اگر دولت و بانک مرکزی شفاف عمل می‌کردند، هیچ وصله‌ای به آنها نمی‌چسبید. اما وقتی ترازنامه بانک مرکزی منتشر نمی‌شود. ترازنامه بانک‌های دولتی منتشر نمی‌شود و تنها ترازنامه بانک‌های خصوصی و بورسی منتشر می‌شود. هر شایعه‌ای علیه بانک مرکزی گفته شود، شنونده دارد و اثر گذار خواهد بود. با این توضیحات هر وصله‌ای را که به بانک مرکزی بچسبد، موضوعیت دارد.

■ در این شرایط آیا بانک مرکزی می‌توانست مقاومتی علیه این جریان داشته باشد؟

وقتی استقلالی وجود ندارد، بانک مرکزی چه مقاومتی می‌تواند داشته باشد؟ به سیف یک روز گفتند، بیا ارز بفروش. او هم فروخت. امروز به خاطر همین عمل، پرونده برایش درست کرده‌اند. شما فکر می‌کنید، رییس کل بانک مرکزی جرات دارد، نه بگوید؟! اگر نه بگوید، سریع عوضش می‌کنند. حالا هم متولی بانک مرکزی، کاندیدای ریاست جمهوری شده و تلاش می‌کند قهرمان بازی دربیاورد. بدون تردید می‌گوید، من را مجبور کردند فلان کار بکنم و من مقاومت کردم. از این طریق به دنبال رای جمع کردن است. البته انصافا، همتی آدم واجد شرایطی است. او در بیمه مرکزی ایران بسیار موفق کار کرد. بخش وسیعی از قوانین ضد پولشویی کشور نیز در زمان همتی در بانک مرکزی عملیاتی شد. یعنی همتی حضرت عباسی، نه را به دولت می‌گوید، ولی استقلالی در بانک مرکزی باقی نمانده است.

■ این چه ساختاری است که حتی افراد توانمند هم در آن قدر نیستند اثر مثبتی خلق کنند؟ با این توضیحات شما مشکل اصلی، ساختار است. بنابراین فرقی نمی‌کند، چه فرد یا گروهی در راس این ساختار بنشینند. درست متوجه شدم؟

هر دولتی که روی کار بیاید، باید بداند، نرخ دلار دست رییس جمهوری نیست. دامنه وسیعی از گزاره‌های سیاسی در آن دخیل است. اگر همین امروز FATF تایید شود، نرخ ارز سقوط می‌کند. از سوی دیگر اگر یک خط از توافقات مرتبط با احیای برجام عملیاتی شود، نرخ ارز سقوط می‌کند و ارزش پولی ملی بالا می‌رود. بنابراین افرادی که در تحریم سودهای کلان برداشت می‌کنند و دارای نفوذ هم هستند در برابر این اصلاحات ضروری مقاومت می‌کنند. از سوی دیگر هم بانک مرکزی شفاف عمل نمی‌کند و گزارش‌های درستی در اختیار مردم قرار نمی‌دهد، حتی کارهای مناسبی که در زمان همتی هم انجام داده در اثر این فقدان شفافیت‌ها بر باد می‌رود. بنابراین بخشی از مشکلات ارزی و اقتصادی ما داخلی و در اثر ساختارهای اشتباه است.

■ آیا می‌توان این عدم شفافیت‌ها را نوعی فساد سیستماتیک تلقی کرد؟

من همیشه تکرار می‌کنم، دلیلی که باعث شد مردم ایران در برابر رژیم پهلوی انقلاب کنند، یکی فساد و دیگری تبعیض بود. آقای خمینی هم دست روی همین دوگانه گذاشتند. به دستور امام خمینی در اصل ۴۹ قانون اساسی موضوع مقابله با فساد گنجانده شد. بعد از دو سال امام (ره) دیدند کسی مقابله با فساد را جدی نمی‌گیرد، فرمان ۸ ماده‌ای را ابلاغ کردند. ستاد اجرایی فرمان امام، برآمده از آن فرمان ۸ ماده‌ای است. این روند بعد از حضور آیت‌الله خامنه‌ای در مقام رهبری نیز دنبال شد. از سال ۷۴ همواره موضوع مقابله با فساد در پیام‌های سالانه ایشان وجود دارد. اساس مقابله با فساد، شفافیت مالی است. شفافیت مالی باعث می‌شود تا مشخص شود آیا منابع کشور در راستای پاسخگویی به مطالبات مردم صرف می‌شود یا صرف خواسته‌های نامشروع فلان دسته و گروه می‌شود. در کنار این موضوع از زمان امام(ره) متوجه شدند که بزرگ شدن دولت یکی از عوامل تولید فساد است. مقام معظم رهبری در همین راستا، سیاست‌های اصل ۴۴ را با محتوای کاهش بنگاه‌داری و کوچک‌تر شدن دولت ابلاغ کردند. این روند از سال ۶۸ (یعنی برنامه اول توسعه) با دو موضوع فروش کارخانجات به بخش خصوصی و دیگری اعلام حسابرسی دارایی‌ها استارت خورد.

■ اما به رغم این همه تلاش چرا این روند مقابله با فساد به نتیجه مورد نظر ختم نشد؟

آیت‌الله خامنه‌ای متوجه شدند، مانع اصلی خصوصی‌سازی دو چیز است. یکی اینکه مدیران دولتی ول کن ماجرا نیستند. امروز به آنها می‌گویند، کارخانه را بفروشند، فردا دوبله، پس می‌گیرند. نمونه‌اش کارخانه بوش بود. مدیران دولتی خواستند خودشان کارخانه را بخرند. یکی دیگر در مزایده از بخش خصوصی برنده شد. مدیران دولتی، شبانه رفتند تمام دارایی انبارها را خالی کردند. خریدار رفت کارخانه را تحویل بگیرد، دید انبار خالی است. قرارداد را فسخ کرد، پولش را پس گرفت. در وهله بعدی متوجه شدند که مانع بعدی ساختارهای اشتباه هستند. در این میان باید توجه داشت که درست است که قانون اساسی این حق را به رهبری داده که احکام حکومتی را صادر کنند، اما مقام معظم رهبری از این حق، به صورت انحصاری استفاده نمی‌کنند. بلکه تلاش می‌کنند از این احکام در بستر قانون و به عنوان حامی قانون استفاده کنند. یعنی قانون سیاست‌های اجرایی اصل ۴۴ در سال ۸۵ به مجلس رفت، احکام حکومتی مقابله با فساد سال ۸۵ به مجلس رفت و سال ۹۰ ابلاغ شد. رهبری دیدند از سال ۶۸ که رهبر شده تا سال ۹۲، مدیران دولتی ول کن ماجرا نیستند. بنابراین سیاست‌های اقتصاد مقاومتی را ابلاغ کردند. در مقدمه اقتصاد مقاومتی آمده که در چهارچوب احکام کاهش بنگاهداری و تصدی‌گری و مقابله با فساد باید عمل شود. از ۲۶ بند اقتصاد مقاومتی، ۲۰ بند مرتبط با مقابله با فساد است. مقابله با فساد هم یعنی شفافیت، حساب و کتاب درست و صورت حساب حسابرسی شده. این چه مملکتی است که بانک ملی‌اش، صورت‌های مالی‌اش در سال ۹۲ (مسوول آن زمان بانک ملی آقای همتی بوده‌اند) در سایت قرار داده نشده است.

■ اما به رغم این همه تلاش‌ها که شما اشاره کرده‌اید، چرا در سال ۱۴۰۰ خورشیدی هنوز روند مقابله با فساد به سرانجام مورد نظر نرسیده و شفافیت لازم ایجاد نشده است؟

مقام معظم رهبری همواره اشاره کرده‌اند که هر کس نقدی در مورد عملکرد من دارد، شفاف بگوید. به نظر من حضرت آقا یک اشکال دارند (حتما این را بنویسید)؛ آقا زیادی صبور هستند و با مهربانی و صبر برخورد می‌کنند. سال ۹۷ آمدند و گفتند: «شاید من در مورد مقابله با فساد کمتر تذکر دادم، شاید هم مسوولان کمتر توجه کرده‌اند.» یعنی رسما دارند می‌گویند، آقایان مسوولان تورو به قرآن برای مقابله با فساد عمل کنید. با این همه تذکر، مسوولان دولتی تازه آمده‌اند و می‌گویند، قصد دارند قانون مقابله با فساد بنویسند. مرد حسابی اول فرزندی را که قبلا زاییده شده را بزرگ کنید، بعد اقدامات تازه را در دستور کار قرار دهید. شما در دولت قانونی که از سال ۹۰ روی میز تان قرار دارد را اجرا نکرده‌اید، بعد قصد دارید، قانون تازه بنویسید؟ در حسابرسی که من کاملا به آن آگاهم، با یک تفسیر غلط آمدند کارهایی را که قانون به حسابرسان محول کرده بودند را پس گرفته‌اند. موضوعی که باعث شد شورای رقابت وارد عمل شود و به نفع حسابرسان خصوصی رای دهد و مصوبه غلط دولتی‌ها را که لقمه از حلقوم بخش خصوصی بیرون کشیده بودند، کان لم یکن کردند. مشکل ما در داخل فساد مالی، رانت و سوداگری مدیران دولتی است.

■ یعنی مسائل خارجی در مشکلات اقتصادی و عدم شفافیت‌ها نقشی ندارند؟ به هر حال تحریم‌ها و FATF در بروز مشکلات نقش برجسته‌ای دارند؟

البته بخشی از مشکلات هم بیرونی است. مهم‌ترین آن عدم پیوستن به FATF است. اساسا ایران در زمان احمدی‌نژاد یعنی از سال ۸۸ این مصوبات را اجرا می‌کرد. امروز اما از این داستان خارج شده و موضوع به مجمع تشخیص مصلحت نظام رفته است که ضرورتی به این کار نبود. این مهم‌ترین مانع است؛ حتی در صورت امضای برجام، بدون FATF مشکلی از هزار توی اقتصاد حل نخواهد شد. البته معتقدم در نهایت هم نظام به این کنوانسیون خواهد پیوست. اما FATF هم حل شود، تا زمانی که شفافیت و روند مقابله با فساد اجرا نشود، دردی از اقتصاد ایران دوا نخواهد شد. مشکل ما احتکار است. مشکل ما این است که جنسی را از خارج می‌آید و یک دلار را برای مردم ما ۱۰ دلار و ۱۰۰ دلار حساب می‌کنند. رهبری حرف خوبی می‌زنند؛ می‌گویند شما بچسبید به اقتصاد داخلی.

■ در مورد برجام چه روندی طی شده است؟

در خصوص برجام هم اگر یادتان باشد، در زمان پیگیری برجام انتقادات زیادی متوجه روحانی و ظریف شد. در همان زمان آقای ناطق نوری، مصاحبه کردند و گفتند تمام مراحل مذاکرات با اذن رهبری صورت گرفته است. وقتی به ظریف بیشتر فحش داده شد، ولایتی هم به صحنه آمد و اعلام کرد که این روند از سال ۹۰ آغاز شده بود و دولت روحانی مامور به تداوم آن است. در شرایط فعلی هم تداوم مذاکرات سیاست کلان نظام است. هر دولتی باید آن را دنبال کند. وزرای امور خارجه وظیفه دارند، مذاکرات را با سیاست‌های نظام تطبیق دهند. امام خمینی(ره) همواره اشاره می‌کردند که اگر اظهارنظری را به نقل از من مطرح کردند، آن را با عقل و تدبیر بسنجید و ببینید که آیا با عقل همخوان است یا نه. اگر نبود بدانید که این صحبت‌ها از من نیست. بنابراین در بررسی کلی موضوعات باید به این ضرورت‌ها توجه داشت.

■ این روزها در فضای انتخابات سیزدهم ریاست جمهوری قرار داریم. فارغ از حاشیه‌های مرتبط با انتخابات و مقوله ردصلاحیت‌ها فکر می‌کنید، مهم‌ترین مواردی که در دولت آینده باید در دستور کار قرار بگیرد، کدام موضوعات هستند؟

در صحنه داخلی موضوع مقابله با فساد، شفافیت و کوچک‌سازی دولت مهم‌ترین موضوعاتی است که در صحنه داخلی دولت آینده باید اجرای آن را در صحنه داخلی پیگیری کند. در حوزه مسائل خارجی هم احیای برجام و پیوستن به FATF مسائلی است که باید در خصوص آنها تصمیم‌سازی‌های عاجلی صورت بگیرد. اگر دولت‌ها به قوانینی که در خصوص این گزاره‌ها وجود دارد، توجه کنند تا حد زیادی مشکلات پشت سر گذاشته خواهند شد.

تحلیل

بانک مرکزی مستقل یا تحت کنترل در دولت آینده

کنترل نقدینگی، پایه پولی و مهار تورم؛ ۳ ماموریت مهم بانک مرکزی که تنها با تقویت استقلال سیاست‌گذار پولی بدون وابستگی به دولت و مجلس محقق می‌شود، امری که طرح اخیر مجلس ابهامات فراوانی پیرامون آن ایجاد کرد.

صاحبنظران بر این اعتقادند؛ اقتصاد دولتی به دلیل قدمت آن در ایران به شکل مکتب درآمده که گرچه جدایی از آن غیرممکن نیست، اما به هزار و یک دلیل برای تصمیم‌گیران در این خصوص دلهره‌آور است. در اقتصاد دولتی، فعالیت بخش خصوصی با محدودیت‌های بسیار زیادی مواجه می‌شود، زیرا فرض بر این اصل استوار است که مالکیت ابزار تولید عمومی به حساب می‌آید و فعالیت‌های اقتصادی از جانب دولت هدایت می‌شود و بر همین اساس اقتصاددانان باور دارند که نزدیک به ۸۰ درصد از فعالیت‌های اقتصادی در بخش دولتی و ۲۰ درصد فعالیت‌ها به بخش خصوصی ربط پیدا می‌کند.

این مساله خود را به درستی در سیاست‌های کلان اقتصادی به نمایش می‌گذارد، به این شکل که سیاست‌های پولی و مالی یکی از مباحث مهم مطرح شده در اقتصاد کلان است که از برجسته‌ترین اشکال دخالت دولت در سیر اقتصاد کشور به حساب می‌آید که بانک مرکزی را بی‌نصیب نگذارده است.

در اقتصاد ایران، به‌طور تاریخی بانک مرکزی نقشی متفاوت با آنچه سایر بانک‌های مرکزی به‌طور متعارف در دنیا برعهده دارند، ایفا کرده است. بانک مرکزی ایران علاوه بر برخی وظایف متعارف مانند انتشار اسکناس، خلق پول و بانکداری دولت، عهده‌دار وظایفی است که رسالت ذاتی آن تلقی نمی‌شود یا حتی با وظایف اصلی هم تعارض دارد، اما نمی‌تواند از اجرایش سر باز زند

از جمله وظایف غیرمتعارفی که بانک مرکزی در ایران بر عهده گرفته، می‌توان به جبران کسری بودجه دولت، حمایت مستقیم از بانک‌های زیان‌ده و بنگاه‌های اقتصادی، تامین مالی طرح مسکن مهر، تامین مالی خریدهای تضمینی دولت، پرداخت حقوق سپرده‌گذاران موسسات اعتباری مشکل‌دار و همچنین تخصیص و تامین ارز کشور اشاره کرد.

در واقع؛ بانک مرکزی به شیوه‌های مستقیم و غیرمستقیم و از طرق مختلف ناکارایی سیاست‌های مالی دولت و مشکلات ساختاری نظام بانکی را از محل منابع خود جبران می‌کند. به عبارتی دیگر، سلطه مالی دولت بر سیاست پولی و تحمیل ناکارایی و عدم تعادل‌های اقتصاد به منابع بانک مرکزی، موجب بی‌اثر شدن و ناکارایی سیاست‌گذاری پولی در اقتصاد ایران شده که نتیجه آن رشد بی‌رویه نقدینگی و بی‌ثباتی قیمت‌ها است.

■ استقلال بانک مرکزی نیاز امروز کشور

شرایط مورد اشاره چگونه بهبود می‌یابد؟ تنها یک پاسخ می‌توان برای این پرسش مورد توجه قرار داد و آن هم استقلال بانک مرکزی است. بدون شک با تحقق این مهم، نظم مطلوبی در نظام پولی کشور ایجاد خواهد شد و کارآمدی سیستم اقتصادی افزایش پیدا می‌کند و دیگر دولت نخواهد توانست به میل خود و به هر میزانی که تشخیص می‌دهد به استقراض از بانک مرکزی و انتشار پول به منظور تامین کسری بودجه روی آورد.

با توجه به اینکه عامل اصلی تورم، فشار تقاضا و نقدینگی است، این استقلال باعث خواهد شد تا سیاست‌های پولی بانک مرکزی عمدتاً در جهت ایجاد ثبات اقتصادی و ثبات قیمت‌ها پیش برود و تصمیمات اخذ شده بیشتر بر مبنای اقتصادی استوار شود. ولی همانطور که در بالا مورد اشاره قرار گرفت، از آنجا که اقتصاد دولتی است و بیشتر اعضای شورای پول و اعتبار و سیاست‌گذاران دولتی هستند، چگونه ممکن است به این موضوع تن دهند؟

نمایندگان مجلس شورای اسلامی کلیات طرح استقلال بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران را در اردیبهشت ماه تصویب کردند. استقلال بانک مرکزی به این معناست که بتواند براساس منطق و علم، پول و اعتبار، بانک‌ها را کنترل کند و سیاست‌های پولی مناسبی اتخاذ نماید. اما برای انجام این کار ریاست کل بانک مرکزی به چه شکلی باید تعیین شود تا وام‌دار دولت یا هیچ سازمان خصوصی دیگر نباشد و از سر اجبار مسیر را بر اساس خواسته‌ها تغییر ندهد؟

هنوز جزییات این طرح مشخص نیست، اما از گفت‌وگوهای نمایندگان مجلس می‌توان چنین برداشت کرد که بناست تا رییس کل از سوی مجلس انتخاب شود تا در صورت کم‌کاری یا اشتباه اعضای خانه ملت بتوانند او را برای پاسخگویی فرابخوانند و حتی در صورت صلاحدید عزل و برکنار سازند. به این طرح ایراداتی از سوی کارشناسان وارد است و آن هم احتمال تهدید رییس کل از سوی پارلمان بابت مقاومت در برابر هزینه کردن در بخش‌هایی که آنان خواستار هستند، است.

از سوی دیگر مجلس در لایحه بودجه ۱۴۰۰ طرح‌های تکلیفی برای بانک مرکزی در نظر گرفته که هدفگذاری‌ها و ماموریت اصلی آن را که حفظ ارزش پول ملی و کنترل تورم است را مخدوش خواهد کرد و با طرح استقلال آن که توسط همین مجلس در جریان است، مغایرت کامل دارد.

بدون تعارف باید تاکید کرد که هر اندازه استقلال بانک مرکزی خدشه‌دار شود به این مفهوم است که هدف‌گذاری‌های این نهاد پولی محقق نخواهد شد و در این صورت شاهد رشد نقدینگی، رشد پایه پولی و در نهایت تورم خواهیم بود، بنابراین تنها با بازی کلمات تا زمانی که برای این نهاد پولی تکالیفی به صورت مستقیم و غیر مستقیم تعیین می‌شود، نمی‌توان به افزایش اقتدار این نهاد اقتصادی تاثیر گذار امیدوار بود.

اخبار

ابلاغ دستورالعمل تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط

بانک مرکزی هم راستا با شعار سال جاری، «دستورالعمل تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط در سال ۱۴۰۰» را ابلاغ کرد.
به گزارش ایسنا، این بانک ضمن قدردانی از اقدامات به عمل آمده در راستای تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط و با توجه به نامگذاری امسال به نام «تولید، پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها» از سوی مقام معظم رهبری -مدظله‌العالی و همچنین پیرو ابلاغ دستورالعمل تامین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط در پنج سال گذشته و اتخاذ رویکرد مساعدت مقرراتی، زمینه مناسب‌تری به منظور تأمین مالی واحدهای یاد شده فراهم شد. براساس اطلاعات دریافتی از سامانه ثبت‌نام واحدهای تولیدی، آمار عملکرد اجرای این طرح طی سال ۱۳۹۹، حاکی از تامین مالی تعداد ۲۷ هزار و ۸۴ بنگاه کوچک و متوسط با تخصیص مبلغی معادل ۸۵ هزار و ۶۴۸ میلیارد تومان توسط شبکه بانکی است که به بنگاه‌های اقتصادی موصوف اختصاص داشته است. از این رو، عملکرد یاد شده نشان از همراهی و اهتمام نظام بانکی در اجرای تاکیدات معظم‌له و سیاست‌های دولت برای حمایت هرچه بیشتر از واحدهای تولیدی کوچک و متوسط دارد تا به این ترتیب امکان هدایت بهینه و صحیح منابع مالی موجود در راستای بهبود وضعیت اشتغال و رشد اقتصادی در کشور فراهم شود. در سال جاری نیز با توجه به شرایط ویژه اقتصادی و اعمال تحریم‌های ظالمانه بر علیه کشور، این بانک به منظور هموارسازی مسیر تولید ملی و حمایت از بنگاه‌های اقتصادی در راستای تحقق شعار «تولید، پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها»، هدایت نقدینگی جامعه به سمت بخش‌های مولد و تامین مالی تولیدکنندگان داخلی و تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی را هدف‌گذاری کرده است. بر همین اساس شایسته است بانک‌های عامل با توجه به حساسیت شرایط اقتصادی، بیشتر از گذشته و با احساس مسوولیت افزون‌تر، موضوع تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط را مورد توجه جدی خود قرار دهند و به‌رغم محدودیت منابع و مشکلات و تنگناهای اعتباری موجود، نسبت به اولویت‌بندی تسهیلات به گونه‌ای اقدام نمایند که امکان دستیابی به اهداف تعیین شده در سال جاری میسر شود.

مصوبات ستاد ملی کرونا به بانک‌ها رفت

بانک مرکزی مصوبات بانکی ستاد ملی کرونا را به بانک‌ها و موسسات اعتباری ابلاغ کرد. بانک مرکزی طی بخشنامه‌ای مصوبات بانکی جلسه ۷۱ ستاد ملی کرونا را به بانک‌ها و موسسات اعتباری ابلاغ کرد که براساس آن تسهیلاتی در مورد بازپرداخت اقساط تسهیلات برای مشاغل به‌شدت آسیب دیده از کرونا و همچنین معافیت‌هایی از محدودیت‌های مقرر در قانون چک در نظر گرفته شده است. بر اساس این بخشنامه:
۱- برای صاحبان مشاغل و کسب و کارهای به‌شدت آسیب‌دیده از کرونا (به غیر از تسهیلات قرض‌الحسنه) بازپرداخت اقساط تسهیلات دریافتی که موعد پرداخت آنها در چهار ماهه اول سال ۱۴۰۰ بوده و در این بازه زمانی پرداخت نشده است منوط به اینکه بدهی آنها به شبکه بانکی تا تاریخ اول بهمن ماه ۱۳۹۹ در طبقه جاری قرار داشته باشد به انتهای دوره تقسیط منتقل می‌شود تا طی چهار قسط پس از آخرین قسط وصول شود. همچنین، تسهیلات پرداختی از محل صندوق کارآفرینی امید که جهت کسب و کارهای به‌شدت آسیب دیده پرداخت شده است نیز مشمول امهال این بند می‌شود. موعد پرداخت تسهیلات با بازپرداخت به صورت دفعی برای مشمولین این بند که سررسید بازپرداخت آن در سه ماهه اول سال ۱۴۰۰ باشد به پایان تیرماه سال جاری منتقل می‌شود. استمهال موارد این بند از احتساب و اخذ وجه التزام تاخیر تادیه دین و کارمزد اضافی مستثنی است. مشمولین این بند تا موعد مقرر برای بازپرداخت اقساط دارای سررسید چهار ماهه اول سال ۱۴۰۰، مشمول محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های بانکی ناظر بر اشخاص دارای بدهی غیر جاری نمی‌شوند.
۲- ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های مقرر در ماده ۵ مکرر الحاقی به قانون چک (صرفاً برای اخذ تسهیلات) برای چک‌های صادره توسط صاحبان مشاغل و کسب و کارهای به‌شدت آسیب دیده از کرونا که تاریخ مندرج در چک در سه ماهه اول سال ۱۴۰۰ بوده و منجر به برگشت چک و صدور گواهینامه عدم پرداخت حداکثر تا پایان تیرماه ۱۴۰۰ گردد، در صورت تسلیم تقاضا از سوی صادرکننده چک به بانک یا موسسه اعتباری محال علیه، طی یک ماه پس از برگشت، اعمال نخواهد شد.
۳- مصوبه جلسه ۶۷ ستاد ملی مدیریت کرونا به شرح زیر اصلاح می‌شود: در صورت عدم موجودی کافی اشخاص برای چک‌های صادره با سررسید اول تا بیستم اردیبهشت سال ۱۴۰۰، بانک‌ها و موسسات اعتباری باید از صدور گواهینامه عدم پرداخت و برگشت چک، درصورتی که حداکثر تا ۲۰ خرداد ماه سال جاری به بانک ارایه شوند، اجتناب کنند. محاکم و ضابطین قضایی نیز از صدور اجراییه در این موارد در بازه زمانی مزبور خودداری کنند. همچنین چک‌هایی که سررسید آنها اول تا بیستم اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۰ بوده و به دلیل عدم موجودی کافی منجر به صدور گواهینامه عدم پرداخت شده‌اند تا ۲۰ خردادماه سال جاری مشمول ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های مقرر در قانون صدور چک نخواهند شد.

کاهش قیمت سکه به ۱۰،۵ میلیون و دلار به ۲۳۶۵۰ تومان

کمتر از ۱۰ روز برای پرداخت مالیات سکه فرصت دارید

گروه بانک و بیمه | محسن شمشیری |

طبق دستورالعمل سازمان امور مالیاتی، کلیه خریداران حقیقی سکه از بانک مرکزی در سال گذشته باید تا پایان خرداد سال جاری نسبت به پرداخت مالیات اقدام کنند که تنها ۱۰ روز فرصت برای این افراد باقی مانده است. خریداران سکه از بانک مرکزی از سال ۱۳۹۷ مشمول پرداخت مالیات هستند که خریداران سکه در سال گذشته تا پایان خرداد ماه سال جاری باید مالیات متعلقه بپردازند و اگر مالیات خود را تا پایان این ماه نپردازند، به مالیات متعلقه آنها به ازای هر ماه دیرکرد معادل ۲.۵ درصد جریمه اضافه می‌شود. همچنین، مودیانی که امکان پرداخت مالیات مقطوع را به صورت کامل تا پایان خرداد سال جاری ندارند، مالیات آنها حداکثر تا چهار ماه به صورت مساوی قسط‌بندی می‌شود. طبق دستورالعمل، کسی که بیش از پنج تا ۱۵ سکه از بانک مرکزی بخرد، باید به ازای هر قطعه سکه باید ۹۶۰ هزار تومان مالیات پرداخت کند و نسبت به مازاد ۱۵ تا ۲۵ سکه به ازای هر قطعه باید معادل یک میلیون و ۲۸۰ هزار تومان مالیات بپردازد. علاوه بر این، نسبت به مازاد ۲۵ تا ۱۰۵ سکه به ازای هر قطعه باید معادل یک میلیون و ۶۰۰ هزار تومان مالیات پرداخت شود. نکته قابل توجه درباره مالیات سکه، افزایش قابل توجه رقم آن و کاهش سطح معافیت مالیاتی است. در این راستا، تمامی اشخاص حقیقی خریدار سکه از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که در سال ۱۳۹۹ نسبت به دریافت حداکثر (۱۰۵) قطعه سکه اقدام کرده‌اند، باید حداکثر تا پایان خرداد ماه سال جاری با مراجعه به سامانه عملیات الکترونیک مودیان مالیاتی سازمان امور مالیاتی کشور به نشانی my.tax.gov.ir نسبت به پرداخت مالیات متعلقه اقدام کنند. بنابراین، از آنجا که تا پایان خرداد ماه تنها ۹ روز باقی مانده است، مشمولان این مالیات باید اقدامات پرداخت آن را هر چه زودتر انجام دهند.
بررسی میانگین نرخ دلار در زمستان سال گذشته بیانگر این است که قیمت فروش این ارز در بازار نسبت به پاییز تقریبا ۱۱ درصد کاهش یافته است. بانک مرکزی در گزارشی نرخ فروش دلار در بازار بین بانکی و بازار آزاد در زمستان سال گذشته را اعلام کرده که طبق آن در دی ماه، دلار در بازار بین بانکی معادل ۴۲۰۰ تومان فروخته می‌شد و در همین ماه این نوع ارز در بازار آزاد به قیمت ۲۵ هزار و ۲۳ تومان فروخته شده است. علاوه بر این، در بهمن سال گذشته نیز نرخ فروش دلار در بازار بین بانکی و بازار آزاد به ترتیب معادل ۴۲۰۰ و ۲۳ هزار و ۹۳۶ تومان بوده است. همچنین، طبق این گزارش دلار در اسفند ماه در بازار بین بانکی معادل ۴۲۰۰ تومان و در بازار آزاد به قیمت ۲۴ هزار و ۶۶۴ تومان فروخته شده است. بنابراین، دلار در بازار بین بانکی با نرخ ۴۲۰۰ تومان و در بازار آزاد با میانگین نرخ ۲۴ هزار و ۵۴۱ نومان در پاییز سال جاری معامله شده است. از آنجا که در پاییز سال گذشته نرخ فروش دلار در بازار بین بانکی ۴۲۰۰ تومان و در بازار آزاد نیز به‌طور متوسط ۲۷ هزار و ۲۲۹ تومان بوده است، در مقایسه با زمستان سال گذشته از دلار در بازار آزاد تقریبا با ۱۱ درصد کاهش مواجه شده است. علاوه بر این، در این مدت نرخ این ارز در بازار بین بانکی نیز نسبت به پاییز سال گذشته تغییری نکرده و ثابت مانده است. همچنین، نرخ فروش دلار در دی ماه فصل زمستان بیشترین قیمت نسبت به ماه‌های دیگر این فصل را به خود دیده است. بنابراین، دلار میانگین نرخ خود را در اولین فصل سال گذشته با ۱۶ هزار تومان شروع کرد که در فصل پاییز با میانگین نرخ فروش این ارز با ۲۷ هزار و ۲۲۹ تومان بیشترین افزایش را داشت و با متوسط قیمت ۲۴ هزار و ۵۴۱ تومان در فصل زمستان سال گذشته را به پایان رساند. از سوی دیگر، ماه‌های فروردین و مهر با ثبت میانگین نرخ دلار به ترتیب معادل ۱۵ هزار و ۸۱۸ و ۲۹ هزار و ۲۴۳ تومان دارای کمترین و بیشترین قیمت دلار در سال گذشته هستند.

دلار ارزان شد

در بازار ارز آزاد قیمت دلار ۲۳ هزار و ۶۵۰ تومان، قیمت یورو ۲۸ هزار و ۶۰۰ تومان و درهم امارات ۶ هزار و ۴۶۰ تومان اعلام شده است. قیمت طلای ۱۸ عیار هر گرم یک میلیون و ۶۰ هزار تومان، قیمت سکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید ۱۰ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان و قیمت دلار ۲۳ هزار و ۶۵۰ تومان است.، قیمت سکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید ۱۰ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان و قیمت سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم نیز ۱۰ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان است. نیم‌سکه بهار آزادی ۵ میلیون و ۷۵۰ هزار تومان، ربع‌سکه بهار آزادی ۳ میلیون و ۷۵۰ هزار تومان و سکه یک گرمی ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان و هر مثقال طلا ۴ میلیون و ۵۹۵ هزار تومان ارزش گذاری شده است. نوسان قیمت در بازار ارز در حالی رخ داده که در تعطیلات نوروز، با تلاش سفته بازان، قیمت دلار به مرز ۲۶ هزار تومان هم رسیده بود اما انتشار خبرهای مربوط به مذاکرات هسته‌ای و... باعث عقب‌نشینی دلار از این سطح قیمتی شده است. به اعتقاد کارشناسان دو باور در بازار ارز وجود دارد که موجب نوسانات قیمتی می‌شود، نخست اینکه با مذاکره و بازگشت به برجام و... قیمت ارز کاهش چشمگیری خواهد داشت و دوم اینکه حتی مذاکره هم نمی‌تواند مانع از واقعیات موجود اقتصاد ایران شود و امکان کاهش چشمگیر قیمت ارز وجود ندارد و نهایتا دلار در کانال ۲۳-۲۲ هزار تومان جا خوش می‌کند. در صرافی‌های بانکی قیمت دلار و یورو نسبت به روز کاری قبل کاهش یافته است؛ برهمین اساس، قیمت فروش دلار ۲۳ هزار و ۲۹۳ تومان و قیمت خرید دلار از مردم ۲۲ هزار و ۸۳۲ تومان تعیین شده است. قیمت فروش یورو نیز معادل ۲۸ هزار و ۶۱۴ تومان و قیمت خرید یورو نیز ۲۸ هزار و ۴۷ تومان اعلام شده است. نرخ خرید و فروش دلار و یورو در صرافی‌های بانکی و بازار متشکل ارزی متغیر است و متناسب با نوسانات بازار آزاد در طول روز چند بار تغییر می‌کند.

قیمت جهانی طلا

قیمت هر اونس طلا در پایان معاملات روز جمعه با ۱.۱۱ درصد کاهش به ۱۸۷۷ دلار و ۵۳ سنت رسید. به دنبال تقویت دلار و در حالی که برخی سرمایه‌گذاران انتظار دارند افزایش اخیر قیمت‌های مصرف‌کننده در امریکا موقتی باشد، قیمت طلا روز جمعه شاهد کاهش بود. بر اساس این گزارش، قیمت هر اونس طلا در پایان معاملات روز جمعه با ۱،۱۱ درصد کاهش به ۱۸۷۷ دلار و ۵۳ سنت رسید. قیمت فلز زرد در پایان معاملات آتی روز با ۰،۸۹ درصد ادفت به ۱۸۷۹ دلار و ۶۰ سنت رسید. شاخص ارزش دلار در برابر سبد ارزهای جهانی دیروز با ۰،۶ درصد افزایش مواجه بود و موجب کاهش جذابیت طلا برای خریدارانی شد که از ارزهای غیردلاری استفاده می‌کنند. دانیل گالی، تحلیلگر بازار طلا گفت، ناکامی فلز زرد در رسیدن به بالای ۱۹۰۰ دلار پس از انتظار آمارهای بازار کار امریکا و نرم تورم این کشور نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاری‌ها در بازار طلا جهت در امان ماندن از موج تورمی کاهش یافته است. گالی افزود: «هرچند در کوتاه‌مدت ممکن است قیمت طلا تا ۱۸۵۰ دلار کاهش یابد، در میان مدت و با توجه به تداوم سیاست انبساطی فدرال رزرو طلا شاهد افزایش خواهد بود.» آمارها در روز پنجشنبه نشان داد که قیمت‌های مصرف‌کننده در این کشور طی ماه می رشد قابل توجهی داشته اما به عقیده تحلیلگران این رشد احتمالا موقتی خواهد بود و از این رو نگرانی‌ها از انقباضی شدن سیاست فدرال رزرو تا حدودی فروکش کرده است.

محسن رنانی: انتخابات آرام، گامی به سوی افق گشایی ملی؟

محسن رنانی به انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۴۰۰ واکنش نشان داد؛ متن زیر برگرفته‌ای از یادداشت انتخاباتی او در صفحه شخصی‌اش در فضای مجازی است.

برخلاف روشنفکران انقلابی که تلاش می‌کنند از امواج اجتماعی برای رسیدن به اهداف خویش بهره ببرند، روشنفکر توسعه‌خواه هر گاه لازم باشد با جامعه مخالفت می‌کند و در برابر امواج اجتماعی دست به نقد و مخالفت می‌زند حتی اگر هزینه بدهد و اعتبار عمومی‌اش آسیب ببیند. در شرایط کنونی برای من ثبات زندگی اجتماعی و سیاسی ایرانیان اصل است، چون هیچ چیزی همچون «ثبات» شرایط حرکت به سوی توسعه را تسهیل نمی‌کند و هیچ چیزی به اندازه بی‌ثباتی توسعه را پرهزینه نمی‌کند و به تعویق نمی‌اندازد. بنابراین برای من هر حرکت انتخاباتی که شرایط را بی‌ثبات کند ضدتوسعه تلقی می‌شود و باید از آن پرهیز کرد، خواه از جنس هجوم سلبی برای رای دادن به کاندیدای خاصی باشد، خواه از جنس تحریم. در شرایط کنونی، انتخابات بی‌قرار، همه ارکان ملی ما را بی‌قرار می‌کند. ما یا نباید در ۱۲۰ سال گذشته سه بار برای دموکراسی انقلاب می‌کردیم یا یک بار برای همیشه باید بیاموزیم و تمرین کنیم که دموکراسی صبوری می‌خواهد، گذشت می‌خواهد و خون دل می‌خواهد. هیچ دموکراسی بالغی در جهان وجود ندارد. همه دموکراسی‌ها در حال تکامل و در مسیر بلوغ خویشند. اما هر کدام در یکی از مراحل بلوغ قرار دارند. این نکته که دموکراسی در همین افت و خیزهای غیردموکراتیک تکامل می‌یابد را قبلا در مقاله «دموکراسی یعنی تمرین دموکراسی» باز کرده‌ام.
این روزها یک خبر دروغین در برخی گروه‌های مجازی به گردش درآمده است که می‌گوید عده‌ای، با ذکر نام در حال برنامه‌ریزی برای تخریب یکی از نامزدها و احتمالا ایجاد آشوب در روزهای منتهی به انتخابات هستند. نام من هم جزو آن عده آورده شده است. ضمن تکذیب این خبر دروغین و اظهار افسوس و تاسف از این بی‌اخلاقی‌ها و شایعه‌پردازی‌های اعتمادسوز، شک ندارم که هر چه این انتخابات - صرف‌نظر از میزان مشارکت و نتیجه آن - «آرام‌تر» برگزار بشود، منافع ملی ما بیشتر تضمین می‌شود. ما بیش از کل تاریخ بعد از انقلاب، در چند سال آینده نیاز به آرامش و ثبات ملی داریم. من همواره پیش‌بینی‌های مهمی که در گذشته داشته‌ام را بیش از آنکه با منطق تحلیلی انجام داده باشم، با احساس شهودی انجام داده‌ام. نمی‌دانم چرا خیلی جدی احساس می‌کنم، صرف‌نظر از نتیجه انتخابات، همه شرایط داخلی و خارجی آماده افق گشایی ملی است و نظام سیاسی دارد تلاش می‌کند که به آن مدلی که خودش احساس اطمینان می‌کند به سوی این افق گشایی برود. بالاخره افق گشایی، نگرانی‌ها و احتمالا التهاب‌های ناشی از تعارض منافعی دارد که نظام، نگران مدیریت آنهاست. من مدیریت سفت و سخت انتخابات را در این چارچوب می‌بینم؛ یعنی تلاش برای ایجاد بستر مطمئن و شرایط کم ریسک برای افق گشایی در آینده. بر این اساس به گمانم نباید شرایط آرام کنونی دستخوش بی‌ثباتی شود. بنابراین همه ایران‌دوستان، خواه رای بدهند خواه نه، باید مراقب باشند که در این هفته منتهی به انتخابات، به هیچ حرکت التهاب‌آفرین یا موجی که از آن استهلاک اخلاق ملی، تخریب بیشتر اعتماد عمومی و احتمالا تنش و بی‌ثباتی سیاسی پدیدار می‌شود، دامن نزنند. به غیر از خبر دروغین یاد شده، دو مساله دیگر باعث شد که این یادداشت را بنویسم. یکی تماس‌های نزدیکان برخی از کاندیداها برای همکاری و اعلام حمایت من - که ضمن احترام به همه آنها - از آنان پوزش خواستم؛ و دیگری پرسش‌ها و پیگیری‌های برخی از دوستان برای دانستن نظر من در مورد انتخابات. به همین خاطر تصمیم گرفتم نامه‌ای که دقیقا یک ماه پیش و قبل از پایان ثبت‌نام‌ها به دکتر ظریف نوشتم را منتشر کنم. نظر من در مورد انتخابات همچنان همان است که در آن نامه آمده است. از دکتر ظریف نیز سپاسگزارم که اجازه انتشار این نامه را دادند.

خلق ثروت یا به چنگ آوردن آن؟

محمدطبیبیان

در اقتصاد برخلاف فیزیک و شیمی آزمایشگاه نداریم. آزمایشگاه ما تجربه و تاریخ جوامع است. دیدن مستند شش قسمتی در مورد پنج نفر از کارآفرینان و سرمایه‌داران تاریخی امریکا باعنوان مستند مردانی که امریکا را ساختند نکات ارزشمندی به ما می‌آموزد. یک وجه از نکته‌ای که می‌توان آموخت اخلاقیات شخصی این سرمایه‌داران است. اینکه همه تمایل به انجام کارهای بزرگ برای کشورشان داشتند به همین دلیل هم به اموری پرداختند و در آن وقت و انرژی گذاشتند که در همان منظر تاریخی اهمیت بسیار داشت. امریکا از حدود بیست سال آخر قرن نوزدهم تا بیست سال اول قرن بیستم دچار رکود و بحران اقتصادی بود و از عواقب جنگ‌های پرتلفات و هزینه آن در عذاب. هر کدام از این مردان صنعت و مالیه بخشی از اقتصاد امریکا و زیربناهای مربوطه را ایجاد کردند و امریکا را در مسیر پیشرفت قرار دادند. افرادی که در مستند فوق‌الذکر زندگی و کارشان مرور می‌شود عبارتند از: کورنلیوس وندربیلت (۱۷۹۴-۱۸۷۷) که در خانواده فقیری به دنیا آمد و کودکی سختی را گذراند لیکن به تدریج مدارج کسب ثروت را پیمود و مهم‌ترین کار او توسعه راه‌آهن و تکمیل زیربناهای حمل و نقل در امریکا بود. از افرادی بود که در نوآوری ایجاد شرکت‌های سهامی بزرگ بر اساس مسوولیت محدود و جدایی مدیریت از مالکیت دخیل بود، نوعی سازمان تولید که در امریکا و سایر کشورها رواج یافت. او بخشی از ثروت خود را برای ایجاد دانشگاه وندربیلت و سایر مصارف خیریه تخصیص داد. دیگری اندرو کارنگی (۱۸۳۵-۱۹۱۹) است. یک مهاجر اسکاتلندی که در کودکی با خانواده به امریکا آمد و ابتدا در کارگاه نساجی با حقوق هفته‌ای دو دلار (به پول امروز حدود ۶۰ دلار)، به کار مشغول بود. او نیز از طریق مطالعه و فعالیت توانست هم در امر صنعت هم تالیف دستاورد داشته باشد. او در توسعه صنعت ذوب‌آهن و تولید صنعتی از طریق ساخت کوره بلند موثر بود. در زمانی که شرکت ذوب‌آهن خود را فروخت ثرتمندترین مرد امریکا (حتی تاکنون - به ارزش امروز ثروت او ۳۵۰ میلیارد دلار) بود. او از جمله مقاله‌ای نوشت تحت عنوان «انجیل ثروت» در این مقاله استدلال می‌کند که آنچه به حیات انسان ارزش زندگی می‌دهد کار خیر است. در این مقاله ثروتمندان را به صرف ثروت در امور خیریه ترغیب کرد و موجی از این نوع حرکت‌ها ایجاد کرد. خود ۹۵ درصد ثروت خود را خرج ایجاد دانشگاه، کتابخانه، نهادهای فرهنگی از جمله کمک به معاش دانشگاهیان کرد. این جمله مشهور از او است: «هرکس ثروتمند بمیرد شرمسار مرده است.» نفر سوم جی پی مورگان (۱۸۳۷-۱۹۱۳) است. او یک بانکدار و فاینانسیر بود از خانواده‌ای ثروتمند. او متوجه اهمیت کار نیکولا تسلا در تولید مولد برق متناوب شد. قبلا ادیسون سعی کرده بود برق‌کشی منازل را با برق یک طرفه انجام دهد. لیکن ایراد این کار و ضعف آن از جمله این بود که قابلیت انتقال برق را به مسافت طولانی نداشت، برق تسلا داشت. اولین مولدها ساخته شد و برق‌رسانی در حد وسیع توسعه یافت و شهرها، منازل و کارگاه‌ها در شب روشن شد. شبی که در یک میهمانی که هزار نفر از مشاهیر نیویورک در باغ منزل جی‌پی مورگان دعوت شده بودند، ناگهان پیشخدمت‌ها شمع‌ها و چراغ‌های نفتی روی میزها را خاموش کردند. منطقه در تاریکی فرو رفت، کلید برق که وصل شد درختان و ساختمان نورباران شدند. باید تجربه شگفت‌انگیزی بوده باشد. این واقعه که تبلیغی برای شرکت جنرال الکتریک هم بود شروع عصر جدیدی از تولید، تولید و مصرف انرژی بود. جی‌پی مورگان هم بخشی از ثروت خود را به دانشگاه‌ها در امریکا و انگلستان بخشید (از جمله هاروارد و کالج ترینیتی)، کتاب‌ها و مجموعه های هنری خود را نیز به موزه تبدیل کرد. نفر چهارم جان راکفلر (۱۸۳۹-۱۹۳۷) است. تا قبل از فعالیت راکفلر، تصفیه نفت قاعده کلی نداشت. هر کس می‌توانست در یک انبار مخازن و لوله و کوره و خنک‌کننده‌ای را سر هم کند و نفت تصفیه کند و در واقع هم هدف تولید نفت چراغ بود که در روشنایی و پخت و پز و سایر مصارف استفاده می‌شد. این نفت‌ها با اکتان‌های مختلف بود و بسیار آتش‌سوزی‌ها که از این محل حادث شد و در برخی شهرها کل محل‌ها در آتش سوخت.
راکفلر نفت چراغ را استاندارد کرد و نفتی را به بازار رساند که فقط در حد چراغ و اجاق می‌سوخت. او نیز گرچه در زندگی فردی ممسک بود قسمت قابل توجهی از ثروت خود را خرج ایجاد دانشگاه و نهادهای خیر عمومی کرد. نفر پنجم هنری فورد (۱۸۶۳-۱۹۴۷) است. شهرت او در ایجاد شرکت اتومبیل فورد است که برای اولین‌بار خط مونتاژ و تولید انبوه و استاندارد را ابداع کرد و سبب شد اتومبیل در حد بودجه طبقات متوسط قابل خرید باشد. هم او مبتکر جعبه دنده است.

منبع: صفحه شخصی ایشان در فضای مجازی

خبر

حق عضویت دولت ایران در سازمان ملل پرداخت شد

بانک مرکزی از پرداخت حق عضویت دولت ایران در سازمان ملل خبر داد. روابط عمومی بانک مرکزی اعلام کرد: سهم مشارکت و حق عضویت دولت ایران در سازمان ملل متحد به مبلغ بیش از ۱۶ میلیون دلار توسط بانک مرکزی پرداخت شد. این بانک مبلغ مذکور را برای سهم مشارکت و حق عضویت دولت ایران در سازمان ملل متحد از محل منابع مسدودی ایران در کره جنوبی پرداخت کرد.

بانک مرکزی ۲۰۰ میلیون یوان برای واکسن سینوفارم پرداخت کرد

مبلغ ۲۰۰ میلیون یوان چین برای خرید محموله دیگری از واکسن سینوفارم توسط بانک مرکزی پرداخت شد. بانک مرکزی اعلام کرد: مبلغ حدود ۲۰۰ میلیون یوان برای محموله دیگری از واکسن سینوفارم که از کشور چین خریداری شده است، توسط این بانک تامین ارز و واریز شد.

ابلاغ مصوبات شورای پول و اعتبار درباره بانک آینده

مدیرعامل بانک آینده در نامه‌ای اهم موارد مصوبه شورای پول و اعتبار که به این بانک ابلاغ شده را ابلاغ کرد. محمد فطانت در این نامه که خطاب به مدیر نظارت بر ناشران بازار پایه شرکت فرابورس ایران منتشر شده است، به منظور اطلاع سهامداران بانک آینده به موارد مصوبه مورخ ۱۴۰۰.۰۲.۰۷ شورای پول و اعتبار در خصوص بانک آینده اشاره داشت و افزود: مجوز تاسیس شعب جدید بانک آینده از سوی این شورا به بانک مرکزی تفویض گردیده است. همچنین در بخشی از این نامه آمده است: بانک آینده مکلف است پروژه‌های نیمه تمام فعلی با پیشرفت ۹۰ درصد و بیشتر را حداکثر تا پایان سال جاری و سایر پروژه‌های نیمه تمام را حداکثر تا پایان سال ۱۴۰۱ تعیین تکلیف و واگذار نماید. بانک آینده مکلف است الزامات مربوط به واگذاری دارایی‌های بانک از طریق بازار سرمایه را فراهم نماید. همچنین بانک مرکزی ضرورت فراهم‌سازی زمینه عرضه دارایی‌های بانک آینده از طریق بازار سرمایه را به سازمان بورس و اوراق بهادار و مراجع ذی مدخل اعلام می‌نماید.

ثبت ۱۱۷ میلیون کارت بانکی تراکنش‌دار

بیش از ۱۱۷ میلیون و ۵۰۰ هزار کارت بانکی در اردیبهشت ماه سال جاری تراکنش بانکی داشته‌اند که ۱۱۱ میلیون آن کارت برداشت، ۶ میلیون و ۱۶۳ هزار مورد بن کارت و کارت هدیه و ۱۱۸ هزار نیز کارت اعتباری بود. بررسی جدیدترین گزارش شاپرک از سهم بانک‌ها از تعداد کارت‌های تراکنش‌دار در اردیبهشت ماه سال جاری نشان می‌دهد که تراکنش‌های انجام شده از طریق کارت‌های ۹ بانک، بیش از سایر بانک‌ها بوده به نحوی که بانک‌های ملی، ملت، صادرات، کشاورزی، تجارت، رفاه کارگران، سپه، مسکن و پست بانک مجموعا ۷۷.۶۷ درصد از کل کارت‌های تراکنش‌دار را داشته‌اند. سهم سایر بانک‌ها در این بخش، ۲۲.۳۳ درصد بوده است. همچنین در اردیبهشت ماه امسال ۱۱۷ میلیون و ۲۹۰ هزار و ۷۴۲ کارت بانکی دارای تراکنش بوده که از این تعداد ۱۱۱ میلیون و ۲۹۰ هزار کارت برداشت، ۱۱۸ هزار کارت اعتباری و ۶ میلیون و ۱۶۳ هزار کارت نیز هدیه و بن کارت بوده است. در فروردین ماه امسال نیز ۱۱۸ میلیون و ۹۴۹ هزار و ۱۷۴ کارت بانکی تراکنش‌دار به ثبت رسیده که بیش از ۱۱۲ میلیون و ۲۲۳ هزار مورد، کارت برداشت بوده است. تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در اردیبهشت ماه سال جاری نسبت به فروردین ۱۴۰۰، به میزان ۱.۱۶ درصد کاهش نشان می‌دهد.

ادامه روزهای کابوس‌وار ارزهای دیجیتالی

ارزش بیشتر ارزهای دیجیتالی مهم مجدد ارزیش کرد. اختلاف دیدگاه بین کشورها بر سر ارزهای دیجیتالی باعث اتخاذ رویکردهای کاملا متفاوتی در برابر آنها شده است. در هلند یکی از مقامات ارشد مالیاتی این کشور خواستار ممنوعیت کامل هرگونه فعالیت مرتبط با ارزهای دیجیتالی شده است. در امریکا، الیزابت وارن، سناتور دموکرات بیت کوین را یک ابزار تخلف برای پولشویی و سایر ارزهای مجرمانه دانسته است. در هند اما برخی منابع خبر از بازبینی احتمالی دولت در ممنوعیت مبادلات ارزهای دیجیتالی داده‌اند. قرار است نخستین تراکنش رسمی با استفاده از ارزهای دیجیتالی بین دو بانک اروپایی انجام شود. این عملیات به صورت استقراض و بین بانک‌های ملی فرانسه و سویس خواهد بود و برخی از دیگر بانک‌های بزرگ دو کشور نظیر یوبی‌اس، کردیت سوییس و ناتیکسیس در این پروژه درگیر خواهند بود. سیلوی گولارد، قائم مقام بانک ملی فرانسه گفت این مساله بیانگر افزایش مقبولیت ارزهای دیجیتالی و روش‌های نوین پرداخت در نظام بانکی اروپا است. تحلیلگران موسسات اواندا، اور کور و تال بکن کپیتال ادوایزرز در گزارشی مشترک با بررسی روند قیمتی و میانگین متحرک بیت کوین نتیجه گرفته‌اند که بیت کوین در معرض ریسک شدید از دست دادن حمایت ۳۰ هزار دلاری و ورود به کانال ۲۰ هزار دلاری قرار دارد به‌ویژه اگر فشارهای چین روی فعالیت ارزهای دیجیتالی شدت گیرد و مقامات ناظر امریکایی نیز تصمیم نظارت بیشتر بر روی بازارهای مالی را وارد فاز اجرایی کنند. مجموع ارزش بازار جهانی ارزهای دیجیتالی در حال حاضر ۱۵۶۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود که این رقم نسبت به روز قبل ۱.۲۳ درصد کمتر شده است. در حال حاضر ۵۱ درصد کل بازار ارزهای دیجیتالی در اختیار بیت کوین و ۱۷ درصد در اختیار اتریوم است.

بورس

فرصت اجرای مصوبات طلایی بورس را ندادند

فرهاد دژپسند وزیر امور اقتصاد و دارایی در نشستی صمیمی با اصحاب رسانه بااینکه فرصت اجرای مصوبات طلایی برای بازگشت بازار سرمایه را ندادند، اظهار داشت: بعد از پایان دوره خدمتم به دانشگاه شهید بهشتی که در منطقه خوش آب‌وهوای اوین است، برمی‌گردم.

وی اظهار کرد: اواخر سال ۹۸ درست زمانی که مشخص شد میزان تقاضا به سمت بازار سرمایه افزایش یافته در شورای عالی بورس نکته‌ای مطرح شد تا بنگاه‌هایی که تعهد خود را نسبت به شناوری عمل نکردند، تنبیه شوند، بعضی از اعضا معتقد بودند که این امر لازم است صورت گیرد، برخی از افراد هم خلاف این اظهارنظر را معتقد بود و می‌گفتند نباید چنین بحثی رخ دهد که سر همین موضوع هم با آقای شاپور محمدی رییس اسبق سازمان بورس کمی بحث شد که درنهایت جمع‌بندی آن جلسه این شد که فعلاً تنبیه شرکت‌ها به تعویق بیفتد. در هیات سازمان بورس تصمیم بر آن شده بود تا برای جلوگیری از شدت رشد شاخص کمی دامنه نوسان را محدود کنند، اما از آنجایی که بنده با برخی از اعضای شورای عالی بورس مشورت کردم، دیدم اینکه بخواهیم دامنه را به منفی یا مثبت ۲ تغییر دهیم به صلاح بازار سرمایه نیست.

او بیان کرد: طی چند روز گذشته نمودار روند نرخ بهره بین‌بانکی با نمودار خروج نقدینگی از بورس منتشر شد که نشان می‌داد وقتی که نرخ سود بین‌بانکی یک‌دفعه از ۸ درصد یا ۱۰ درصد به ۱۸ می‌رسد سرمایه‌ها از بازار سرمایه به خاطر دلایل مشخص به سمت بانک‌ها روانه می‌شود. ما برای هدایت و کنترل بازار آمدیم از دولت، مجلس و شورای هماهنگی اقتصاد مصوبه‌ای را گرفتیم، اما بعدش شاهد بودیم که نرخ بهره بین‌بانکی به‌شدت افزایش یافت. به گفته این مقام مسوول، عده‌ای می‌گفتند دولت به‌درستی عرضه سهام را انجام داده در حالی که دولت تمام عرضه‌های خود را در چهار ماه نخست سال انجام داد، پالایش یکم هم به سبب بحث افزایش تقاضا در اوایل شهریور رخ داد.

وزیر اقتصاد گفت: شما که می‌گویید بازار سرمایه در سال ۹۹ عملکرد خوبی نداشته، چرا فقط شاخص را نگاه می‌کنید علت آنکه به مجموع عملکرد بازار توجهی ندارید چیست؟ شاخص کل از ابتدای فروردین ۹۹ تا آخر اسفند ۹۹ حدود ۱۵۵ درصد رشد داشته است. وقتی دل سهامدار خرد و حقیقی خالی شد مجبور شد که نقدینگی خود را از بازار سرمایه خارج کند، اینجا لازم بود که اقداماتی را انجام دهیم تا اعتماد بازگردد. وقتی تقاضا زیاد بود تمهیدات لازم را برای پوشش عرضه گرفتیم، وقتی از اواسط مردادماه شاهد ریزش بودیم به دنبال مصوباتی رفتیم تا کمک کنیم که از جمله آن دریافت یک درصد از صندوق توسعه ملی بود.

او بیان کرد: در این خصوص بانک مرکزی موافقت نکرد که منابع یک درصد تبدیل به ریال شود و شاهد عدم واریز این یک درصد به صندوق تثبیت بازار سرمایه بودیم، اما طی رایزنی که با خود مسوولان صندوق توسعه ملی داشتیم، توانستیم هزار میلیارد تومان به صندوق تثبیت واریز کنیم. ما تنها به این مصوبه اتکا نکردیم بلکه مصوبات دیگری را هم گرفتیم به گونه‌ای که شرکت‌ها بیایند اوراق خزانه بخرند و اوراق تبعی اختیار منتشر کنند.

وزیر اقتصاد گفت: تورم در ایران عمدتاً ناشی از فشار اقتصادی است وقتی نرخ دلار می‌آید ناگهان جهش پیدا می‌کند در حالی که ما ۸۵ درصد از واردات و کالاهای صنعتی‌مان به‌صورت مواد اولیه و واسطه‌ای است اینها باید با چندین برابر افزایش در بازار به فروش می‌رسیدند. زمانی که من می‌گفتم شرکت‌های بورسی وضعیت بهتری دارند کسی قبول نمی‌کرد چرا که سودآوری بیشتر شرکت‌ها بر اساس قیمت دلار بود.

او بیان کرد: ما در شورای عالی بورس یک قانونی را تصویب کردیم مبنی بر اینکه سازمان بورس مکلف است، حدود ۸۰ درصد از کارمزد خود را به صندوق تثبیت بدهد، همین به‌تنهایی به ۲ هزار میلیارد تومان رسید، اینکه می‌آیند یک عده می‌گویند که سازمان بورس کاری انجام نداده است کذب است.

دژپسند گفت: شاخصی که رسیده بود زیر یک‌میلیون دویست دوباره با رشد مواجه شد و به یک‌میلیون و پانصد رسید، وقتی شاخص به این بازه رسید بازهم عده‌ای هول شدند و گفتندای سهامداران کجایی که اسلام در خطر افتاد، به‌گونه‌ای که شروع کردند به تحقیق و تفحص و غیره و بازهم لطمه به بدنه زدند. شاخص بورس تحت تأثیر چند متغییر است به‌گونه‌ای که می‌توان به واکنش نشان دادن آن به متغیرهایی مثل قیمت‌گذاری دستوری و غیره اشاره کرد.

او بیان کرد: شاید یک مساله‌ای مثل قیمت‌گذاری دستوری فولاد رخ ندهد اما تأثیر خود را می‌گذارد یا بحثی که در مردادماه در خصوص پالایش یکم رخ داد، عده‌ای می‌خواستند این بحث را بر گردن وزارت اقتصاد و وزارت نفت بیاندازند در حالی که اینگونه نبود بلکه ریشه این مساله به عدم هماهنگی به نحوه تشکیل صندوق بین سازمان خصوصی و شرکت پالایش و پخش بازمی‌گردد. بحث بازار را ما کاملاً تا اسفند سال ۹۸ مراقب بودیم اما تأکید داشتیم، که نباید درگیر بازی‌های سیاسی شود. سوال این است که آیا ما در بازار سرمایه یک بازار ایده‌آل داریم یا خیر؟ که جواب بله است به سبب آنکه اگر تا قبل یک هفته طول می‌کشید تا کد بورسی صادر شود اما اکنون یک‌روزه این اتفاق رخ می‌دهد. ما هسته معاملاتمان مشکل داشت شما که بهتر می‌دانید که نمی‌شود با یک اشاره مشکل هسته را رفع کرد باید از یک جا وارد می‌کردیم که امکانش نبود به همین خاطر شرکت داخلی این کار را برایمان انجام داد.

«تعادل» تاثیر حراج اوراق مالی اسلامی دولت بر بازار را بررسی می‌کند

سوءاستفاده از بورس تکرار می‌شود؟

گروه بازار سرمایه |

بازار سهام در دو سال و نیم اخیر عمر خود بیش از هر زمان دیگری مورد توجه افراد مختلف جامعه قرار گرفت؛ به‌گونه‌ای که افزایش کدهای سهامداری و ورود پول از اواخر بهمن ۹۸ تا مرداد ۹۹ سیری صعودی را طی کرد. در این میان رشدی فراتر از تصور و تحلیل اهالی بازار به افزایش شاخص تا بیش از ۲ میلیون واحد منجر شد. اما از آنجایی که هر تب تندی به سردی می‌گراید، این اوج شدید، فرودی سنگین را برای بازار سرمایه از مرداد ۹۹ تا به امروز رقم‌زده است.

دومین دوره حراج اوراق مالی اسلامی از سوی دولت دوازدهم در حالی که از ۲۵ خردادماه کلید خواهد خورد که در سال گذشته انتشار و فروش این اوراق از سوی دولت زمینه ریزش شاخص و زیان عمده سهامداران بازار را فراهم ساخت. البته در حالت و مقدار عادی این اوراق قابل‌قبول است اما؛ طی سال گذشته مسوولان دولتی با سوءاستفاده از استقبال و اعتماد از بازار سهام با عرضه این اوراق به تأمین مالی برای جبران کسری بودجه خود پرداختند و همین موضوع موجبات فروش بی‌حد و اندازه اوراق را پدید ساخت و درنهایت در تابستان سال مذکور با افزایش نرخ بهره بانکی بازار در وضعیت اصلاح و نزول قرار گرفت. انتشار اوراق مالی یکی از راه‌های تأمین مالی و نقدینگی است که می‌تواند کنترل نقدینگی، آثار تورمی در جامعه را کاهش دهد که با توجه به وضعیت اقتصاد و مشکلات پیش‌آمده رییس دولت سیزدهم نیز از این روش استفاده خواهد کرد. اما مهم‌ترین مشکل پیش‌آمده این بود که حاکمیت فعلی از این موضوع برای تأمین مالی خود سوءاستفاده کردند و با نزدیک شدن به روزهای عرضه این اوراق در بورس این نگرانی را به وجود آورده که دولت بازهم با استفاده از اوراق مذکور به تأمین مالی خواهد پرداخت و مشکلات سال گذشته بازهم تکرار می‌شود؟

اگر واقعیت‌های بررسی کنیم اوراق مالی اسلامی، می‌تواند وضعیت سرمایه‌گذاری در کشور را تغییر دهد. ولی سال گذشته دولت با سوءاستفاده از وضعیت آن زمان (یعنی صعود بی‌توقف شاخص کل) بخش عمده‌ای از اوراق مالی اسلامی را به فروش رساند و این روزها با نزدیک شدن به ۲۵ خردادماه، زمان حراج سوالات زیادی پیش‌آمده و مهم‌ترین سوال این است که بازهم دولت سعی دارد از احساسات و نوع سرمایه‌گذاری مردم سوءاستفاده کند یا اینکه سعی دارد با واقعیت‌ها جامعه را به سرمایه‌گذاری در این حراج و دیگر بازارهای مالی دعوت کند. زمان زیادی تا روز سه‌شنبه یعنی ۲۵ خردادماه باقی نمانده و باید دید تا این روز چه اتفاقی رخ می‌دهد و سال ۱۴۰۰ می‌توان یک تحول در نوع دعوت به سرمایه‌گذاری‌ها باشد؟

سال گذشته دولت چقدر اوراق فروخت؟

تامین بخشی از هزینه‌های دولت از طریق فروش اوراق از سال گذشته به دلیل افت شدید درآمدهای نفتی به‌طور جدی‌تری نسبت به سال‌های پیش از این مطرح شد. به‌طوری که از هفته دوم خردادماه ۱۳۹۹ به‌طور مرتب هرهفته وزارت اقتصادی مبلغی اوراق در بازار بین بانکی و بورس عرضه می‌کرد. آنطور که آمار نشان می‌دهد ۴۲ نوبت حراج اوراق بدهی سال گذشته برگزار شد که در نتیجه آن ۶۷ هزار میلیارد تومان اوراق بدهی به بانک‌ها فروخته شد.

همچنین طی این ۴۲ هفته حدود ۵۱ هزار میلیارد تومان اوراق در بورس به فروش رسیده است. از این رو در مجموع در سال ۹۹ بیش از ۱۲۸ هزار میلیارد تومان دولت از طریق فروش اوراق بدهی تامین مالی کرد. بنابراین به‌طور متوسط هر هفته حدود ۳ هزار میلیارد تومان اوراق به فروش رسیده است. این در حالی است که مقداری نیز اوراق خزانه اسلامی به فروش رسیده بود. این در حالی است که تنها بخشی از این مبلغ در بودجه دیده شده بود، در واقع میزان انتشار اوراق مالی اسلامی توسط دولت، منحصر به قوانین بودجه نبوده و در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، طبق مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا، دولت به منظور جبران کسری بودجه مجاز به انتشار حجم بیشتری از اوراق مالی اسلامی شد. در بودجه ۹۹ تنها ۸۸ هزار میلیارد تومان از فروش اوراق اسلامی (از جمله اوراق خزانه و بدهی) برای تامین مالی دولت در نظر گرفته شده بود. در سال ۱۳۹۹، به دلیل شیوع بیماری کرونا و کسری بودجه قابل توجه دولت، شورای عالی هماهنگی اقتصادی، مجوز انتشار ۱۵۰ هزار میلیارد تومان اوراق مالی اسلامی را تصویب نمود، بدین‌ترتیب سقف مجاز انتشار اوراق مالی در سال ۱۳۹۹، ۲۳۸ هزار میلیارد تومان رسید.

فرصتی جدید برای سرمایه‌گذاری

همایون دارابی، کارشناس بازار سرمایه درباره انتشار اوراق می‌نویسد: انتشار اوراق اقدامی است که در بازارهای مالی به‌ویژه برای راه‌اندازی بازار بدهی انجام می‌شود، مساله‌ای که وجود دارد این است که اولاً در بازار بدهی باید سهم بخش خصوصی را رعایت کنیم و دوم در کنار آن نرخ این اوراق‌ها را با توجه به اینکه پشتوانه دولتی داشته و ریسک پایینی دارد را به‌گونه‌ای مهار کنیم که از یک‌طرف قیمت نرخ آنها بالا نباشد و از طرف دیگر باعث نشود که فرصت‌های سرمایه‌گذاری در اقتصاد از بین برود. یعنی همه منابع به سمت بخش مالی بیاید و صف خرید اوراق تشکیل شود. باید منتظر باشیم ببینیم که نرخ‌های پایه چگونه خواهد بود؛ این هم آزمونی برای کمیجانی، مسوول جدید بانک مرکزی است و باید صبر کنیم تا ببینیم ساختار مالی و پولی کشور ما را به‌گونه‌ای هدایت خواهد کرد تا موجب بروز یک شوک یا پدیده نرخ بهره‌ای جدید در اقتصاد باشد یا نه. اگر کمیجانی بتواند بازار مالی را به‌گونه‌ای کنترل کند که سرعت کاهش نرخ بهره بیشتر شود یا نه که اگر این روند ادامه پیدا کند هم برای روند اقتصاد خوب خواهد بود و هم برای فرصت‌های سرمایه‌گذاری در بخش‌های دیگر از جمله تولید و بازار سرمایه دقیقاً؛ به‌هرحال اوراق ابزار بدهی بسیار قوی‌ای است، اما باید اصول آن هم رعایت شود. یعنی زمانی که عنوان اسلامی را هم برایش انتخاب می‌کنیم باید به‌طور مشخص مسائل مربوط به شرعیات را هم رعایت کنیم. به‌ویژه اینکه انتشار آنها صرف پروژه سودآوری باشد که از محل سود آنها نرخ بهره پرداخت شود. یعنی حتی اگر دولت الان هر سال نرخی را پرداخت می‌کند مطمئن باشد که می‌تواند از آن پروژه‌ها اصل پول را بردارد و به‌گونه‌ای نباشد که اوراق صرف پروژه‌ای بشود یا نشود یا صرف هزینه جاری شود که در این صورت می‌تواند مشکلاتی را به‌صورت شرعی هم ایجاد کند، امیدوارم که از نظر رعایت اصول هم مورد تأکید هم کمیته فقهی بانک مرکزی و هم کمیته فقهی بازار سرمایه باشد. متأسفانه پارسال حجم اوراق منتشرشده بسیار بالا بود و توام با آن نرخ بهره را هم افزایش داد؛ یعنی ما با دو پدیده هم حجم بسیار زیاد اوراق و هم نرخ بالا مواجه بودیم. این حالت باعث می‌شود فرصت‌های سرمایه‌گذاری در اقتصاد از بین برود. یعنی اگر یک نفر ببیند که می‌تواند به‌راحتی اوراق ۲۵ درصدی بخرد و پولش را صرف این اوراق کند دیگر ساختمان‌سازی نمی‌کند، در طرح‌های توسعه معدنی شرکت نمی‌کند و کار تولیدی نخواهد کرد حتی در بورس هم سرمایه‌گذاری نمی‌کند. به همین دلیل اشتغال و سرمایه تحت‌خطر قرار می‌گیرد یعنی فعالیت‌های سرمایه‌بری که ایجاد اشتغال می‌کنند کاملا در معرض خطر قرار می‌گیرند و به همین دلیل باید شکلی از مهندسی اقتصادی را داشته باشیم تا علاوه بر اینکه انتشار اوراق می‌تواند منفعتی برای کل اقتصاد به‌ویژه در مورد دولت داشته باشد، واقعاً صرف کارها و پروژه‌هایی شود که اشتغال را راه بیندازد و به‌گونه‌ای مدیریت شود که حواشی آن برای اقتصاد پررنگ نباشد یا اصلا وجود نداشته باشد. به‌هرحال این اتفاق منابعی را جمع می‌کند و باید ببینیم که این منابع از کجا تأمین می‌شود، امیدواریم این منابع مربوط به بخش‌های اقتصاد نباشد. به‌هرحال باید به‌گونه‌ای مدیریت شود که منابعی که در بانک‌ها ذخیره شده با نرخی جذب شود. البته تأکید می‌کنم باید حجم اوراق، نرخ بهره و محل هزینه کرد آن مشخص باشد. نهادها مالی و افرادی که سرمایه بسیار بالایی دارند می‌توانند این اوراق را تهیه کنند ولی معمولاً این اوراق توسط نهادهای مالی خریداری می‌شود. درآمدهای حاصل از فروش این اوراق باید بر اساس طرح توجیهی فروش اوراق هزینه شود منتهی امیدواریم صرف پروژه‌های عمرانی شود که البته در گذشته انحرافات زیادی را داشته است. لازم به ذکر است که درآمدهای حاصل از فروش اوراق به‌حساب نهاد صادرکننده که همان بانک مرکزی و دولت است وارد خواهد شد و امیدوارم این پول صرف پروژه‌های مولد و عمرانی شود نه هزینه‌های جاری که در آن صورت می‌تواند دولت را بدهکارتر کند. بازار اکنون سرشار از اخبار مثبت مانند نزدیکی به فصل مجامع شرکت‌ها، تثبیت نرخ دلار، امیدواری به مهار کرونا و افزایش تقاضای جهانی در حوزه مواد معدنی و پایه است که قرار گرفتن این مسائل در کنار یکدیگر نویدبخش آمادگی بازار برای صعودی دوباره است.

سرخ‌پوشی مجدد بورس تهران

شاخص کل در بازار بورس اولین روز کاری هفته یعنی شنبه، ۲۲ خردادماه ۶ هزار و ۹۷۳ واحد افت داشت که درنهایت این شاخص به رقم یک‌میلیون و ۱۴۴ هزار واحد رسید. بر پایه معاملات این روز بیش از پنج میلیارد و ۴۲۶ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۳۳ هزار و ۷۰۲ میلیارد ریال دادوستد شد. همچنین شاخص کل (هم‌وزن) با دو هزار و ۲۹۳ واحد کاهش به ۳۷۸ هزار و ۴۵۳ واحد و شاخص قیمت (هم‌وزن) با یک هزار و ۴۷۶ واحد افت به ۲۴۳ هزار و ۵۴۸ واحد رسید. شاخص بازار اول پنج هزار و ۶۴۴ واحد و شاخص بازار دوم ۱۲ هزار و ۲۴۸ واحد کاهش داشتند. حقوقی‌ها در این روز حدود ۴۶۰ میلیارد تومان وارد بازار سهام کردند. ارزش کل معاملات خرد دو هزار و ۸۶۰ میلیارد تومان بود، اشخاص حقوقی ۲۹ درصد یعنی ۸۴۰ میلیارد تومان سهام خریدند و مازاد خریدشان ۱۶ درصد از کل معاملات شد. بیشترین تزریق پول حقوقی به بورس و فرابورس در سه گروه «بانک‌ها و موسسات اعتباری»، «فلزات اساسی» و «فرآورده‌های نفتی» رقم خورد در حالی که برآیند معاملات گروه‌های «دباغی، پرداخت چرم و ساخت انواع پاپوش» و «قند و شکر» به‌نفع حقیقی‌ها تمام شد. سه نماد «فولاد»، «شپنا» و «وپاسار» لقب بیشترین افزایش سهام حقوقی را به خود اختصاص دادند، توجه حقیقی‌ها نیز بیشتر به «غکورش»، «کلر» و «شتران» معطوف بود. علاوه بر این در بین همه نمادها، شرکت پالایش نفت تهران با نماد «شتران» با ۱۶۹ واحد، معدنی و صنعتی گل گهر با نماد «کگل» با ۱۵۰ واحد، پرداخت الکترونیک سامان کیش با نماد «سپ» با ۱۲۶ واحد، به پرداخت ملت با نماد «پرداخت» با ۶۹ واحد، صنعت غذایی کورش با نماد «غکورش»، فولاد کاوه جنوب کیش با نماد «کاوه» با ۶۷ واحد، تولیدی فولاد سپید فراب کویر با نماد «کویر» با ۶۲ واحد، پالایش نفت تبریز با نماد «شبریز» با ۶۰ واحد، فولاد امیرکبیر کاشان با نماد «فجر» با ۵۷ واحد، صنعتی زر ماکارون با نماد «غزر» با ۴۴ واحد و پارس مینو با نماد «غپینو» با ۴۱ واحد، پتروشیمی پردیس با نماد «شپدیس» با ۳۷ واحد و گروه صنعتی ملی با نماد «وملی» با ۳۶ واحد تأثیر مثبت بر شاخص بورس داشتند.

در مقابل صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس با نماد «فارس» با ۵۰۲ واحد، شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی با نماد «شستا» با ۴۶۲ واحد، بانک ملت با نماد «وبملت» با ۴۳۵ واحد، گروه مپنا با نماد «رمپنا» با ۴۳۰ واحد، بانک صادرات ایران با نماد «وبصادر» با ۳۲۰ واحد، شرکت سرمایه‌گذاری غدیر با نماد «وغدیر» با ۲۸۸ واحد، پارس خودرو با نماد «خپارس» با ۲۸۴ واحد، توسعه معادن و فلزات با نماد «ومعادن» با ۲۵۲ واحد، سایپا با نماد «خساپا» با ۲۴۹ واحد، فولاد خوزستان با نماد «فخوز» با ۲۳۷ واحد، بانک پارسیان با نماد «وپارس» با ۲۳۴ واحد، ایران خودرو با نماد «خودرو» با ۲۳۴ واحد، فولاد مبارکه اصفهان با نماد «فولاد» با ۲۲۰ واحد و ملی صنایع مس ایران با نماد «فملی» با ۲۰۰ واحد تاثیر منفی را بر شاخص بورس داشتند. بر پایه این گزارش، در این روز نماد صنعت غذایی کورش با نماد «غکورش»، لیزینگ کارآفرین با نماد «ولکار»، ایران خودرو با نماد «خودرو»، سایپا با نماد «خساپا»، پالایش نفت اصفهان با نماد «پشپنا»، پارس خودرو با نماد «خپارس» و گسترش سرمایه‌گذاری ایران خودرو با نماد «خگستر» نمادهای پرتراکنش قرار داشتند. گروه خودرو هم در معاملات امروز صدرنشین برترین گروه‌های صنعت شد و در این گروه دو میلیارد و ۱۴۳ هزار برگه سهم به ارزش چهار هزار و ۱۱۶ میلیارد ریال دادوستد شد. در پایان معاملات بورس روز شنبه سهام شرکت ایران خودرو با افت چهار درصدی قیمت ۱،۸۸۲ را ثبت کرد و بین نمادهای پرتراکنش امروز قرار گرفت. سهام شرکت ایران خودرو در آخرین معاملات خود، عدد ۱،۹۱۶ ریال را ثبت کرد که نسبت به روز گذشته دو درصد کاهش یافته است. همچنین با جابه‌جایی بیش از ۴۲۰ میلیون برگه سهم، روز بعدی معاملاتی خود را با ۱،۸۸۲ ریال آغاز خواهد کرد. ارزش معاملات این سهم از رقم ۸۰ میلیارد تومان عبور کرد. همچنین ۸۹ درصد از سهام شرکت ایران خودرو را حقیقی‌ها و ۱۱ درصد را حقوقی‌ها خریداری کردند. از طرف دیگر ۴۱۱ میلیون برگه سهم (۹۸ درصد) را اشخاص حقیقی و حدود ۹ میلیون برگه سهم (دو درصد) را حقوقی‌ها به فروش رساندند. خودرو با ثبت افت چهار درصدی پس از روزها سبزپوشی مجدداً بازیان همراه شد.

روند کاهشی فرابورس

در اولین روز کاری هفته شاخص فرابورس نیز بیش از ۲۴ واحد کاهش داشت و روی کانال ۱۷ هزار و ۴۵۹ واحد ثابت ماند. همچنین در این بازار یک میلیارد و ۳۷۳ هزار برگه سهم به ارزش ۱۲۶ هزار و ۶۶۱ میلیارد ریال دادوستد شد. روز شنبه شرکت بیمه پاسارگاد با نماد «بپاس»، صنعتی مینو با نماد «غصینو»، تولید نیروی برق دماوند با نماد «دماوند»، شیر پاستوریزه پگاه فارس با نماد «غفارس»، سهامی ذوب آهن اصفهان با نماد «ذوب»، بیمه سامان با نماد «بساما»، صنعتی بهپاک با نماد «بهپاک»، نفت ایرانول با نماد «شرانل»، شرکت سرمایه‌گذاری پویا با نماد «وپویا» و تولید برق ماهتاب کهنوج با نماد «بکهنوج» تاثیر مثبت بر شاخص این بازار داشتند. در مقابل سنگ آهن گهرزمین با نماد «کگهر»، پلیمر آریا ساسول با نماد «آریا»، گروه سرمایه‌گذاری میراث فرهنگی با نماد «سمگا»، مدیریت انرژی تابان هور با نماد «وهور»، فولاد هرمزگان جنوب با نماد «هرمز»، بیمه تجارت نو با نماد «بنو»، بیمه کوثر با نماد «کوثر»، زغال‌سنگ پرورده طبس با نماد «کزغال»، بیمه اتکایی ایرانیان با نماد «اتکای»، شرکت سرمایه‌گذاری صبا تأمین با نماد «صبا»، کلر پارس با نماد «کلر» و ویتانا با نماد «غویتا» تاثیر منفی بر شاخص فرابورس داشتند. آخرین قیمت ۳۶ نماد حداقل سه درصد نسبت به قیمت روز قبل آنها افزایش یافته و ۲۸۵ نماد با کاهش بیش از سه درصدی قیمت همراه بوده‌اند. همچنین افزایش سهام حقیقی‌ها در ۱۳ نماد و افزایش سهام حقوقی‌ها در ۱۰۰ نماد به بیش از یک میلیارد تومان رسید که جمع تغییر مالکیت دسته اول ۵۰ میلیارد تومان و تغییر مالکیت دسته دوم ۴۷۰ میلیارد تومان بود.

روند اصلاحی سهام عدالت

در پایان معاملات اولین روز کاری بازار سرمایه، ارزش سهام عدالت در مقایسه با روز چهارشنبه یعنی ۱۹ خردادماه، ۰.۶ درصد کاهش یافت و ارزش سبد ۵۳۲ هزار تومانی و یک‌میلیون تومانی سهام عدالت به ترتیب به ۱۰ میلیون و ۳۸۷ هزار تومان و ۱۹ میلیون و ۵۶۶ هزار تومان رسید. با احتساب این موضوع، ارزش ۶۰ درصد قابل فروش سبد ۵۳۲ هزار تومانی سهام عدالت به ۶ میلیون و ۲۳۲ هزار تومان رسیده است.

رویداد

عرضه سیمان در بورس کالا پایان قیمت‌گذاری دستوری

امیر تقی‌خان تجریشی، کارشناس بازار سرمایه اظهار کرد: اصولاً هنگامی که کالایی به بورس کالا وارد می‌شود، به معنی آن است که روند معاملات آن بازار برای فعالان اقتصادی و تحلیلگران، علاوه بر قانونمندی، پیش‌بینی‌پذیر نیز خواهد بود و رقابت در فضای واقعی انجام می‌شود، تمامی خریداران و فروشندگان در شرایط برابر به رقابت می‌پردازند و از همه مهم‌تر شفافیت در معاملات به وجود خواهد آمد.

تقی‌خان تجریشی خاطرنشان کرد: ورود سیمان به بورس کالا، باعث می‌شود قیمت این کالای در فضای شفاف و واقعی، منطبق با شرایط عرضه و تقاضا تعیین و همچنین سهام شرکت‌های سیمانی با تحلیل‌پذیری بیشتر مورد اقبال سرمایه‌گذاران قرار گیرد.

مضاف بر اینکه عملکرد شرکت‌های سیمانی به دلیل قرار گرفتن در فضای رقابتی، خواه ناخواه با افزایش کیفیت مواجه خواهد شد و از سوی دیگر، شرکت‌های سیمانی عرضه‌های مستمر خود را به‌دوراز ملاحظات مربوط به مصوبات افزایش نرخ انجام خواهند داد، چراکه عملیات فروش سبد محصولات سیمانی در فضای شفاف تالار نقره‌ای و بر اساس قواعد انجام خواهد شد.

مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری گروه توسعه ملی در ادامه از عرضه بیش از ۹۵۰۰ تن سیمان سفید، سیمان تیپ ۲ خاکستری و سیمان پزولانی شرکت سیمان کرمان، از شرکت‌های تابعه هلدینگ سیمانی «سیدکو» طی مدت اخیر خبر داد و گفت: ورود سیمان به بورس کالا، یکی از مهم‌ترین اتفاقاتی است که در مسیر توسعه اقتصاد ایران رخ‌داده است.

هرچند هنوز شاهد عرضه‌های کم‌حجم در بورس کالا هستیم، اما مانند هر کالای دیگر، به زودی عرضه‌های پرقدرت نیز جای خود را در این بازار، باز خواهند کرد؛ همچنین هلدینگ سیمانی «سیدکو» که در واقع بازوی سرمایه‌گذاری بخش سیمان در خانواده گروه توسعه ملی است، درصدد افزایش عرضه انواع محصولات سیمانی شامل تیپ‌های مختلف سیمان خاکستری، سیمان سفید و سیمان‌های خاص تولیدی شرکت‌های تابعه طی روزهای آتی در بورس کالاست.

پیش‌شرط سازمان بورس برای ورود به صنعت کارگزاری

ایلنا | هفته گذشته سازمان بورس و اوراق بهادار، فراخوانی را برای صدور مجوز تأسیس شرکت کارگزاری صادر کرد. طبق اختیارات حاصله از بندهای ۲ و ۶ ماده ۷ قانون بازار اوراق بهادار که آذر ماه سال ۱۳۸۴ تصویب شده و همچنین برای توسعه و تقویت جایگاه نهادهای مالی در بازار سرمایه و ارایه خدمات بهتر به سرمایه‌گذاران در این بازار و با توجه به تقاضای فعالان بازار سرمایه در خصوص تأسیس شرکت کارگزاری، دستورالعمل صدور مجوز تأسیس و فعالیت کارگزاری در تاریخ دهم خردادماه ۱۴۰۰ به تصویب هیات‌مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید.

از این رو تمام متقاضیان تأسیس شرکت کارگزاری می‌توانند درخواست‌های خود را بر اساس دستورالعمل جدید برای بررسی و ارزیابی‌ها به سازمان بورس و اوراق بهادار ارسال کنند. طبق دستورالعمل جدید تأمین حداقل سرمایه برای تأسیس کارگزاری ۱۰۰۰ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است.

محمدعلی دهقان دهنوی، رییس سازمان بورس و اوراق بهادار درباره صف تقاضا برای تأسیس کارگزاری جدید گفت: قبل از بازنگری دستورالعمل جدید اساساً امکان دریافت درخواست تأسیس کارگزاری وجود نداشت اما برخی از افراد درخواست‌هایی را ارسال کردند که البته از آنجایی که بنای سازمان بورس اعطای مجوز جدید در حوزه کارگزاری‌ها نبوده عملا این گروه و لاین از مجوزها تعطیل شده بود.

وی ادامه داد: بنابراین دستورالعمل موجود را بازنگری کردیم و تغییراتی بر آن اعمال شد و یک مرحله این دستورالعمل پیشنهادی را بر روی سایت قرار دادیم تا این فرصت برای دریافت نظرات و مشاوره‌های کارشناسان فراهم شود، نظرات فعالان بازار اخذ شد و نظراتی که مفید و موثر بود را بر روی دستورالعمل جدید اعمال کردیم و نسخه نهایی تصویب شد.

رییس سازمان بورس با بیان اینکه از این پس درخواست‌ها بر اساس این دستورالعمل بررسی می‌شود، تاکید کرد: در بازار اشتیاق زیادی برای تأسیس کارگزاری وجود دارد چراکه سال‌های زیادی مجوز داده نشده، پیش بینی می‌شود که با تعداد بسیار زیادی از درخواست‌ها مواجه شویم.

دهقان دهنوی ادامه داد: اما از آنجایی که دستورالعمل‌ها تغییر کرده افراد باید شرایط مورد نظر طبق دستورالعمل جدید را داشته باشند.

ضمن اینکه یکی از شرط‌های سازمان این است که افرادی که وارد این صنعت می‌شوند طرح توجیهی مناسبی داشته باشند و باید بتوانند توجیه کنند که ورود آنها به این صنعت چه مزیتی برای این صنعت دارد، چه اقدام مهمی را می‌توانند انجام دهند و چه اهدافی دارند. باید این اطمینان را بدهند که خدمات با کیفیت به مشتریان ارایه خواهند داد.

وی با اشاره به خرید و فروش مجوز کارگزاری‌ها به دلیل ممنوعیت صدور مجوز جدید گفت: آنطور که گفته می‌شود گویا مجوز کارگزاری‌ها با نرخ‌های نجومی خرید و فروش می‌شود اما پس از آزاد شدن صدور مجوزها قیمت‌ها در این بازار می‌شکنند.

۲ مداخله بی‌نتیجه دولت در بازار مسکن تمدید شد

رشد اجاره ثابت ماند، وام ودیعه افزایش یافت

وزیر راه: وام اجاره مسکن برای خانواده‌های تهرانی ۷۰ میلیون تومان شد

گروه راه وشهرسازی |

سال گذشته، دولت با هدف مهار فشارهای مالی ناشی از کرونا روی مستاجران، طی دستوری نرخ رشد اجاره در تهران، کلان‌شهرها و سایر شهرهای کشور را فارغ از پیامدهای چنین دستوری برای مالکان خرد و وابسته به درآمد ناشی از اجاره ملک تعیین کرد. همزمان، مبلغی را به عنوان وام ودیعه اجاره (در تهران ۵۰ میلیون تومان) با هدف کمک به مستاجران در نظر گرفت و اجرا کرد. حالا ستاد ملی مبارزه با کرونا، با توجه به تداوم شیوع ویروس کووید۱۹ در کشور، این دو مصوبه را برای سال جاری نیز تمدید کرده است. با این تفاوت که نرخ رشد دستوری اجاره‌بها را بدون تغییر و همانند سال گذشته تعیین کرده و از سوی دیگر، سقف وام ودیعه اجاره را (در تهران به ۷۰ میلیون تومان) افزایش داده است.

محمد اسلامی، وزیر راه و شهرسازی دیروز در یک برنامه تلویزیونی خبر داد که ستاد ملی مقابله با کرونا، مصوبه‌ای در خصوص واحدهای مسکونی استیجاری تصویب کرده که در این مصوبه، همان شرایط سال گذشته مجدداً تأیید شد. بر این اساس، قراردادهای اجاره به صورت خودکار بدون اینکه نیاز به مراجعه به بنگاه‌های معاملات ملکی باشد، به مدت یک سال دارای اعتبار خواهد بود.

وزیر راه و شهرسازی یادآور شد: میزان افزایش اجاره‌بها نیز که به عنوان سقف حداکثری که مجاز است، نه اینکه یک اجبار باشد، مانند سال گذشته تعیین شد.

اسلامی تأکید کرد: مستأجرانی که نتوانستند وام ودیعه مسکن دریافت کنند، تا پایان شهریور ماه فرصت دارند تا در سامانه وزارت راه و شهرسازی ثبت‌نام کنند و تسهیلات ودیعه مسکن را که نسبت به سال گذشته افزایش یافته و به رقم ۷۰ میلیون تومان برای تهران، ۴۰ میلیون تومان برای کلان‌شهرها و ۲۵ میلیون تومان برای سایر شهرها رسیده، می‌توانند از طریق ثبت نام جدید و برای اولین‌بار دریافت کنند.

شکست تمدید اجباری اجاره‌نامه‌ها

به گزارش «تعادل»، آن‌گونه که مرکز آمار ایران گزارش کرده است، متوسط افزایش هزینه اجاره‌بها برای کل خانوارهایی که در فصل بهار ۱۳۹۹ تمدید قرارداد داشته‌اند، ۳۳.۶ درصد، برای کل خانوارهایی که در فصل تابستان ۹۹ تمدید قرارداد داشته‌اند، ۴۱.۲ درصد و برای کل خانوارهایی که در فصل پاییز ۱۳۹۹ تمدید قرارداد داشته‌اند، ۳۴ درصد بوده است. این شاخص، در فصل زمستان ۱۳۹۹ به ۳۸.۶ درصد رسیده است. همانطور که مشاهده می‌شود، آمارهای مربوط به سه فصل اول سال گذشته بیانگر افزایش چشمگیر اجاره‌بها از رقم اعلامی از سوی دولت برای تهران (۲۵ درصد) بوده است، حال آنکه آمارهای ارایه شده مربوط به کل کشور است و فاصله آنها بسیار بیشتر با رقم اعلامی ۲۰ درصد برای کلان‌شهرها و ۱۵ درصد برای سایر شهرهای کشور است. بر اساس این گزارش، بررسی الگوهای آماری مربوط به تورم اجاره‌بهای شهری طی ۵ سال گذشته حاکی از رشد دو تا سه برابری تورم فصلی اجاره‌بها در تابستان و پاییز هر سال نسبت به فصل زمستان سال قبل از آن است. بر این اساس، تورم ۴ درصدی بخش اجاره خانوارهای شهری در زمستان سال ۹۸ در فصل تابستان سال ۹۹ با سه برابر رشد به حدود ۱۲ درصد افزایش یافته است. بر مبنای این الگو که دست‌کم طی ۵ سال گذشته تکرار شده است، می‌توان پیش بینی کرد که تورم ۴.۴ درصدی بخش اجاره خانوارهای شهری در تابستان سال جاری دست‌کم به ۱۳ تا ۱۴ درصد تورم تبدیل شود.

پیامدهای تعیین سقف برای رشد اجاره

به گزارش «تعادل»، تعیین سقف برای میزان افزایش اجاره سالانه واحدهای مسکونی در دولت‌های قبل از دولت تدبیر و امید نیز مسبوق به سابقه است. تجربه‌ای که منتج به نتایج دلخواه دولت وقت نشد و به گفته مسوولان اتحادیه مشاوران املاک منجر به دور زدن آن بخشنامه از سوی برخی موجران در سنوات گذشته شد. به باور بسیاری از کارشناسان بازار مسکن، دولت از نظر قانونی نمی‌تواند برای میزان دریافت اجاره مالک اشخاص حقیقی سقف مشخص کند چون این عمل ناقض حق مالکیت فردی است. در عین حال، وضع چنین دستورالعمل‌هایی از ضمانت اجرایی لازم برخوردار نیست و پشتوانه قانونی ندارد و در نهایت منجر به دور زدن مفاد این دستورالعمل‌ها و رواج قراردادهای غیررسمی خواهد شد. افزون بر این، در شرایطی که برخی پیش بینی‌ها از نرخ تورم سال جاری حاکی از این است که تورم تا پایان سال ۱۴۰۰ به حدود ۴۰ درصد بالغ خواهد شد، چگونه موجران تهرانی که اغلب از محل دریافت اجاره هزینه‌های معیشت خانوار خود را تامین می‌کنند، فاصله ۲۵ درصد تا ۴۰ درصد تورم در هزینه‌های جاری خود را پر کنند.» به گزارش «تعادل»، یکی از نمونه‌های دیگر که منجر به شکست طرح دولت در بازار اجاره شد، افزایش مدت قراردادهای اجاره به دو ساله بود. همچنین چند سال قبل تعزیرات برای جلوگیری از افزایش اجاره‌بها در تابستان و در فصل نقل و انتقال ورود پیدا کرد. این طرح تعزیرات هم با مشکل مواجه شد و عملیاتی و اجرایی نشد. بی‌گمان، شکست چنین طرح‌هایی در مکانیسم عرضه و تقاضا و فضای کلی حاکم بر اقتصاد کشور ریشه دارد. بی‌گمان، یکی از مولفه‌های تاثیرگذار در تعیین اجاره‌بها، قیمت ملک است و در سال ۹۸ هم قیمت‌ها ۱۰۰ درصد افزایش یافت یعنی قیمت یک واحد یک میلیارد تومانی به ۲ میلیارد تومان رسید. بنابراین طبق این افزایش قیمت ملک، موجران این انتظار را داشتند که نرخ اجاره هم باید تا دو برابر افزایش یابد، اما همانطور که شاهد هستیم، این افزایش قیمت رخ نداد چراکه در آن طرف قرارداد یعنی مستاجران توان پرداخت اجاره‌های دو برابری را باید داشته باشند که نداشته‌اند و همین عامل منجر به کوچ آنها به مناطق حاشیه‌ای یا شهرهای کوچک اطراف کلان‌شهرها شده است. از منظر حقوقی نیز در قانون مالک و مستاجر - چه قانون مصوب در سال ۱۳۵۶ و چه قانون مالک و مستاجر مصوب سال ۱۳۷۶ - چنین اختیاراتی برای قالب حقوق مالکانه در نظر گرفته نشده است. از این رو، صرفا در صورتی که مسوولان بتوانند موضوع را در مراجع حقوقی و قانونگذاری طرح کنند و با طی مراحل حقوقی اقدامی بکنند که جنبه قانونی داشته باشد، می‌توان بدون توجه به قوانین بالادستی، قانون جدیدی از جمله تمدید اجباری اجاره‌نامه‌ها را وضع کرد. در غیر این صورت، در آخرش، مصوبه وزارت راه جنبه ارشادی و توصیه‌ای پیدا می‌کند.

چند نفر وام ودیعه گرفتند؟

در حالی که بر اساس آمارهای رسمی، نرخ رشد دستوری اجاره‌بها نتوانست در سال گذشته مانع رشد اجاره‌بها شود، به نظر می‌رسد که سیاست دوم دولت در حمایت از مستاجران یعنی اعطای وام ودیعه نیز در سال گذشته بنا به دلایل مختلف به‌طور کامل عملیاتی نشده است. آنگونه که معاون وزیر راه و شهرسازی گفته است، پارسال ۹۲۰ هزار نفر متقاضی دریافت وام ودیعه ثبت‌نام و ۳۳۵ هزار نفر مدارک خود را تکمیل کردند و به نظام بانکی معرفی شدند و در نهایت ۲۲۰ هزار نفر تسهیلات وام ودیعه را دریافت کردند. ۴ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان وام ودیعه مسکن در سال گذشته پرداخت شد، اما رقمی که دولت در نظر گرفته بود فراتر بود. بسیاری از مستاجران شرایط عمومی دریافت وام را نداشتند و نتوانستند مدارک خود را تکمیل کنند. در سال گذشته، رقم ودیعه مسکن برای مستاجران تهران ۵۰ میلیون تومان، برای سایر کلان‌شهرها ۳۰ میلیون تومان و برای شهرهای کوچک ۱۵ میلیون تومان بود. متقاضیان باید پس از یک سال اصل ودیعه را به بانک بازگردانند. سود این تسهیلات ۱۳ درصد تعیین شده است.

مهلت ثبت اطلاعات در سامانه ملی املاک و اسکان تمدید شد

وزارت راه و شهرسازی از تمدید زمان درج اطلاعات سکونتی مردم در سامانه ملی املاک و اسکان تا شهریور ۱۴۰۰ خبر داد.

به گزارش تسنیم، به گفته مسوولان وزارت راه و شهرسازی، با توجه به اینکه مهلت دو ماه درج اطلاعات سکونتی مردم در سامانه ملی املاک و اسکان کشور ۱۹ خرداد به پایان رسید، ستاد ملی مقابله با کرونا این مهلت را تا پایان شهریور ماه تمدید کرد. از این رو، انتظار می‌رود، مردم در مهلت باقیمانده نسبت به درج اطلاعات سکونتی در سامانه مذکور اقدام کنند. با این کار یک بار برای همیشه در تاریخ کشور، وزارت راه و شهرسازی می‌تواند بر اساس اطلاعات و آمار واقعی برای تولید و عرضه مسکن برنامه‌ریزی کند.

بر اساس این گزارش، پیش‌تر محمود محمودزاده معاون وزیر راه و شهرسازی از تمدید مهلت درج اطلاعات سکونتی در سامانه ملی املاک و اسکان تا پایان مهرماه امسال خبر داده بود.

عدم استقبال مردم از برنامه وزارت راه باعث شده تا زمان درج اطلاعات سکونتی در سامانه ملی املاک و اسکان تا شهریور ۱۴۰۰ تمدید شود.

به گزارش ایرنا، مطابق قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۵ آذرماه ۱۳۹۹ هرواحدمسکونی واقع در تمام شهرهای بالای یک صدهزارنفر جمعیت که به استناد سامانه ملی املاک و اسکان کشور موضوع تبصره ۷ ماده ۱۶۹ مکرر این قانون، در هر سال مالیاتی در مجموع بیش از ۱۲۰ روز ساکن یا کاربر نداشته باشد به عنوان خانه خالی شناسایی شده و به ازای هرماه بیش از زمان مذکور، بدون لحاظ معافیت تبصره ۱۱ ماده ۵۳ این قانون ماهانه مشمول مالیاتی بر مبنای مالیات بر درآمد اجاره به شرح ضرایب زیر می‌شود: سال اول- معادل ۶ برابر مالیات متعلقه، سال دوم- معادل ۱۲ برابر مالیات متعلقه و سال سوم به بعد- معادل هجده برابر مالیات متعلقه است.

واحدهای نوساز پس از دوازده ماه و درطرح (پروژه)های انبوه‌سازی پس از ۱۸ ماه از زمان صدور گوهی اتمام عملیات ساختمانی، مشمول مالیات موضوع این ماده می‌شوند. (ماده ۵۴ مکرر اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم)

همچنین مالکان واحدهای مسکونی تمام کشور اعم از شهری و روستایی موظفند اطلاعات املاک تحت تملک خود را با تعیین نوع بهره‌برداری، حداکثر ظرف مدت دو ماه پس از انتشار دستورالعمل مربوطه، در سامانه ملی املاک و اسکان کشور ثبت کنند. ثبت واحدهای مسکونی دارای جهات امنیتی، براساس دستورالعمل مصوب شورای عالی امنیت ملی انجام می‌شود.

پس از پایان مهلت خوداظهاری موضوع تبصره (۱) این ماده، دستگاه‌های اجرایی مکلفند خدمات خود از قبیل افتتاح حساب بانکی و صدور دسته‌چک، خدمات ناشی از اعمال سیاست‌های حمایتی، یارانه‌ای و کمک معیشتی، تعویض پلاک خودرو، فروش انشعاب آب، برق، تلفن و گاز طبیعی، ارسال اسناد و مدارک مانند گواهینامه، گذرنامه، مدارک خودرو، اخطاریه، ابلاغیه، ثبت نام مدارس در منطقه محل اقامت، استحقاق دریافت خوابگاه دانشجویی و امثال آن را صرفاً با اخذ کدملی و براساس کدپستی یا شرح نشانی یکتای درج شده مربوط به اقامتگاه اصلی آنان در سامانه املاک و اسکان کشور ارایه کنند.

همچنین حداکثر ظرف مدت ۶ ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این تبصره، تمام ارایه‌دهندگان خدمات عمومی از قبیل آب و فاضلاب، برق، گاز و تلفن مکلفند قبوض مصرفی را براساس اطلاعات مندرج در سامانه املاک و اسکان کشور، مطابق باکدپستی یا نشانی یکتا و به نام مالک یا بهره‌بردار صادر کنند.

به گزارش «تعادل»، قانون اصلاح ماده (۵۴) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم نخستین‌بار در حدود ۵ سال پیش در مجلس تصویب شد اما طی ۵ سال گذشته، مهم‌ترین ابزار آن، یعنی سامانه ملی املاک و اسکان کشور به دلیل آنچه مسوولان وزارت راه و شهرسازی، عدم همکاری سازمان‌های ذی مدخل همچون شهرداری‌ها، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و ...اعلام کردند، شکل نگرفت و اطلاعات لازم برای شناسایی خانه‌های خالی در آن تعبیه نشد. اصلاح این قانون، در تابستان سال گذشته در مجلس دهم دوباره در دستور کار قرار گرفت تا برخی از معیارها و جرایم آن تعدیل و تصحیح شود. در نهایت اما قانون اصلاح ماده (۵۴) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم، با توجه به تاریخ درج آگهی رسمی در روزنامه رسمی مورخ ۷ دی ۱۳۹۹ پس از ۱۵ روز یعنی از تاریخ ۲۲ دی ۱۳۹۹ لازم الاجرا شد. اما تاکنون به دلیل نقص سامانه ملی املاک و اسکان معطل مانده است. در نخستین روزهای بهار سال جاری اما وزارت راه و شهرسازی برای خانوارها اعم از مالک و مستاجر مهلتی را تعیین کرد تا اطلاعات هویتی و اطلاعات محل سکونت خود را در سامانه یاد شده درج کنند تا به این ترتیب، مسیر صعب العبور شناسایی خانه‌های خالی هموار شود. اما حالا به نظر می‌رسد، دولت دوازدهم قید اجرای این قانون را زده و از آن عقب‌نشینی کرده است.

مالیات مکمل یا مالیات اصلی؟

بررسی‌های علمی و همچنین مطالعه تجربه کشورهای موفق در بازار مسکن حاکی از این است که مالیات از خانه‌های خالی صرفا نوعی مالیات مکمل در یک نظام مالیاتی پرقدرت به شمار می‌رود. در واقع، آن مالیاتی که می‌تواند بر فضای سفته بازی ملکی اثر گذار باشد، مالیات املاک و مستغلات است که در برخی از کشورها با نام مالیات سالانه از املاک شناخته می‌شود. این نوع مالیات برای جلوگیری از شناسایی راه فرار، هیچ نوع استثنا یا معافیتی را برای افراد قائل نیست. در عین حال نرخ این نوع مالیات منوط به منطقه جغرافیایی ملک (ضعیف، ارزان‌قیمت یا لوکس) به‌صورت شناور از نیم تا ۱/۵ درصد ارزش روز املاک تعریف می‌شود. پس از مالیات املاک و مستغلات، مالیات بر عایدی سرمایه از جمله مسکن دارای اهمیتی بیش از مالیات بر خانه‌های خالی است. در روزهای اخیر نیز بحث مالیات بر عایدی سرمایه در مجلس پیگیری شده و در دست تدوین و تصویب است و از همین رو، مخالفت برخی از کارشناسان اقتصادی را نیز در پی داشته است. مخالفین بر این باورند که در اقتصاد تورم زده ایران، مالیات بر عایدی معنا ندارد چرا که بخش بزرگی از بازده حاصل از معامله یک دارایی (مثلا یک آپارتمان) در اثر تورم ایجاد شده است و از آنجا که تورم خود نیز ناشی از سیاست‌های اشتباه دولت‌ها است و برخی از مردم برای فرار از اصابت ترکش‌های این سیاست‌های اشتباه و حفظ دارایی خود در برابر تورم به بازارهای دارایی پناه آورده‌اند، نباید دوباره از سوی دولت و از طریق یک سیاست اشتباه دیگر تنبیه شوند. در یک کلام، مخالفان بر این باورند که مالیات از عایدی سرمایه (مسکن، خودرو، طلا و ارز) باید در شرایطی غیرتورمی و به شرط ثبات اقتصادی از شهروندان ستانده شود. پس از مالیات از املاک و مستغلات و مالیات از عایدی سرمایه، مالیات بعدی که دارای اهمیتی بیش از مالیات از خانه‌های خالی است، مالیات از انجام معاملات مکرر است. مالیاتی که هزینه‌های خرید و فروش مکرر ملک توسط یک فرد در یک بازه زمانی (مثلا یکساله) را افزایش می‌دهد و از سفته بازی جلوگیری می‌کند. حال آنکه در حال حاضر، هیچ یک از سه مالیات یادشده در کشور وجود ندارد و اجرایی نشده است، میزان اثرگذاری مالیات از خانه‌های خالی نیز بسیار اندک خواهد بود، چرا که این نوع مالیات نمی‌تواند به تنهایی منجر به عرضه بیشتر آپارتمان به بازار شود. از این رو، به باور کارشناسان، حل معضلات مسکن نیازمند نه یک نوع مالیات خاص که یک بسته مالیاتی هوشمند است و فراتر از این، حل مساله مسکن نیازمند تدابیر پیشگیرانه است نه تدابیر درمانی!

درشهر

آغاز فاز اول طرح بهسازی لرزه‌ای ساختمان‌های مسکونی پایتخت

رضا کرمی محمدی، رییس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران از اجرای فاز نخست طرح بهسازی لرزه‌ای نسبی ساختمان‌های مسکونی خبر داد.

به گزارش ایسنا، کرمی محمدی در این باره گفت: دستورالعمل نحوه صدور مجوز بهسازی لرزه‌ای نسبی ساختمان‌های مسکونی ابلاغ شده و فاز نخست اجرای آن، شامل ساختمان‌های صرفاً مسکونی یا ساختمان‌های مسکونی دارای سطوح تجاری یا اداری در حد ۲۰ درصد مساحت عرصه و حداکثر ۵۰ مترمربع می‌شود. وی ادامه داد: البته ساختمان‌های با اسکلت فولادی تا حداکثر چهار طبقه روی پی و زیربنای حداکثر ۱۰۰ مترمربع در هر طبقه، ساختمان‌های با اسکلت بتنی مسلح سه و چهار طبقه روی پی و زیربنای حداکثر ۱۰۰ مترمربع در هر طبقه، ساختمان‌های بتنی یک و دو طبقه روی پی، ساختمان‌های بنایی غیرمسلح و نیم‌اسکلت تا حداکثر سه طبقه روی پی در شمول این آیین نامه قرار دارند. به گفته رییس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، داشتن پروانه ساختمانی یا هر گونه گواهی ساختمانی مشروط به نداشتن اضافه اشکوب یا خلاف تغییر کاربری نسبت به پروانه یا گواهی مربوطه از جمله شرایط این مجوز است. رییس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران با بیان اینکه بهسازی لرزه‌ای نسبی در ساختمان‌هایی مجاز است که از سایر شرایط مصرح در «دستورالعمل فنی بهسازی لرزه‌ای نسبی ساختمان‌های متداول شهر تهران» برخوردار باشند، خاطرنشان کرد: احراز این شرایط و همچنین تشخیص ساختمان‌های با اسکلت بتنی مسلح به عهده شرکت‌های دارای رتبه مقاوم‌سازی از سازمان برنامه و بودجه یا کارشناسان دوره دیده سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران است. کرمی محمدی ادامه داد: طرح بهسازی لرزه‌ای نسبی ساختمان‌های مسکونی شهر تهران مبتنی بر استفاده از دستورالعمل‌های ساده مهندسی و پرهیز از محاسبات پیچیده است و طراحی اصلاحی باید آن چنان ساده و راحت باشد که مهندسان و تکنسین‌های فنی بتوانند پس از گذراندن دوره‌های آموزشی کوتاه، نقشه‌های تیپ آماده را به صورت عملی بیاموزند و اجرا کنند. وی افزود: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران در سال ۸۸ دستورالعمل فنی بهسازی لرزه‌ای نسبی ساختمان‌های متداول شهر تهران را با مطالعات و بررسی‌های تخصصی متعدد و انجام تست‌های لرزه‌ای ویژه روی مدل‌های واقعی ساختمان‌های متداول شهر تهران با همکاری دانشگاه‌های تهران و صنعتی شریف تهیه کرد. این دستورالعمل در نهایت در سال ۱۳۹۹ با کمک مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی به‌روزرسانی شد و دستورالعمل بهسازی لرزه‌ای نسبی ساختمان‌ها به چاپ رسید.

تهرانی‌ها در چه شهرهایی برای مسکن ملی می‌توانند ثبت‌نام کنند؟

مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران گفت: متقاضیان تهرانی در دور پنجم ثبت‌نام برای طرح اقدام ملی مسکن علاوه بر شهرهای پرند، هشتگرد و ایوانکی می‌توانند در چهار شهر دیگر نیز نام‌نویسی کنند. خلیل محبت‌خواه روز شنبه در گفت‌وگو با ایرنا افزود: شهرهای نصیرشهر، صفادشت، رباط کریم و قرچک نیز در این دور از ثبت نام‌ها برای متقاضیان شهر تهران باز شده است. وی ادامه داد: همچنین متقاضیان ساکن در شهرداری بهارستان، قدس و ملارد نیز می‌توانند در سایت نصیرشهر و رباط کریم ثبت نام کنند. به گفته محبت خواه همشهریان ساکن در شهرری نیز امکان ثبت نام در شهر قرچک برایشان فراهم شده است. وی ادامه داد: متقاضیان واجد شرایط برای ثبت نام می‌توانند به سایت tem.mrud.ir مراجعه کنند. بر اساس این گزارش، شهریور سال ۹۸ طرح اقدام ملی مسکن با حضور رییس جمهوری کلنگ‌زنی شد. برای این پروژه ۴۰۰ هزار واحد تعریف شد که در دور اول نام‌نویسی یک میلیون و ۶۰۰ هزار نفر از طریق سایت tem.mrud.ir و پیامک ثبت نام کردند که ۴۶۰ هزار نفر واجد شرایط شناخته شدند. اولین واحدها به تعداد ۱۱ هزار و ۵۶۰ واحد در روز یکم آبان ماه ۱۳۹۹ به دستور رییس جمهوری افتتاح شد. این پروژه از طریق آورده متقاضیان و ۱۵۰ میلیون تومان وام بانکی با نرخ سود ۱۸ درصد ساخته می‌شود. آورده متقاضیان در مرحله اول حدود ۴۰ میلیون تومان است. پیشتر میانگین قیمت این واحدها در کل کشور طبق آخرین برآورد از هزینه‌های تابستان ۱۳۹۹ به ۲.۷ میلیون تومان بود که کارشناسان پیش بینی افزایش این رقم را می‌دهند.

بیمه رانندگان تاکسی همچنان در بلاتکلیفی

مدیرعامل اتحادیه تاکسیرانی شهری کشور گفت: براساس تفاهمنامه با سازمان تامین اجتماعی مبنی بر به‌روزرسانی لیست بیمه رانندگان تاکسی، قرار بود افراد غیر راننده تاکسی از لیست حذف و رانندگان واقعی جایگزین شوند اما تاکنون هیچ اقدامی در این مورد انجام نشده است. مرتضی ضامنی روز شنبه در گفت‌وگو با ایرنا افزود: در حال حاضر بر اساس اعلام سازمان تامین اجتماعی نام حدود ۴۷۰ هزار نفر به عنوان راننده در لیست بیمه ثبت شده و این در حالی است که بر اساس پایش‌های انجام شده نام ۵۰ درصد این افراد در هیچ یک از بانک‌های اطلاعاتی مرجع که رانندگان فعال در حوزه حمل و نقل عمومی را ثبت می‌کنند به ثبت نرسیده و این افراد همچنان از یارانه اختصاص یافته استفاده می‌کنند. وی ادامه داد: باید این افراد از فهرست بیمه خارج شوند و به جای آنها افراد جدید که راننده واقعی و دارای پروانه فعالیت در حوزه حمل و نقل شهری هستند، جایگزین و ثبت شوند.

ایرانشهر

افزایش ۲۰۰۰ تومانی نرخ عوارض ایمنی در پرواز

مقصود اسعدی سامانی، دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی گفت: عوارض هلال احمر فقط در سال ۹۲ در بودجه آمد، اما دیگر تکرار نشد اما هلال احمر مدعی است که طبق قانون بودجه سال ۹۲ باید یک درصد از قیمت بلیت به آنها داده شود و کماکان دریافت می‌کنند. اسعدی سامانی در گفت‌وگو با فارس، درباره مصوبه جدید عوارض ایمنی روی بلیت پروازهای داخلی، اظهار کرد: عوارض ایمنی پیش از این، مبلغ یک هزار تومان بود که طبق مصوبه جدید سازمان هواپیمایی کشوری ۲ هزار تومان افزایش یافت و به رقم ۳ هزار تومان روی بلیت پروازهای داخلی رسید. دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی بیان کرد: در حال حاضر عوارض هلال احمر و عوارض شهرداری روی بلیت اخذ می‌شود که شرکت‌های هواپیمایی بابت اخذ عوارض متعدد روی بلیت گله دارند. وی اظهار داشت: به عنوان مثال عوارض هلال احمر فقط در سال ۹۲ در بودجه آمد، اما دیگر تکرار نشد اما هلال احمر مدعی است که طبق قانون بودجه سال ۹۲ باید یک درصد از قیمت بلیت به آنها داده شود و کماکان این رقم را دریافت می‌کنند. اسعدی سامانی افزود: همچنین شهرداری‌ها نیز ۵ درصد عوارض روی بلیت دریافت می‌کنند و همه این موارد موجب افزایش قیمت تمام شده بلیت برای مسافر می‌شود. دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی بیان کرد: در حال حاضر عوارض مسافر در پروازهای داخلی نیز ۷ هزار تومان و در پروازهای خارجی ۳۵ هزار تومان است که طبق مصوبه سازمان هواپیمایی کشوری قرار است رقم این عوارض نیز افزایش یابد که البته هنوز ابلاغ نشده است.

افت ۵۳ درصدی بارش‌ها نسبت به سال گذشته

محمد اصغری، معاون پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی گفت: روز ۲۵ خرداد در برخی نقاط شرق کشور به ویژه زابل و در دو روز آینده در مناطقی از خوزستان، ایلام و بوشهر، وزش باد شدید پیش‌بینی می‌شود که احتمال وقوع گرد و خاک و غبار آلود شدن هوا وجود دارد. اصغری در گفت‌وگو با فارس، در تشریح وضعیت بارش‌ها در سال زراعی جاری اظهار کرد: میانگین بارندگی کل کشور از ابتدای سال زراعی (مهر ۹۹) تا ۱۸ خرداد امسال، حدود ۱۳۰ میلی‌متری ثبت شد، میزان بارش سال گذشته در این بازه زمانی ۲۷۶ میلی متر بود، بنابراین بارش سال جاری حدود ۵۳ درصد کمتر از سال گذشته است. او در تشریح آخرین وضعیت جوی کشور بیان کرد: در ۴ روز آینده کماکان آسمانی صاف و آفتابی و آرام در اغلب نقاط کشور حاکم است. وی افزود: روز یکشنبه در ارتفاعات جنوب کرمان، شرق هرمزگان و جنوب سیستان و بلوچستان در ساعات بعد از ظهر، رگبار باران گاهی با رعد و برق و وزش باد شدید داریم و برخی نقاط سواحل دریای خزر نیز بارش پراکنده خواهد داشت. معاون پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی افزود: روز سه شنبه ۲۵ خرداد در برخی نقاط شرق کشور به ویژه زابل وزش باد شدید داریم که در برخی نقاط سبب وقوع گرد و خاک و کاهش کیفیت هوا می‌شود.

افزایش سفرهای جاده‌ای با وجود کاهش آمارها

در شرایطی که روزهای نخست هفته گذشته ممنوعیت‌های تردد کرونایی در محورهای برون‌شهری وجود داشت، سفرهای جاده‌ای مردم در هر روز افزایش پیدا کرد و به ویژه از روز و ساعات پایانی ممنوعیت، تردد وسایل نقلیه مختلف روز به روز بیشتر و بیشتر شد و این در حالی است که مجموع سفرهای مردم نسبت به گذشته کاهش پیدا کرده است. به گزارش ایسنا، در پی اعلام ممنوعیت‌های جدید برای سفرهای بین استانی که براساس آن از ساعت ۱۲ ظهر روز چهارشنبه دو هفته گذشته (دوازدهم خردادماه) تا ساعت ۱۲ ظهر دوشنبه هفته گذشته (۱۷ خردادماه) اعلام شده بود، انتظار می‌رفت که سفرهای بین استانی روند کاهشی نسبت به تعطیلات گذشته و هفته‌های گذشته داشته باشد، اما به نظر می‌رسد تنها این کاهش‌ها در آمار و ارقام قابل مشاهده است و سفرهای رو به افزایش مردم بیانگر مساله دیگری است. چرا که بر اساس آمارهای رسمی منتشر شده میانگین تردد در هفته گذشته (در بازه زمانی از جمعه ۱۴ خردادماه تا پنجشنبه ۲۰ خردادماه) به یک میلیون و ۷۳۷ هزار و ۳۳۱ وسیله نقلیه در روز رسید که نسبت به مدت مشابه هفته گذشته ۷ درصد کاهش و نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۰ درصد کاهش پیدا کرده است. اما نگاهی به نمودار تردد وسایل نقلیه در هفته مورد بررسی نشان می‌دهد که نه تنها ممنوعیت‌های تردد چندان جدی گرفته نشده است بلکه مردم تنها تاریخ و ساعات سفرهای خود را جابه‌جا کرده‌اند و دقیقا قبل از اعمال ممنوعیت و پس از آن سفرهای رفت و برگشت خود را آغاز می‌کنند.

به عنوان مثال در هفته گذشته طی روزهای جمعه، شنبه، یکشنبه و نیمه روز دوشنبه وضعیت سفرهای مردم رو به کاهش بود و حداقل سفرها را شاهد بودیم اما دقیقا از نیمه روز دوشنبه (۱۷ خردادماه) تا روزهای پایانی هفته گذشته شاهد افزایش سفرهای مردم بودیم به گونه‌ای که برای نخستین بار در سال جاری و در ایام پس از اعمال ممنوعیت‌ها تردد وسایل نقلیه مختلف در محورهای مواصلاتی تا مرز دو میلیون خودرو رسید. البته طبق آمارهای منتشر شده ۸ میلیون ۴۲۷ هزار پلاک یکتا و خودرو شخصی مردم در جاده‌های کشور در طول هفته گذشته تردد کرده‌اند و این مساله نشان‌دهنده افزایش سفرهای مردم بوده است.

رویداد

نظارت رگولاتور انگلیس بر فرآیند حذف کوکی‌های کروم

گوگل به سازمان ناظر بر رقابت انگلیس اجازه می‌دهد بر فرآیند حذف کوکی‌های طرف سوم از مرورگر کروم و توسعه و طراحی فناوری جایگزین جهت تبلیغات هدفمند نظارت کند. به گزارش مهر به نقل از آسوشیتدپرس، گوگل به رگولاتورهای انگلیس اجازه می‌دهد بر فرآیند حذف فناوری ردیابی تبلیغات از مرورگر کروم نظارت کند. این بخشی از مجموعه تعهداتی است که شرکت مذکور پیشنهاد کرده تا به‌طور جهانی و قبل از اجرای تحقیقات آنتی تراست خود انجام دهد. سازمان ناظر بر رقابت انگلیس مشغول بررسی پیشنهادات گوگل درباره حذف کوکی‌های طرف سوم از مرورگر کروم است زیرا رگولاتورها بیم آن دارند که کوکی‌های مذکور رقابت در بازار تبلیغات دیجیتال را زیر پا بگذارند و قدرت گوگل در بازار را گسترش دهند. گوگل برای برطرف کردن این نگرانی‌ها مجموعه‌ای از تعهدات را پیشنهاد کرده؛ از جمله آنکه به «سازمان رقابت و بازارهای انگلیس» اجازه می‌دهد بر فرآیند طراحی و توسعه فناوری تبلیغاتی جایگزین نظارت کند. آندرئا کوشلی مدیر ارشد اجرایی این سازمان می گوید: ظهور شرکت‌های فناوری بزرگ مانند گوگل چالش‌های متعددی برای ناظران رقابت در سراسر جهان به وجود آورده است. برای حل این چالش‌ها به روشی جدید نیاز است. درهمین راستا «سازمان رقابت و بازارهای انگلیس» با شرکت‌های فناوری همکاری می کند تا رفتارهای آنها در بازار را شکل دهد و با توجه به منافع مصرف کنندگان از رقابت محافظت کند. طبق این تعهد گوگل به سازمان ناظر اجازه می‌دهد مرزهایی برای شیوه استفاده و جمع آوری اطلاعات کاربران جهت تبلیغات دیجیتال تعیین کند. همچنین این شرکت تعهد می‌دهد در فناوری جدید تبلیغات آنلاین کسب و کار خودش را بر رقبا ترجیح ندهد. گوگل در یک پست وبلاگی اعلام کرده در صورتی که سازمان رقابت و بازارهای انگلیس تعهدات ارایه شده را تأیید کند، موارد مذکور در سراسر جهان اجرا می‌شوند. کسب و کارهای مختلف با استفاده از کوکی‌های طرف سوم، می‌توانند تبلیغات هدفمند را به شیوه موثرتری انجام دهند.

استفاده سازمان پژوهش‌ها از ظرفیت پردازشی ابررایانه سیمرغ

رییس پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات گفت: امکان استفاده سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی از ظرفیت پردازشی ابررایانه سیمرغ فراهم می‌شود. به گزارش پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات، جلسه مشترک این پژوهشگاه با سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران به منظور آشنایی بیشتر و تبادل نظر میان دو مجموعه برگزار شد. در این نشست، وحید یزدانیان رییس پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات به معرفی توانمندی‌ها و فعالیت‌های پژوهشگاه پرداخت و گفت: ما در پژوهشگاه ICT پروژه‌های مهم، پر مخاطب و ملی داریم که از جمله آنها می توان به مخابرات ماهواره، ماژول‌های مخابراتی و محموله‌برهای ماهواره، پروژه ذائقه‌سنجی کاربران و نسل پنجم ارتباطات اشاره کرد. همچنین پژوهشگاه ICT علاوه بر ارایه خدمات هوش مصنوعی در حال حاضر با ستاد مقابله با کرونا، در خصوص پیش بینی ویروس کرونا همکاری دارد. وی با اشاره به پروژه ابررایانه سیمرغ که با مشارکت دانشگاه صنعتی امیرکبیر به صورت مشترک انجام شده است، درباره همکاری پژوهشگاه ICT با سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران در این زمینه گفت: بخش فنی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران برای تحلیل پروژه‌های تحقیقاتی نیاز به GPU (واحد پردازش گرافیکی) دارد که ما می توانیم خدمات مورد نیاز در این زمینه را در اختیار سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران قرار دهیم تا از ظرفیت پردازشی ابررایانه سیمرغ استفاده شود.

تصمیم وزارت ارتباطات در حذف ترافیک رایگان «شاد»، مغایر با مصوبه شورای عالی فضای مجازی است

انتقاد از پولی شدن سامانه شاد

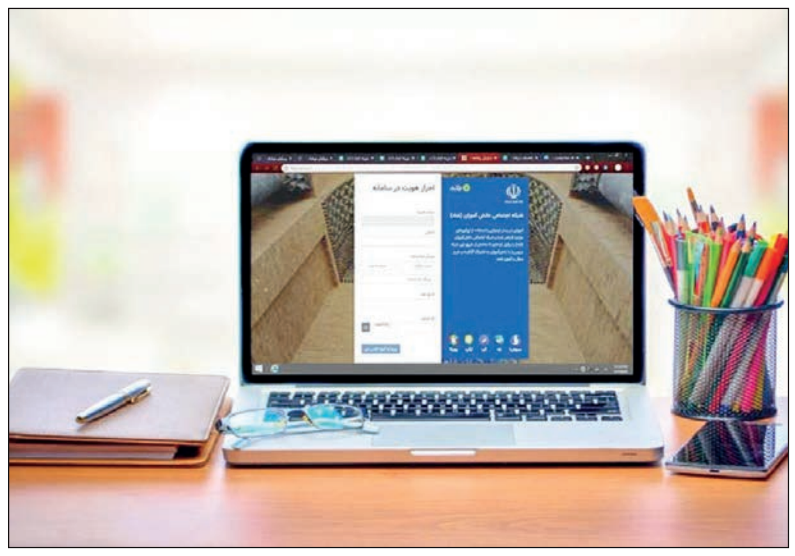

در حالی که به دلیل شیوع کرونا، آموزش مجازی به یکی از ارکان مبارزه با این ویروس تبدیل شده بود، یکی از مشکلات آموزش مجازی در مدارس، هزینه‌های بالای آن برای دانش‌آموزان و معلمان بود و اگر چه استفاده از سامانه شاد رایگان اعلام شد، اما همچنان نیمی از مدارس هم از این سامانه استفاده نمی کردند، مشکلات فنی شاد یا افزایش ترافیک این سامانه در ساعات پرمصرف می تواند از دلایلی باشد که با وجود رایگان بودن ترافیک، باعث شده کاربران عطای شاد را به لقایش ببخشند و از ابزارهای دیگری استفاده کنند. به تازگی و در پی تصمیم جدید وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، دانش آموزان از اول تیرماه دیگر مجبور به استفاده از سامانه آموزشی شاد نیستند و قرار است از اول تیرماه بسته‌های ویژه اینترنت رایگان آموزش مجازی به سیم کارت‌های دانش آموزی اختصاص یابد. این در حالی است که مشاور مرکز ملی فضای مجازی تصمیم وزارت ارتباطات در حذف ترافیک رایگان «شاد» و ارایه سیم کارت‌های دانش آموزی را مغایر با مصوبه شورای عالی فضای مجازی در صیانت از کودک و نوجوان عنوان کرد.

از زمان شیوع کرونا در کشور از اسفند ۹۸ و تعطیلی تمامی مراکز آموزش، آموزش مجازی در دستور کار قرار گرفت و البته از همان زمان اتصال به شبکه شاد یا آموزش آنلاین دانش‌آموزان، با مشکلات زیادی همراه بود؛ گلایه خانواده‌ها، معلم‌ها و دانش آموزان برای چالش‌های اتصال به این برنامه یک سمت این ماجرا و ناتوانی در تامین سخت‌افزار مورد نیاز برای اتصال به شبکه آموزش مجازی طرف دیگر ماجراست. محمدجواد آذری جهرمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، همان زمان درباره ارایه اینترنت رایگان به مدارس گفته بود: روزانه سه میلیارد تومان یارانه بابت اینترنت رایگان به آموزش و پرورش از طرف دولت پرداخت می‌شود. اینترنت رایگان را برای همه دانش آموزان و معلمان رسمی و غیررسمی ارایه دادیم. آذری جهرمی همچنین آماری از استفاده از شاد منتشر کرد که مطابق آن، اعلام شده بود بیش از ۱۱ میلیون دانش آموز عضو شاد هستند و این در حالی است که در یک نظرسنجی که در صفحه خود از کاربران درباره استفاده از شاد یا سایر پیام‌رسان‌ها برای آموزش مجازی پرسیده بود، کاربران ۲۷ درصد به شاد رای داده و ۷۳ درصد گزینه سایر ابزارها را انتخاب کردند. همچنین در حالی که بسیاری از معلمان، به واسطه مشکلاتی که شاد دارد، آموزش را از طریق شبکه‌ها و پیام‌رسان‌های دیگر دنبال می کردند، محسن حاجی میرزایی، وزیر آموزش و پرورش، اعلام کرده بود برای تمام مدارس استفاده از شاد، تعیین شده و آنها اجازه ندارند از دیگر پیام‌رسان‌های خارجی استفاده کنند و اگر مدرسه‌ای از اپلیکیشن دیگری استفاده کند، به آن موضوع رسیدگی خواهد شد.

◄ ۱۱ درصد مدارس غیر انتفاعی از ابزارهای خودشان استفاده کردند

آذری جهرمی همچنین گفته بود که اگرچه بهتر است درباره میزان استفاده از سامانه شاد در کل کشور به آمار وزارت آموزش و پرورش اتکا شود، اما ارزیابی وزارت ارتباطات این است که ۱۱ درصد مدارس غیرانتفاعی از ابزارهای خاص خودشان استفاده می کنند، از جمله برخی از سامانه‌های داخلی که همین امر باعث یک رشد تقریباً ۱۲۰۰ درصدی در ابزارهای آموزش مجازی در شبکه ارتباطی کشور شده است و نظرسنجی‌ها از مجموع مدارس باقی مانده از سراسر کشور نشان می دهد که ۴۰ درصد از مدارس از سامانه شاد استفاده می کنند. اما به تازگی، مطابق با گفته رییس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی از این پس دانش آموزان می توانند آموزش مجازی رایگان را در پلتفرم دلخواه خود دنبال کنند و از اول تیرماه استفاده از پلتفرم شاد دیگر رایگان نبوده و هزینه آن مانند دیگر پیام‌رسان‌ها محاسبه می‌شود.

◄ ضربه وزارت ارتباطات به بدنه فضای مجازی

در این زمینه عباس آسوشه، مشاور مرکز ملی فضای مجازی، این اقدام جدید وزارت ارتباطات در حذف ترافیک رایگان پلتفرم آموزشی شاد را از اول تیرماه، ضربه نهایی این وزارتخانه به بدنه فضای مجازی کشور عنوان کرد و گفت: این تصمیم که توسط رییس سازمان تنظیم مقررات ارتباطات اعلام شده، مغایر با مصوبه جلسه اخیر شورای عالی فضای مجازی در خصوص طرح صیانت از کودک و نوجوان در فضای مجازی است. وی با بیان اینکه مصوبه جلسه اخیر شورای عالی فضای مجازی با عنوان «طرح صیانت از کودک و نوجوان فضای مجازی» هر دغدغه‌مندی را در فضای کشور خوشحال می کند، توضیح داد: تمام کشورهای دنیا از جمله امریکا که مبدع اینترنت است تا اروپا و سایر کشورها، داشتن اینترنت امن را یک اصل اساسی برای کودکانشان می‌دانند و روش‌های متعددی به کار گرفته و هزینه‌های بسیاری صرف کردند تا بتوانند فضای امن، سالم و قابل استفاده‌ای برای کودکان و نوجوانان در فضای مجازی ایجاد کنند. معاون سابق مرکز ملی فضای مجازی با اشاره به اینکه در ایران بعد از سال‌ها، شورای عالی فضای مجازی طرح صیانت از کودک و نوجوان را مصوب می کند، ادامه داد: شروع این طرح مربوط به دوره قبل شورای عالی فضای مجازی بوده و در نهایت در انتهای این دولت، طرح جهت تصویب به صحن شورا آورده شد. اما به رغم تصویب این مصوبه در راستای تأمین صیانت از کودک و نوجوان به تازگی سازمان تنظیم مقررات ارتباطات اعلام کرده که از اول تیرماه ترافیک پلتفرم آموزشی شاد دیگر رایگان نخواهد بود و از این پس این سهمیه رایگان به سیم کارت‌های دانش آموزی اختصاص می‌یابد. وی سامانه شاد را یکی از نمونه‌های بارز حرکت داخلی کشور برای حل مشکلی که در زمان کووید برای آموزش و پرورش به وجود آمد، عنوان کرد و گفت: اگرچه این سامانه در ابتدا با نقاط ضعف اساسی مواجه بود اما با همت جوانان کشور این حرکت بی‌بهره نماند و هم اکنون به نقطه‌ای رسیده که از حدود ۱۳ میلیون دانش آموز در کشور، بیش از ۹ میلیون از آنها به صورت روزانه در این سامانه به عنوان یک فضای آموزشی نسبتاً سالم، فعالیت دارند و تعداد نصب این اپلیکیشن نیز بیش از ۱۷ میلیون نصب اعلام شده است.

◄ ۳ میلیون دانش آموز، ابزار سیم کارت خور ندارند

عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس اظهار داشت: بر اساس بررسی وزارت آموزش و پرورش از میان ۱۳ میلیون دانش آموز، بیش از ۳ میلیون نفر هیچ ابزار سیم کارت خوری برای وصل شدن به شبکه ندارند. به همین دلیل پلتفرم شاد مجبور شده است که در فضای وب هم سرویس ارایه کند. وی گفت: از حدود ۱۰ میلیون دانش آموز باقی مانده نیز بیش از نصف این دانش آموزان از تجهیزات سیم کارت خور پدر یا مادر استفاده می کنند و موبایل یا تبلت متعلق به خودشان نیست. بنابراین تنها ۵ میلیون دانش آموز دارای تجهیز شخصی هستند و وزارت ارتباطات قصد دارد سیم کارت شخصی در اختیار این تعداد بگذارد و برایشان مهم نیست که ۸ میلیون دانش آموز دیگر چگونه باید مساله شأن را حل کنند. آسوشه با اشاره به اظهارات رییس سازمان تنظیم مقررات ارتباطات مبنی بر اینکه دانش آموزان با سیم کارت‌های دانش آموزی دارای بسته‌های رایگان می توانند از هر پلتفرم آموزشی استفاده کنند، خاطرنشان کرد: سوال اینجاست که چه پلتفرم آموزشی به غیر از شاد در کشور وجود دارد که غالب دانش آموزان بتوانند از خدماتش استفاده کنند؟ شاید منظور آقایان پیام‌رسان واتس اپ است که عده‌ای از مدارس غیرانتفاعی از طریق آن به دانش آموزان آموزش مجازی می‌دهند؟ وی تاکید کرد: متأسفانه آقایان زمان خوبی را انتخاب کردند تا ضربه نهایی را قبل از رفتن شان به فضای مجازی بزنند. طوری که نفرات بعدی برای اینکه بتوانند اوضاع را به خرداد ۱۴۰۰ باز گردانند شاید لازم باشد بسیار هزینه کنند. معاون سابق مرکز ملی فضای مجازی با بیان اینکه باید جلوی اقدامات تخریبی مسوولان مختلف و برنامه‌ریزی دست اندرکاران را گرفت، گفت: هزینه پلتفرم آموزشی شاد برای دانش آموزان طبق دستور رییس جمهور و مصوبه مجلس رایگان اعلام شده است اما قرار بود هزینه مرتبط به این مجموعه را دولت از درآمد بخش ICT کشور جبران کند. اما خبرها حاکی از آن است که این مبلغ تاکنون به مسوولان این پروژه پرداخت نشده است. آسوشه افزود: با وجود اینکه شاد یک پلتفرم آموزشی است اما وزارت ارتباطات آن را یک پیام‌رسان می‌داند و می گوید از ابتدای تیرماه ترافیک آن رایگان نخواهد بود. با این وجود به نظر می‌رسد به زعم آقایان، واتس اپ یک پلتفرم آموزشی است و قصد دارند ترافیک آن را برای دانش آموزان رایگان کنند. باید این تصمیم و این نوع ایده و تفکر در نطفه نابود شود.

ادامه از صفحه اول

مَردم و تحریم در راند پایانی

هشدار دادم که مردم را به حضور در بورس تشویق نکنند، اما تیم اقتصادی دولت توجهی نکردند و مردم را تشویق به سرمایه‌گذاری در بورس کردند و در طول یکسال ۳ بار رییس سازمان بورس را عوض کردید. البته همتی خطاب به جلیلی هم گفت: «شما می گویید چرا با چند کشور مذاکره می کنیم، شما کشور را یک دهه با بیانیه معطل کردید؛ دنیا بدون حل مشکل تحریم با شما کار نمی کند.» در همین حال، رییسی که از او به عنوان «نامزد خاص» در انتخابات ۱۴۰۰ یاد می‌شود، در واکنش به انتقادات دیگر کاندیداها گفت: در بحث خوزستان؛ ستاد ملی مبارزه با کرونا اجازه گرفته شده بود؛ دانشگاه علوم پزشکی هم پروتکلی نوشته بود برای این اجتماع. این در حالی است که آقای روحانی به محدودیت‌های توصیه شده در نوروز، توجه نکرد؛ صدای همه بلند شد و به همه خسارت وارد شد. رییسی با کنایه به دولت فعلی گفت: برجام را یک دولت مقتدر می تواند اجرا کند نه شما!» البته ستاد ملی کرونا در واکنش به اظهارات رییسی طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد که پروتکل‌های بهداشتی در اجتماع خوزستان به هیچ عنوان رعایت نشده است. قاضی‌زاده هاشمی هم برخلاف سایر نامزدها ترجیح داد از برنامه‌هایش بگویید. مثل اینکه می تواند مساله بورس را حل کند یا وزارت خانواده تشکیل دهد؛ یا اینکه در ۴ سال تورم را به زیر ۵ درصد می رساند.

◄ راند سوم

در این بخش از مناظره اما بحث اصلی بین «همتی» و «رییسی» بر لیست بدهکاران بانکی شکل گرفت. همتی با پاکتی در دست به سمت آقای رییسی رفت و خطاب به او گفت: جناب رییسی این لیست را به قوه قضاییه دادیم. پرونده‌های آنهاست. شاید به دلایلی پیش نمی‌رود. اینها در زمان من نبوده است. اگر صلاح می دانید اسامی را اعلام کنید. او با بیان اینکه آقای رییسی دو سال است دارند تبلیغ می کنند، گفت: «می دانید اینترنت امنی که رییسی از آن گفته، یعنی چه؟ می گوید اینترنت را طبقه‌بندی کنند و هر روز وزیر شجاع ما آذری جهرمی را احضار می کنند دادگاه.» همتی با بیان اینکه آقای رییسی، اینجا کره شمالی نیست، گفت: «صریح بفرمایید موافق نظرات آقای علم الهدی امام جمعه مشهد راجع به زنان هستید یا خیر؟»
همتی در ادامه بحث FATF را پیش کشید و در سخنانی گفت: آقای جلیلی شوخی می کند؛ شما و کره شمالی فقط می گویید «اف‌ای‌تی‌اف» به درد نمی خورد؛ یعنی ۲۰۰ کشور دیگر این را نمی فهمند؟ اجازه بدهید کشور نفس بکشد. جلیلی پیش تر خطاب به همتی گفت: «آقای همتی می گویند که ۲۰۰ کشور عضو FATF هستند و ما چرا نیستیم. شما مگر نمی دانید که ما هم هستیم و توصیه‌های آن و برنامه اقدام را اجرا کرده‌ایم؟ مگر نمی دانیم که ۲۹ بند آن را اجرا کرده‌ایم و آنها گفته‌اند قبول نیست. به جای اینکه از آنها طلبکار باشید که چرا بندهای اجرایی توسط ما را نپذیرفته‌اید، از داخل طلبکار هستید؟» البته جلیلی قاطعانه بیان کرد که امضای کنوانسیون‌ها هیچ فایده‌ای برای کشور ماندارد و حاضر هستم با هر کسی در این باره مناظره کنم. خوشبینانه می گویم نمی دانید.
ارایه لیست بدهکاران بانکی آن هم در یک مناظره زنده تلویزیونی واکنش تند رییسی را به دنبال داشت. او گفت: «درباره لیستی که آقای همتی دادند، باید بگویم اگر قرار بود این لیست را بدهند، چرا الان می دهند؟ وسط مناظره؟» رییسی همچنین تاکید کرد که در موضوع بنزین بسیار بی تدبیرانه بود و اگر می خواهید مقصر را بدانید گزارش‌های مربوطه را بخوانید. او گفت: «روحانی باید نسبت به موضوع بنزین پاسخگو باشد.» رییسی همچنین خطاب به همتی گفت: اگر می خواهید دوقطبی ایجاد کنید با وجود شما‌ها (همتی) راه نمی افتد! در نهایت مشخص هم نبود در پاکت مذکور نام چه کسانی قید شده بود، که هیچ یک از دو نامزد ریسک بیان اسامی آن را به جان نخریدند.
در همین حال زاکانی یک بار دیگر به همتی حمله کرد و گفت: روحانی چون اقتصاد بلد نبود شما را به عنوان رییس بانک مرکزی انتخاب کرد. او گفت: دولتی که به همه افراد توهین می کند امروز به من پلیس بد می گوید.
البته اظهارات رییسی و زاکانی از سوی همتی بی پاسخ نماند. همتی بیان کرد: «آقای رییسی شما که ادعا می کنید که می توانید سود بانکی را از طریق راهکارهای قضایی پایین بیاورید، چرا تاکنون این کار را انجام نداده‌اید؛ آقای رییسی، اقتصاد را نمی توان مثل زندان اداره کرد.» او خطاب به قاضی‌زاده هاشمی هم گفت: «خانمی که در ستاد شماست همان کسی است که ادعا می کند بیل گیتس قصد کاهش ۱۵ درصدی جمعیت جهان را با استفاده از واکسن کرونا دارد.» همتی همچنین در نقد سایر نامزدها در اظهاراتی خطاب به مردم گفت: «مردم عزیز نگذارید نگاه ارباب رعیتی در کشور حاکم شود. دوستان مجلسی، بودجه خرید گندم تضمینی را به رانت خواران قیر پرداخت کردند.» مهرعلیزاده نیز در اینجا گفت: «آقای رییسی گفتند من خودم اینستاگرام و تلگرام دارم؛ الان که با مردم مهربان شده‌اید لطفا همین الان دستور دهید که فیلترینگ‌ها برداشته شود.»

◄ اظهارات پایانی

در قسمت پایانی مناظره آخر هم نامزدهای ریاست جمهوری فرصت یافتند تا آخرین مباحث خود را بیان کنند. همتی با یک بیانیه توفانی به جمع‌بندی صحبت‌هایش پرداخت و گفت: «همه می دانند من در بانک مرکزی با دست خالی با ترامپ جنگیدم؛ من می دانستم اگر وارد صحنه انتخابات شوم تندروها مرا تخریب می کنند اما حس کردم اگر نیایم خودم را نمی بخشم و دو ساعت مانده به ثبت نام وارد صحنه شدم؛ روحانی رییس جمهور خوبی بود اما هیچ کس ترامپ و کارهای او را پیش بینی نمی کرد، او نتوانست در جنگ اقتصادی آن طور که باید عمل کند؛ مردم عزیز، دشمن خارجی و تندروهای داخلی هر دو از شمامی ترسند؛ شعار رای من کو دانشجویان، تبدیل به شعار رای بی‌رای شد؛ مردم عزیز بیایید همه با هم یار دبستانی را بخوانیم؛ من قول می دهم کشور را از پیچ خطرناک رد کنم؛ از فردوسی پور تا دایی، از مسجد جامعی تا ظفرقندی و ظریف، از صفایی فراهانی تا جنیدی در دولت من جا دارند.» همتی ادامه داد: «من هیچ ترسی ندارم نه برادرانم فاسدند نه همسر و فرزندانم. به هیچکس باج نداده و نخواهم داد.» او گفت: «روز انتخابات بزنید زیر میز و نگذارید ۲۸ خرداد بشود ۲۹ مرداد. قدرت خود را به همه کسانی نشان دهید که می گویند اگر مشکل دارید بگذارید و بروید. اینجا وطن ماست.»
جلیلی هم در اظهاراتی عنوان کرد: «رییس جمهور باید رییس همه جمهور باشد و همه حقوق مردم را ببیند و رییس جمهور باید بداند در بدنه دولت و دستگاه‌ها چه خبر است؛ ۸ سال است مسائل کشور را دنبال کردیم کار خود ب را تایید، کار ناقص را جبران و کار خطا را اعلام کردیم.» قاضی‌زاده هاشمی هم در اظهاراتی گفت: «آمده‌ام تا سفره انقلاب را بتکانم!» رییسی هم گفت: «مردم بدانند رییس جمهور، رییسی است که نسبت به همه مردم نگاهی یکسان دارد؛ زن و مرد و شیعه و سنی برای او فرقی ندارد.» محسن رضایی هم بیان کرد: «قول‌هایی که می دهیم را ۱۰۰ درصد انجام می‌دهیم.» در همین حال، سعید جلیلی نیز طی سخنانی خطاب به همتی و مهرعلیزاده گفت: «مسائل را غلط عنوان نکنید، مشکلات با اداره روزمره حل نمی‌شود.» اما مهر علیزاده هم در نطق پایانی و متفاوت خود گفت: «قرار بود جمهوریت جمهوری اسلامی حفظ شود و مردم در راس امور باشند؛ می دانم امروز با این قرارها فاصله داریم اما امروز دو راه پیش روی ماست؛ راه اول این است که با صندوق‌های رای قهر کنیم و در انتخابات شرکت نکنیم و راه دوم این است که با امید به آینده درخشان و برای عزت ایران و ایرانیان و نیز برای خط بطلان کشیده روی صحنه آرایی خطرناک، با امید به آینده، جهت جلوگیری از به خطر افتادن ایران مان در آینده، بر سر صندوق‌ها حاضر شویم. در خرداد ۷۶ نیز ابر و باد و مه و خورشید و فلک برای انتخاب یک فرد به میدان آمده بودند لکن قدرت خواست مردم نتیجه دیگری را رقم زد و تشکیل دولت اصلاحات به عنوان کارآمدترین دولت پس از انقلاب را به ارمغان آورد. امروز قدرت در دست مردم است؛ شرکت در انتخابات حق مردم است لکن عدم شرکت محروم ساختن بیش از حد خویشتن است.»

آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله ای (با ارزیابی ساده)

شرکت ملی حفاری ایران سهامی خاص
شرکت ملی نفت ایران
نوبت دوم
شناسه آگهی: ۱۱۴۴۰۰۴

موضوع مناقصه: ☑ خرید مربوط به: P/F:NATIONAL DRAWWORKS TYPE 110-M&110-UE

• مشخصات مناقصه:

نام مناقصه گزار	شماره تقاضا / مناقصه	مبلغ برآورد (یورو)	شماره فراخوان
شرکت ملی حفاری ایران	Tender No.:FP/12-00/004 Indent No.:08-22-9845155	50,936	۲۰۰۰۰۹۳۹۸۵۰۰۰۰۵۶

• روش ارزیابی کیفی مناقصه گران:

روش ارزیابی	☑ به صورت ساده بر اساس ارایه جواز کسب/مدارک حقوقی (اساسنامه /آگهی تامین تا آخرین تغییرات) معتبر متناسب با موضوع مناقصه در جلسه گشایش پیشنهادها انجام می شود.

• نحوه دریافت اسناد مناقصه:

تاریخ شروع دریافت	توزیع اسناد از یک روز پس از چاپ آگهی نوبت دوم آغاز شده و تا ده روز پس از آن ادامه خواهد داشت. (از تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۷ تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۶).
آخرین مهلت تحویل اسناد	۳۵ روز پس از آخرین روز دریافت اسناد. (تاریخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۴) بازگشایی پاکات. (تاریخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۴)
آدرس مناقصه گزار جهت دریافت اطلاعات	آدرس: اهواز- بلوار پاسداران- بالاتر از میدان فرودگاه- شرکت ملی حفاری ایران- ساختمان پایگاه عملیاتی- طبقه اول- سالن ۱۱۳- اداره تدارکات خارجی کالا- خانم جوانان- ۰۶۱۳۴۱۴۸۶۶۰- ۴۱۴۸۶۵۷

• تضمین شرکت در مناقصه (فرآیند ارجاع کار):

مبلغ تضمین	یورو ۲،۵۴۷
انواع تضامین قابل قبول	✓ طبق تبصره ماده ۹ آئین‌نامه تضمین معاملات دولتی اشخاص ایرانی مجازند به جای ضمانتنامه ارزی ضمانتنامه ریالی بانکی بر اساس نرخ تسعیر بانک مرکزی جمهوری اسلامی (زمان تسلیم پیشنهاد) ارائه نمایند. ✓ ضمانتنامه های مطابق آئین نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۱۲۳۴۰۲/ت ۵۰۶۵۹ه تاریخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ و اصلاحات بعدی آن. ✓ در خصوص ضمانتنامه های واریزی اصل فیش واریز وجه نقد به حساب شماره ۴۰۰۱۱۱۴۰۰۶۳۷۶۶۳۶ تحت عنوان تمرکز وجوه سپرده شرکت ملی حفاری ایران نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (شماره شبا IR۳۵۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۱۱۴۰۰۶۳۷۶۶۳۶)
مدت اعتبار پیشنهاد/تضمین	۹۰ روز (برای یک بار در سقف مدت اعتبار اولیه قابل تمدید باشد)
محل تحویل ضمانتنامه	اهواز- بلوار پاسداران بالاتر از سه راه فرودگاه- شرکت ملی حفاری ایران- ساختمان پایگاه عملیاتی- طبقه اول پارت B- اتاق ۱۰۷- دبیرخانه کمیسیون مناقصات- شماره تماس: ۰۶۱۳۴۱۴۸۵۶۹- ۰۶۱۳۴۱۴۸۵۸۰

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

اداره تدارکات خارجی کالا

کانال‌های اطلاع‌رسانی شرکت ملی حفاری ایران www.nidc.ir http://sapp.ir/nidc_pr

ادامه از صفحه اول

وعده‌های توخالی

تولید ضربه خواهند زد و با اتخاذ سیاست‌های غلط باعث افزایش قیمت محصول نهایی در بازار خواهند شد. ضمن اینکه باید توجه داشت ایجاد اشتغال برای هر یک نفر در سال جاری از حدود چند صد میلیون تا چند میلیارد تومان هزینه در بردارد که باید سوال کرد این هزینه از کجا و کدام منبع تامین خواهد شد؟! افزایش تولید نیاز به جذابیت فضای تولید و ثبات در اقتصاد دارد؛ در فضایی که رشد اقتصادی منفی است، تورم بالا است و بانک‌ها از تولیدکنندگان بهره‌های بالا دریافت می کنند مزیتی برای تولید وجود ندارد و اقدامات سوداگرانه در بازارهایی مانند ارز، طلا، ملک و خودرو بسیار بسیار پرسودتر و کم‌ریسک‌تر خواهد بود. وعده‌های طنزی مانند تک رقمی شدن نرخ تورم با وجود حجم بسیار زیاد خلق نقدینگی و چاپ پول و همین طور وجود نظام معیوب بانکی که حالا اغلب بنگاه‌هایی ورشکسته هستند، غیرقابل باور است. حقیقی شدن آن نیازمند نقشه راه چند ده ساله، پایبندی تمام دولت‌ها در این بازه زمانی و اتخاذ تصمیمات سخت در حوزه بانکی است. لازم به ذکر است که فقر، خود محصول یک سیستم معیوب است و فقر چیزی نیست که به طور دستوری از بین برود. تا زمانی که اصلاحات لازم در نظام سیاسی و اقتصادی ما اتفاق نیفتد، تولید فقر و محرومیت ادامه خواهد داشت. مبارزه با قاچاق از دیگر شعارهای این روزهای کاندیداهای ریاست جمهوری است. با نگاه عمیق تر به موضوع و با درک موقعیت کنونی به این نتیجه خواهیم رسید که در شرایطی که تولید داخل کفاف نیازهای مردم را نمی دهد و از طرف دیگر وجود ریسک بسیار بالای سرمایه گذاری در ایران به طوری که باعث خروج شرکت‌های خارجی از بازار ما شده، جلوگیری از ورود کالا چه به صورت قانونی و چه به شکل غیرقانونی آن باعث ایجاد انحصار برای شرکت‌های ایرانی شده و می تواند هزینه‌های بیشتری را به مردم تحمیل کند و همین طور منجر به افت کیفیت محصولات و خدمات در فضای انحصار شود. زمانی تمامی اقدامات در راستای مبارزه با شبکه قاچاق کالا به داخل کشور می تواند موثر باشد که تولید رونق پیدا کرده، بازار رقابتی است و جذابیت استفاده از محصولات قاچاق که عمدتا در قیمت‌های پایین تر عرضه می‌شوند از بین رفته. درست است که وعده واگذاری زمین مجانی یا ساخت واحدهای مسکونی می تواند به صورت مقطعی باعث افزایش اشتغال یا کاهش قیمت در بازار مسکن شود اما نباید فراموش کنیم افزایش ساخت و سازها و لاقیمت مصالح و مواد اولیه را بالاتر خواهد برد و این امر در قیمت نهایی مسکن تاثیر مستقیم دارد و ثانیا باعث تشدید رکود در این بازار خواهد شد و این به نوبه خود نقدینگی را به سمت بازارهای دیگر روانه خواهد کرد که اگر مقصد برای نمونه بازارهای ارز و طلا باشد به کاهش بیشتر ارزش پول ملی و قدرت خرید مردم دامن خواهد زد! تجربه شکست خورده در این حوزه در ادوار گذشته به ما می گوید که تبدیل بیابان به مسکن‌های مهر و ملی و ایجاد شهرک‌های جدید شاید در نگاه اول کم هزینه به نظر برسد اما بعدها به علت نبود زیرساخت‌های لازم هزینه‌های بیشتری به مردم تحمیل می کند. جالب است که نه تنها کسی در رابطه با بحران کمبود آب که تا ۵ سال آینده بسیار جدی تر خواهد شد، صحبتی نکرد بلکه حتی کاندیداها از طرح‌هایی با عنوان خودکفایی در حوزه نهاده‌های دامی صحبت به میان می آورند که بسیار خطرناک است. جالب‌تر آنکه از مزیت‌های ذاتی کشور ما یعنی بحث گردشگری که می تواند با اتخاذ سیاست‌های درست حتی کشور را از وابستگی به نفت بی نیاز کند صحبتی به میان نیامد! رییس جمهور آینده اگر واقعا طالب حمایت از بورس است، باید پای دولت را از بازار سرمایه بیرون بکشد و اجازه دهد بازار روند طبیعی خود را طی کند. در نهایت امیدواریم به جای اقدامات عوام‌فریبانه، اقدامات واقعی در حوزه‌های مختلف اقتصادی صورت گیرد و از طرح‌های خسارت‌زا که با هدف کسب محبوبیت مقطعی انجام می پذیرد، جدا خودداری شود. قطعا این امر محقق نخواهد شد مگر با سپردن کار به افراد شایسته.

اقتصاد بدون الگو

ارایه ندهد، نمی تواند فاصله خود را با توسعه کم کند. ما نه تنها الگویی برای توسعه نداریم، بلکه دهه‌ها است مبتنی بر آزمون و خطا حرکت نوسانی را تجربه می کنیم. آزمون و خطایی که داده‌های برآمده از آن نه جایی ثبت می شود و نه پردازش مناسبی در خصوص آن صورت می گیرد. یعنی اقتصاد ایران حتی از آزمون و خطایی که دارد، بهره‌برداری مناسبی نمی کند. مجموعه این عوامل در حکم آلارم‌های خطری است که چشم‌انداز پیش روی اقتصاد ایران طی سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۴ را نیز غبارآلود تصویرسازی می کند. تاسف‌آور اینکه این مطالبه از سوی رسانه‌ها و افکار عمومی هم مطرح نمی‌شود. زمانی که مطالبه‌ای به درستی وجود نداشته باشد، پاسخی هم وجود نخواهد داشت. این یکی از موضوعاتی است که به نظر ضروری است، رسانه‌های تخصصی و محیط‌های آکادمیک در خصوص آن به بحث و تبادل نظر بپردازند تا ابعاد پنهان آن مشخص شود.

ویژه

عرضه بسته‌های ویژه مکالمه و اینترنت به مناسبت دهه کرامت

همراه اول به‌مناسبت دهه کرامت از امروز شنبه مصادف با سالروز ولادت حضرت معصومه(س) تا یکم تیرماه سالروز ولادت امام رضا(ع)، بسته‌های مکالمه و اینترنت با تخفیف ویژه برای تمامی مشترکان در نظر گرفته است. ترکیب بسته ویژه مشترکان دایمی و اعتباری به‌صورت «۳ گیگابایت اینترنت و ۳ ساعت مکالمه به مدت ۳ روز» است که با شماره‌گیری کد دستوری «ستاره ۱۰۰ ستاره ۶۷ مربع» می‌توان آن را با قیمت ۱۰ هزار تومان خریداری کرد. بسته ویژه مشترکان انارستان نیز «۷ گیگابایت اینترنت به‌مدت ۷ روز» است که با شماره‌گیری کد دستوری «ستاره ۱۰۰ ستاره ۶۶۷۱ ستاره ۹ مربع» می‌توان آن را با قیمت ۷ هزار تومان خریداری کرد.

اخبار

رجیستری موبایل‌واره‌ها کلید خورد

خبرگزاری مهر | سخنگوی ستاد مبارزه با قاچاق با بیان اینکه موبایل‌واره‌ها (دستگاه‌های سیم‌کارت‌خور) مشمول رجیستری شده‌اند، گفت: وزارت ارتباطات هر چه سریع‌تر جدول زمانی رجیستر موبایل‌واره‌ها را اعلام کند. در سال‌های گذشته قاچاق موبایل با آمار حدود ۲ میلیارد دلار در صدر فهرست اقلام عمده قاچاق به کشور قرار داشت که تقریباً طی دو سال گذشته به جهت اجرای طرح رجیستری تلفن‌همراه، به‌طور کامل از قاچاق پاکسازی شده است. بنا بر اعلام گمرک در سال گذشته بیش از ۲.۴ میلیارد دلار به صورت رسمی و با پرداخت حقوق ورودی وارد کشور شده است. با توجه به نتایج مثبت طرح رجیستری در حوزه تلفن همراه، جای خالی اجرای این طرح در بخش موبایل‌واره‌ها (دستگاه‌های سیم کارت خور)، احساس می‌شود، چراکه در حال حاضر بر اساس برآورد برخی فعالان صنفی، حجم قاچاق در بازار تبلت و سایر دستگاه‌های سیم‌کارت‌خور حدود ۳۰۰ میلیون دلار است. در همین راستا حمیدرضا دهقانی نیا سخنگوی ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، اظهار داشت: جلسه‌ای که یازدهم خرداد ماه با دستگاه‌های اجرایی برای پیگیری اجرای ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق و همینطور ابلاغی بوده که در قانون بودجه ۱۴۰۰ بر اساس بند ح تبصره ۸ قانون ابلاغ شده که وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات با همکاری دستگاه‌های متبوع، فاز دوم طرح رجیستری که مشمول موبایل‌واره‌هاست هر چه سریع‌تر عملیاتی کند. وی افزود: ستاد مبارزه با قاچاق بر اساس ابلاغ قانون بودجه ۱۴۰۰ و طبق ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق، موضوع را پیگیری کرده است؛ هدف هم این است که موبایل‌واره‌ها که مشمول تجهیزاتی از قبیل ساعت هوشمند، تبلت، مبدل تلفن ثابت به سیار و سایر دستگاه‌های سیم کارت خور هستند هر چه سریع‌تر ثبت و ضبط و همچون موبایل رجیستر شوند. دهقانی نیا گفت: انتظار داریم وزارت ارتباطات هر چه سریع‌تر جدول زمانی اعمال سیاست را به شهروندان اطلاع‌رسانی کند و شهروندان اقدام به گذاشتن سیم کارت در تبلت و روشن کردن تبلت‌های سیم کارت خور و روشن کردن ساعت هوشمند و سیم کارت گذاشتن در این ساعت‌ها، کنند. سخنگوی ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز اظهار داشت: بر اساس قانون بودجه باید هر چه سریع‌تر این طرح آغاز می‌شد و هم‌اکنون نیز اجرای طرح بیش از ۲ ماه تأخیر دارد؛ از این رو انتظار داریم وزارت ارتباطات هر چه سریع‌تر اقدامات لازم را انجام دهد.

افزایش دوباره قیمت سیمان صحت ندارد

ایلنا | دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان اظهار داشت: افزایش نرخی به وجود نیامده است، آخرین افزایش نرخ مربوط به اواخر فروردین به میزان ۴۰ درصد بوده است. مصرف کننده نهایی می‌تواند به‌طور مستقیم و با ارایه مدارک از کارخانه خریداری کند. برای این افراد، سیمان حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد گران‌تر از نرخ مصوب کارخانه خواهد بود که این موضوع کاملا قانونی است. عبدالرضا شیخان در واکنش به انتشار دوباره خبر افزایش قیمت ۱۰ درصدی سیمان اظهار کرد: افزایش نرخی به وجود نیامده است، آخرین افزایش نرخ مربوط به اواخر فروردین به میزان ۴۰ درصد بوده است. برای رفع التهاب در بازار موافقت شد که برای کارخانجات فروش مستقیم راه‌اندازی کنیم، یعنی کسی که مصرف کننده نهایی است می‌تواند به‌طور مستقیم و با ارایه مدارک از کارخانه خریداری کند. برای این شخص، سیمان حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد گرانتر از نرخ مصوب کارخانه خواهد بود که این موضوع کاملا قانونی است. وی افزود: این به معنای چندنرخی شدن سیمان نیست. مصرف کننده اگر از بازار آزاد سیمان تهیه کند باید آن را گرانتر از این حالت فروش مستقیم خریداری کند. در فروش مستقیم هر کسی هم نمی‌تواند خریداری کند و فقط به مصرف کننده نهایی فروخته می‌شود، در این صورت سود هم به جای عامل به کارخانه می‌رسد. هیچ اجباری هم در این نوع خرید نیست و افراد می‌توانند به روال و نرخ قبلی از بازار خرید خود را انجام دهند. معمولا هم این اتفاق می‌افتد و کمتر پیش می‌آید که بخواهند از کارخانه تهیه کنند. دبیر انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان در مورد مشکل کمبود برق گفت: به کارخانه‌های سیمان ابلاغ شده که مصرف برق خود را کاهش دهند، گفته شده که ۴۰ درصد برق مورد نیاز کارخانه‌ها را در این پیک مصرف تامین می‌کنند. زمان پیک را هم مشخص کرده‌اند ولی ۴۰ درصد برای فعالیت کارخانجات اندک است و ممکن است تولید کاهش یابد که این باعث التهاب بازار خواهد شد. وی در ادامه اضافه کرد: بخشی از این کمبود توسط کارخانه‌ها مدیریت می‌شود برای مثال ممکن است آسیاب‌های خود را در طول شب روشن کنند اما ۴۰ درصد مقداری نیست که این دست کارها جوابگو باشد. ما داوطلبانه از وزارت نیرو خواستیم که حاضریم تا ۳۰ درصد برق مورد نیاز مصرفی کارخانجات سیمان را کاهش دهیم و با ۷۰ درصد نیاز خود کار خود را ادامه داده و سیمان تولید کنیم. ولی با ۴۰ درصد کار مشکل است و حتما یک میزان کاهش تولید خواهیم داشت و تلاطماتی در بازار ایجاد خواهد شد. شیخان همچنین خاطرنشان ساخت: هر ساله این مساله با هماهنگی بوده، مدیریت می‌شد و مورد رضایت دو طرف بود. این وضعیت هر ساله تا شهریور ادامه داشت اما امسال به‌طور اجباری میزان آن را تا ۴۰ درصد رسانده‌اند. وی متذکر شد: علاوه بر این یکی از مشکلات عمده صنعت سیمان برای متعادل کردن قیمت مساله حمل و نقل است. حمل و نقل بسیار گران شده که این مساله جابه‌جایی سیمان را سخت و گران کرده است. به همین دلیل ما نتوانستیم به بعضی مناطق پرمصرف جابه‌جایی سیمان انجام دهیم و در این مناطق کمبود ایجاد شده است.

آمار تولید در اردیبهشت ۱۴۰۰ نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد

عقبگرد خودروسازان در تولید

تعادل | آمارهای جدید وزارت صمت نشان می‌دهد که تولید انواع خودرو در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰ از مرز ۱۴۰ هزار دستگاه گذشته که در مقایسه با تولید ۱۲۶ هزارتایی مدت مشابه سال ۹۹، بیش از ۱۱ درصد افزایش داشته است. اما بر پایه آمارهای منتشر شده، جمع تولید خودروسازان در اردیبهشت‌ماه امسال ۷۹ هزار و ۷۸۸ دستگاه بوده، که در هم‌سنجی با سال گذشته افت ۲۱.۴ درصدی را نشان می‌دهد. در عین حال، آمار تولید انواع خودروها در اردیبهشت ماه امسال و مقایسه آن با مدت مشابه سال گذشته نشان از افت ۲۹ درصدی تولید در گروه صنعتی ایران‌خودرو و ۱۵.۴ درصدی در گروه سایپا دارد. بررسی آمارهای دفتر صنایع خودرو و نیرومحرکه وزارت صمت حاکی از تولید ۱۳۲ هزار و ۶۶۳ دستگاه خودرو توسط دو خودروساز بزرگ کشور یعنی ایران‌خودرو و سایپا است. بنابراین این دو خودروساز در مجموع ۹۴.۲ درصد کل خودروهای تولیدی کشور را در دو ماهه ابتدایی امسال تولید کردند. در این بین سایپایی‌ها یا همان نارنجی‌پوشان جاده مخصوص با تولید ۶۶ هزار و ۶۹۴ دستگاه خودرو و ثبت رشد ۲۴.۳ درصدی نسبت به دو ماهه سال گذشته، عنوان بزرگ‌ترین خودروساز کشور را از آنِ خود کردند. اما تولید آبی‌پوشان جاده مخصوص در این مدت اندکی کمتر از رقیب دیرینه‌شان بود و توانستند ۶۵ هزار و ۹۶۹ دستگاه خودرو تولید کنند که در هم‌سنجی با پارسال ۱.۴ درصد کاهش نشان می‌دهد.

جزییات تولید خودروسازان در اردیبهشت

تولید خودرو در خودروسازان بزرگ (ایران‌خودرو و سایپا) در اردیبهشت ماه سال جاری با کاهش محسوسی مواجه شده که نشان از عقبگرد کاری این دو خودروساز دارد. تحلیل داده‌های آماری منتشر شده از سوی وزارت صمت نشان می‌دهد، گروه صنعتی ایران‌خودرو در اردیبهشت ماه سال جاری ۳۶ هزار و ۷۲۶ دستگاه از انواع خودروها تولید کرده است که نسبت به ۵۱ هزار و ۷۳۶ دستگاه تولید شده در دومین ماه از سال گذشته ۱۳۹۹ با افت ۲۹ درصدی روبرو شده است. آمارهای منتشر شده از تولید ایران خودرو در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰ نشان‌دهنده کاهش تولید شرکت، در این دوره یکماهه است. در حالی که فروردین ۱۴۰۰ ایران خودرو حدود ۳۳ هزار دستگاه را به تولید رسانده بوده اما در اردیبهشت‌ماه تنها ۲۰ هزار دستگاه را تولید کرده است.

نکته جالب توجه دیگر در آمارهای تولید اردیبهشت، مربوط به میزان تولید انواع سمند است چراکه طبق اعداد منتشر شده، تولیدات گروه سمند حتی از گروه رانا هم کمتر شده‌اند. گروه پژوه با بیش از ۱۲ هزار دستگاه، گروه دنا با بیش از ۳ هزار دستگاه و گروه رانا با بیش از ۲ هزار دستگاه، پرتیراژترین محصولات ایران خودرو در اردیبهشت ۱۴۰۰ بوده‌اند. همچنین هایما به تعداد ۱۸۴ دستگاه و تارا دستی نیز به تعداد ۱۵۴ دستگاه، طی این مدت تولید شده‌اند.

تحلیل داده‌های آماری نیز بیانگر این است که از این میزان خودرو تولید شده در اردیبهشت ماه ۱۴۰۰ حدود ۳۶ هزار و ۳۱۰ دستگاه متعلق به سواری‌های تولیدی است که نسبت به ۵۰ هزار و ۶۷۶ دستگاه تولید شده در مدت مشابه سال گذشته ۲۸.۳ درصد کاهش تولید را نشان می‌دهد. تولید وانت که در اردیبهشت ماه سال گذشته ۸۲۲ دستگاه بوده، امسال در همین ماه به یک دستگاه رسیده و ۹۹.۹ درصد کاهش تولید را ثبت کرده است. این در حالی است که در اردیبهشت ماه امسال هیچ وانتی تولید نشده و نسبت به ۴۷ ون تولید شده در مدت مشابه سال گذشته، ۱۰۰ درصد کاهشی است. در مقابل اما در گروه صنعتی ایران‌خودرو در دومین ماه سال جاری آمار تولید خودروهای سنگین افزایشی ثبت شده است. اردیبهشت ماه امسال با رشد ۱۵۹.۱ درصدی ۵۷ دستگاه مینی‌بوس، میدل‌باس و اتوبوس تولید شده است. در مدت مشابه سال ۱۳۹۹، تنها ۲۲ دستگاه از خودروهای مذکور به مرحله تولید رسیده بود.

در نهایت نیز تولید کامیونت، کامیون و کشنده نیز از ۱۶۹ دستگاه در اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ به ۳۵۸ دستگاه در اردیبهشت ۱۴۰۰ رسیده که رشد ۱۱۱.۸ درصدی تولید را نشان می‌دهد. آمار تجمعی تولید انواع خودروها از ابتدای سال جاری تا پایان اردیبهشت ماه نشان می‌دهد که تولید در ایران خودرو از ۶۶ هزار و ۸۷۵ دستگاه تولیدی در دو ماه نخست سال گذشته ۱.۴ درصد کمتر شده و به ۶۵ هزار و ۹۶۹ دستگاه رسیده است.

در همین حال، داده‌های منتشر شده نشان می‌دهد، تولید در سایپا در اردیبهشت ماه کاهشی اما در مجموع دوماه افزایشی بوده است. جزییات آماری بیانگر این است که در دیگر خودروساز بزرگ کشور نیز گزارش وضعیت تولید نشان می‌دهد که این خودروساز از ۴۴ هزار و ۵۵۳ دستگاه انواع خودرو تولید شده اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ به ۳۷ هزار و ۶۹۶ دستگاه در مدت مشابه سال ۱۴۰۰ رسیده و ۱۵.۴ درصد افت تولید را رقم زده است. از این تعداد خودرو تولیدی در اردیبهشت ماه امسال، ۳۲ هزار و ۹۷۷ دستگاه آمار تولید سواری‌های سایپا است که با افت ۱۶ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته که ۳۹ هزار و ۳۲۵۱ بوده، مواجه شده است. تولید دون در سایپا نیز افت ۱۰۰ درصدی داشته و همان یک دستگاهی که در اردیبهشت ماه سال گذشته تولید شد هم به تولید در اردیبهشت ۱۴۰۰ نرسید. علاوه بر این همچون سال گذشته در اردیبهشت ماه امسال هیچ مینی‌بوس، میدل‌باس و اتوبوسی در سایپا تولید نشد. در مدت مشابه سال ۱۳۹۹، تنها ۲۲ دستگاه از خودروهای مذکور به مرحله تولید رسیده بود. تولید وانت و انواع کامیونت، کامیون و کشنده اما افزایشی بوده است. تعداد وانت‌های تولیدی سایپا در اردیبهشت سال جاری ۴۶۶۶ دستگاه است که نسبت به ۵۲۵۱ دستگاه تولید شده در اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ رشد ۱۱.۱ درصدی داشته است. همچنین بنابر آمارها، ۵۳ کامیونت، کامیون و کشنده تولید شده در اردیبهشت ماه امسال نیز سه دستگاه بیشتر از سال گذشته بوده و شش درصد رشد را ثبت کرده است. بر خلاف ایران‌خودرو آمار تجمعی تولید انواع خودروها در سایپا طی دو ماه نخست سال جاری نشان از افزایش ۲۴.۳ درصدی تولید نسبت به دو ماه نخست سال گذشته دارد که از مجموع ۵۳ هزار و ۶۷۲ دستگاه به ۶۶ هزار و ۶۹۴ دستگاه رسیده است.

رشد تولید خودروهای تجاری

با این حال، بررسی آمار عملکرد خودروسازان در دو ماهه ابتدایی امسال در مجموع حاکی از رشد تولید خودوهای تجاری است. در این آمار هر چند تولید اتوبوس با افت ۲۵.۲ درصدی در مقایسه با دو ماهه پارسال مواجه شده، اما در گروه مینی‌بوس و میدل‌باس رشد ۱۱.۲ درصدی و در تولید کامیونت، کامیون و کشنده رشد ۶۰.۵ درصدی داشته است. در میان خودروسازان، اما ایران‌خودرویی‌ها از سال گذشته تحرک خوبی در این بخش آغاز کردند که امسال نیز تداوم یافته است. تولیدات تجاری این گروه در دو ماهه امسال با رشد ۳۴۰.۹ درصدی در بخش مینی‌بوس، میدل‌باس و اتوبوس و رشد ۲۳۷.۹ درصدی در بخش کامیون، کامیونت و کشنده همراه بوده است. نکته جالب در خصوص این خودروساز، احیای خط تولید اتوبوس پس از ۹ سال خاک خوردن بود که از سال گذشته این خط مجدد راه‌اندازی شد و اکنون روزانه سه تا چهار دستگاه اتوبوس تولید می‌کند. به گفته مسوولان ایران‌خودرو، تولید اتوبوس با ۵۸ هزار یورو ارزبری شروع شد که در پایان پارسال به ۴۴ هزار یورو کاهش یافت، برنامه امسال نیز کاهش ارزبری به ۳۳ هزار یورو برای تولید هر دستگاه اتوبوس است. در همین زمینه، دبیر انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودروی کشور امروز به «ایرنا» گفته است: توسعه تجاری‌سازی در کشور پیش از هر چیز یک بحث اقتصادی است و سرمایه‌ها به‌طور معمول جذب جایی می‌شود که رونق و سودآوری در آن وجود داشته باشد. آرش محبی‌نژاد یادآور شد: فعالیت شرکتی نظیر ایران‌خودرو دیزل در سال‌های گذشته با ضرر و زیان زیادی همراه بود، اما پارسال توانست تولیداتش را افزایش داده، با بانک‌ها توافق‌نامه امضا کند، سرمایه در گردش ایجاد کند و برای فروش محصولاتی نظیر اتوبوس و آمبولانس با ارگان‌های مختلف به توافق برسد. وی خاطرنشان کرد: حرکت خودروساز، به‌طور قطع قطعه‌سازان را نیز به تحرک وا خواهد داشت و به‌ویژه برنامه‌های ارتقای داخلی‌سازی در این راستا انگیزه کافی برای حضور پر رنگ‌تر قطعه‌سازان فراهم خواهد کرد. به گفته این مقام صنفی، دسترسی به داخلی‌سازی ۹۰ درصدی در تولید خودروهای تجاری را دور از دسترس ندانست و بیان داشت: در سال‌های گذشته قطعه‌سازان تجربه و توان خوبی در تولید خودروهای سواری و سبک به منصه ظهور رساندند، در حوزه خودروهای تجاری نیز با بازار بکری روبرو هستیم که باید برای آن برنامه‌ریزی دقیقی داشت. بنابر گفته او، در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ کشور، تولید سالانه سه میلیون دستگاه خودروی سواری و ۱۲۰ هزار دستگاه انواع خودروهای تجاری برنامه‌ریزی شده است که اکنون انحراف بزرگی به‌ویژه در بخش تجاری‌ها در آن وجود دارد. این در حالی است که سال گذشته فقط پنج‌هزار و ۸۴۰ دستگاه کامیونت، کامیون و کشنده، ۹۴۴ دستگاه اتوبوس و ۷۸۹ دستگاه مینی‌بوس و میدل‌باس (در مجموع هفت‌هزار و ۵۷۳ دستگاه خودروی تجاری) در کشور تولید شده بود. البته دبیر انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان خودروی کشور تاکید کرده که گشایش‌های احتمالی سیاسی و اجرایی شدن برجام نیز می‌تواند فرصتی برای صادرات تولیدات تجاری خودروسازان داخلی به‌ویژه به کشورهای همسایه و منطقه ایجاد کند.

تفاهم‌نامه همکاری برای افزایش مبادلات تجاری میان ایران و قطر امضا شد

قطر، شریک جدید تجاری ایران

اتاق بازرگانی تهران برای افزایش مراودات تجاری و اقتصادی میان ایران و قطر یک تفاهم نامه همکاری جدید امضا کرد. در طول سال‌های گذشته و تحت تاثیر تحریم‌های اقتصادی امریکا علیه ایران، دولت اعلام کرده که بخش مهمی از تمرکز اقتصادی خود را بر روی توسعه تجارت با کشورهای همسایه استوار خواهد کرد. آمارهایی که از وضعیت تجارت ایران در سال‌ها و ماه‌های گذشته منتشر شده نشان از آن دارد که ایران با وجود تمام محدودیت‌ها توانسته بخشی از ظرفیت همکاری مستقیم تجاری با کشورهای همسایه را حفظ کند. آمارها نشان می‌دهد که صرف نظر از چین به عنوان اصلی‌ترین شریک تجاری کشور در سال‌های گذشته، بخش مهمی از صادرات و واردات ایران با محوریت کشورهای همسایه انجام شده و در این بین امارات متحده عربی، عراق، افغانستان و ترکیه سهم قابل توجهی از آمار تجاری ایران را به خود اختصاص داده‌اند.

با این وجود هنوز در قیاس با ظرفیت موجود برای تجارت با کشورهای همسایه، ایران فاصله قابل توجهی با دست یابی به ظرفیت‌های بالقوه موجود در این حوزه دارد. برآوردها نشان می‌دهد که کشورهای همسایه ایران در طول سال بیش از ۱۰۰۰ میلیارد دلار واردات دارند و این در حالی است که سهم ایران از این بازار تنها حدود ۲۰ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود.

در چنین شرایطی عمق بخشی به روابط تجاری با شرکای فعلی و تلاش برای به دست آوردن شرکای جدید در منطقه اهمیت فراوانی دارد. در این میان قطر به عنوان یکی از کشورهای در حال توسعه در منطقه خلیج فارس که در سال‌های گذشته پروژه‌های اقتصادی گسترده‌ای را فعال کرده یکی از گزینه‌هایی است که بخش خصوصی ایران برای فعال کردن ظرفیت‌های تجاری با آن اعلام آمادگی کرده و امروز در یک نشست مشترک تفاهم‌نامه‌ای جدید میان اتاق بازرگانی تهران و اتاق مشترک ایران و قطر به امضا رسیده است.

حسام‌الدین سراج، معاون امور بین‌الملل اتاق بازرگانی تهران در این رابطه گفت: با توجه به در پیش بودن رویدادهایی نظیر جام جهانی ۲۰۲۲ فوتبال در قطر و اکسپوی دوبی، ایران باید بتواند از فرصت‌هایی که در پی برگزاری این دو رویداد حاصل می‌شود، منافعی را کسب کند. او در ادامه، انعقاد تفاهمنامه همکاری با اتاق مشترک ایران و قطر را گامی در جهت بهره گیری از این منافع دانست و گفت: در نظر داریم در قالب این تفاهمنامه، چند پروژه مشترک را طراحی کرده و با همکاری این اتاق مشترک به پیش برانیم. حلاج در ادامه از برنامه اتاق تهران برای برگزاری رویدادی با همکاری کشورهای قطر، عمان، امارات و کویت برای گسترش ارتباطات تجاری با کشورهای حاشیه خلیج فارس خبر داد و گفت: در حال حاضر کشور ما در شمار ۲۰ شریک تجاری نخست قطر نیز قرار ندارد و جایگاه ایران می‌تواند در فهرست شرکای این کشور ارتقا پیدا کند. خورشید گزدرازی، عضو هیات‌مدیره اتاق مشترک ایران و قطر نیز به ظرفیت‌های منطقه آزاد حمد در قطر اشاره کرده و استفاده از این ظرفیت‌ها را به بازرگانان و سرمایه‌گذاران ایرانی توصیه کرد. او همچنین با اشاره به ثبت نخستین شرکت کشتیرانی ایرانی در قطر گفت که این شرکت کشتیرانی نیز می‌تواند خدمات مورد نیاز فعالان اقتصادی در تجارت را به آنها ارایه کند. گزدرازی همچنین با اشاره به صادرات میوه و تره بار ایران به قطر از نبود کانتینر بر یخچالدار در این مسیر انتقاد کرد و خواستار سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این حوزه شد. علی غوابش، نایب رییس اتاق مشترک ایران و قطر نیز با اشاره به اینکه اتاق ایران و قطر از حمایت سیاسی و حمایت سایر اتاق‌ها محروم بوده است، امضای تفاهمنامه با اتاق تهران را نقطه آغاز فعالیت‌های بیشتر برای ارتقای سطح همکاری‌ها با کشور قطر توصیف کرد. در ادامه این جلسه، بهمن عشقی، دبیر کل اتاق تهران نیز با اشاره به برخی مفاد تفاهمنامه اتاق تهران و اتاق مشترک ایران و قطر به امکاناتی که قرار است، به موجب امضای این تفاهمنامه، از سوی اتاق تهران در اختیار این اتاق قرار گیرد اشاره کرد و گفت: اتاق تهران می‌تواند در زمینه یکپارچه‌سازی و توانمندسازی اعضا و انعکاس مطالبات انتظارات آنها به حاکمیت و دستگاه‌های تصمیم گیر به اتاق مشترک ایران و قطر کمک کند. دبیر کل اتاق تهران همچنین با استقبال از پیشنهادات ارایه شده در زمینه توسعه بازار صنایع دستی ایران در قطر و تسهیل حمل و نقل دریایی میان دو کشور گفت که اگر این طرح‌ها منجر به توسعه مراودات دو کشور شود، اتاق تهران از آن حمایت خواهد کرد. پس از آن مقرر شد، اتاق مشترک ایران و قطر فهرست اقدامات خود و چگونگی حمایت اتاق تهران را اعلام کند.

ویژه

۴۰ درصد از کارآفرینان و تسهیل گران بنیاد برکت را زنان و دختران تشکیل می‌دهند

به گفته مدیرعامل بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان امام، ۴۰ درصد از طرح‌های اشتغال‌زایی این بنیاد به زنان و دختران اختصاص دارد. امیرحسین مدنی همزمان با سالروز ولادت حضرت فاطمه معصومه(س) و روز دختران با بیان این مطلب افزود: ۴۰ درصد از کارآفرینان بنیاد برکت را زنان و دختران تشکیل می‌دهند و از ۳۰۰ هزار شغل خرد و خانگی ایجاد شده تا پایان سال ۹۹، بیش از ۱۲۰ هزار شغل به آنها تعلق داشته است. وی خاطرنشان کرد: همچنین از ۷۰ هزار طرح اشتغال‌زایی اجتماع‌محور پیش‌بینی شده برای سال جاری هم ۲۸ هزار طرح به زنان و دختران اختصاص دارد که ایجاد ۸۴ هزار فرصت شغلی را برای آنها به دنبال خواهد داشت. به گفته مدیرعامل بنیاد برکت، حجم کل سرمایه‌گذاری اشتغال‌زایی برای بانوان تا پایان سال گذشته، ۳۶ هزار میلیارد ریال بوده است. مدنی تاکید کرد: برای ایجاد ۸۴ هزار شغل در دستور کار برای سال جاری نیز اعتبار ۳۸ هزار میلیارد ریالی پیش‌بینی شده است. وی درباره رسته‌های مشاغل ایجاد شده برای زنان و دختران نیز توضیح داد: تولید پوشاک، صنایع دستی، فرش، محصولات گلخانه‌ای، دام‌پروری و خدماتی بیشترین سهم را از این مشاغل به خود اختصاص می‌دهند. مدیرعامل بنیاد برکت در تشریح سهم و حضور زنان در میان تسهیل گران این بنیاد نیز گفت: زنان و دختران جوان ۴۰ درصد از تسهیل گران بنیاد را تشکیل می‌دهند و در حال حاضر، ۳۲۰ تسهیل گر زن در سراسر کشور مشغول به فعالیت و خدمت‌رسانی به محرومین هستند. مدنی خاطرنشان کرد: این تسهیل گران در سراسر کشور با حضور در مناطق روستایی و محروم اقدام به شناسایی زنان متقاضی اشتغال و تشکیل پرونده برای آنها می‌کنند. این زنان پس از اهلیت‌سنجی‌های فنی، برای دریافت تسهیلات قرض‌الحسنه به بانک‌های عامل معرفی می‌شوند. مدنی با تاکید بر حمایت همه‌جانبه بنیاد برکت از زنان و دختران گفت: بخش عمده‌ای از حمایت‌های ویژه بنیاد از اقشار خاص و آسیب‌پذیر جامعه از جمله زنان سرپرست خانوار، کولبران، سوخت‌بران، خانواده زندانیان، معلولین و خانواده‌های دارای معلول، سربازان و خانواده‌های کودکان بازمانده از تحصیل شامل زنان و دختران جوان می‌شود و به شکل ویژه از آنها حمایت و پشتیبانی صورت می‌گیرد. مدیرعامل بنیاد برکت افزود: بنیاد در حال برگزاری رویداد ملی «بانوی برکت» با هدف کارآفرینی در حوزه کسب‌وکارهای خانگی و خانوادگی برای بانوان است.

اهدای گل به دختران در شهر زیرزمینی

نایب‌رییس هیات‌مدیره و مدیرعامل شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه گفت: به مناسبت ایام دهه کرامت، ویژه برنامه‌های فرهنگی در ایستگاه‌های منتخب متروی تهران برگزار می‌شود. به گزارش مدیریت ارتباطات و امور بین‌الملل شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه علی عبدالله‌پور افزود: همزمان با فرارسیدن ایام سالروز ولادت حضرت فاطمه معصومه(س)، روز دختر و سالروز میلاد با سعادت حضرت علی بن موسی‌الرضا(ع) و دهه کرامت برنامه‌های مختلف فرهنگی و اجتماعی در ایستگاه‌های منتخب متروی تهران اجرا می‌شود. وی تصریح کرد: به مناسبت این ایام فرخنده و با هدف ترویج فرهنگ رضوی و ارتقاء بیشتر سطح آگاهی مسافران از سیره زندگی ائمه معصوم (ع) برنامه‌های متنوعی در ایستگاه‌های منتخب متروی تهران برگزار می‌شود. عبدالله‌پور با اشاره به اینکه امروز شنبه ۲۲ خردادماه به مناسبت سالروز میلاد با سعادت حضرت فاطمه معصومه(س) و همزمان با روز دختر به دختران در دو ایستگاه شهید مدنی و شهدای هفتم تیر شاخه گل اهداء می‌شود گفت: این کار با همکاری کانون خدمت رضوی استان تهران و توسط خادمیاران محترم بارگاه رضوی انجام می‌شود. مدیرعامل شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه افزود: نمایشگاه پوستر «بانوی کرامت» در ایستگاه ارم سبز و نمایشگاه عکس «جشنواره رضوی» نیز در ایستگاه میدان حضرت ولی‌عصر(عج) در معرض نگاه مسافران مترو قرار می‌گیرد.

قابلیت بهره‌برداری از مرکز همایش‌های اصفهان به عنوان مجموعه همایش‌های بین‌المللی در سطح منطقه

وزیر امور خارجه کشورمان با اشاره به قابلیت بهره‌برداری از مرکز همایش‌های اصفهان به عنوان مجموعه همایش‌های بین‌المللی در سطح منطقه گفت: وزارت امور خارجه پیگیر حضور سرمایه‌گذاران خارجی علاقه‌مند برای تکمیل هتل‌های این مرکز خواهد بود. به گزارش اداره ارتباطات رسانه‌ای شهرداری اصفهان، محمدجواد ظریف، صبح امروز در بازدید از پروژه مرکز همایش‌های بین‌المللی اصفهان به همراه استاندار و شهردار اصفهان، با تشکر از اقدامات شهرداری اصفهان، اظهار کرد: اقدامات بسیار خوبی در اصفهان صورت گرفته است که امیدواریم مشکل آب هم به صورتی که منافع همه را در نظر بگیرد و حق مردم اصفهان هم در این زمینه رعایت شود در همین دولت حل و فصل شود و کار به نتیجه برسد. وی ادامه داد: میزان پیشرفت قابل توجه پروژه مرکز همایش‌های بین‌المللی اصفهان و بهره‌برداری از نمایشگاهی که یک نمایشگاه بین‌المللی آبرومند در شهر اصفهان به شمار می‌رود، نشان‌دهنده مدیریت بسیار خوب شهری و همت عالی دکتر نوروزی و حمایت استاندار و مجموعه شهرداری است.

تعادل

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR | یکشنبه ۲۳ خرداد ۱۴۰۰ | ۲ ذی‌القعده ۱۴۴۲ | سال هشتم | شماره ۱۹۶۰ | Sun. June 13. 2021

صاحب امتیاز: موسسه رسانه نگاران خوب اندیش
مدیر مسوول: حجت طهماسبی
سردبیر: حجت طهماسبی
نشانی: خیابان ستارخان - خیابان کوثر دوم - بن بست مینو
تلفن: ۶۶۴۲۰۷۶۹ - نمابر: ۶۶۴۲۰۴۱۷
چاپ: همشهری - توزیع: نشر گستر امروز - تلفن: ۶۱۹۳۳۰۰۰
سازمان شهرستان‌ها: ۶۶۱۲۶۰۸۸
اذان ظهر: ۱۳:۰۴ | اذان مغرب: ۲۰:۴۲ | اذان صبح فردا: ۴:۰۲

info@taadolnewspaper.ir
مرامنامه اخلاقی روزنامه تعادل در وبسایت رسمی روزنامه در دسترس است

خبر روز

۱۱۵ فوتی جدید کرونا در کشور

بنابر اعلام روابط عمومی وزارت بهداشت، در کشور ۷ هزار و ۴۴۴ بیمار کووید ۱۹ شناسایی شدند و متاسفانه ۱۱۵ بیمار نیز جان خود را به دلیل این بیماری از دست دادند. به این ترتیب تعداد مبتلایان به کرونا در کشور به به سه میلیون و ۲۰ هزار و ۵۲۲ نفر و تعداد فوت‌شدگان به ۸۱ هزار و ۹۱۱ نفر رسید. همچنین تاکنون ۴ میلیون و ۳۰۵ هزار و ۲۴۲ نفر دُز اول واکسن کرونا و ۸۰۲ هزار و ۵۹۴ نفر نیز دُز دوم را تزریق کرده‌اند و مجموع واکسن‌های تزریق شده در کشور به ۵ میلیون و ۱۰۷ هزار و ۸۳۶ دُز رسید. خوشبختانه تاکنون دو میلیون ۶۴۰ هزار و ۲۸۱ نفر از بیماران، بهبود یافته یا از بیمارستان‌ها ترخیص شده‌اند. سه هزار و ۴۸۳ نفر از بیماران مبتلا به کووید ۱۹ در بخش‌های مراقبت‌های ویژه بیمارستان‌ها تحت مراقبت قرار دارند. در حال حاضر ۱۳ شهر کشور در وضعیت قرمز، ۲۰۸ شهر در وضعیت نارنجی و ۲۲۷ شهر در وضعیت زرد قرار دارند.

گزارش

توجه به حوزه‌های اجتماعی باید اولویت دولت سیزدهم باشد

در باتلاق آسیب‌های اجتماعی گرفتار شده‌ایم

تعادل | مناظره‌های نامزدهای انتخاباتی هیچ چشم‌انداز روشنی از برنامه آنها برای حوزه اجتماعی و پرداخت به مشکلات و آسیب‌های این حوزه نداشت. بی‌توجهی به آسیب‌های اجتماعی از سوی رییس دولت سیزدهم می‌تواند عواقب جبران‌ناپذیری به دنبال داشته باشد. اگر به همین منوال پیش برویم قطعا در باتلاق آسیب‌های اجتماعی گرفتار خواهیم شد. نمی‌توانیم بی‌توجه به این حوزه که بسیار هم گسترده و پر آسیب است برای آینده کشور نقشه بکشیم. اگر می‌خواهیم طرح و برنامه‌ها در تمام حوزه‌های دیگر به نتیجه برسد باید به حوزه اجتماعی هم بیش از پیش اهمیت بدهیم. در شرایط کنونی وضعیت به گونه‌ای است که بی‌توجهی به این حوزه می‌تواند باعث بروز مشکلات پیچیده‌تر و جدیدتری شود.

نگاهی ناشی از عدم شناخت پدیده‌های اجتماعی

رییس انجمن مددکاران اجتماعی با بیان مطلب گفت: این ۴۲ سال که از عمر انقلاب می‌گذرد به چند بخش تقسیم می‌شود؛ یک بخش سال‌های ابتدایی انقلاب اسلامی بود که ما با توجه به شور و فضای انقلاب چند نوع مواجهه را با حوزه آسیب‌های اجتماعی داشتیم؛ اول اینکه برخی متصور بودند که کشور، کشور اسلامی است و در کشور اسلامی زندان معنا ندارد و طبیعتا ما جرم و آسیبی نخواهیم داشت که بخواهیم به دنبال توسعه زیرساخت‌هایی برای تجدید تربیت منحرفین اجتماعی باشیم و این نگاه ناشی از عدم شناخت پدیده‌های اجتماعی بود؛ با همین نگاه ما در دو حوزه آسیب‌های اجتماعی (اعتیاد و بدحجابی) به جای اینکه سیاست، سیاست پیشگیری باشد، بیشتر با رویکرد قهری برخورد کردیم.

آسیب‌های اجتماعی با زور قابل مدیریت نیست

سیدحسن موسوی چلک افزود: ما به موضوعی دقت نکردیم و هنوز هم این چالش را داریم و آن موضوع این است که آسیب‌های اجتماعی با زور قابل مدیریت و کنترل نیست. سیاست‌های ما در حوزه آسیب‌های اجتماعی بر مبنای رویکردی بود که متناسب با این موضوع نبود. موسوی چلک ادامه داد: عمده سیاست‌گذاری‌ها بعد از انقلاب در حوزه آسیب‌های اجتماعی به اعتیاد و بدحجابی برمی‌گشت؛ به‌طور مثال برای طلاق، خودکشی و... برنامه نداشتیم. طبیعتا در چنین شرایطی موضوعات اجتماعی صبر نمی‌کنند تا ما خود را برای مواجهه با آنها آماده کنیم.

سلامت، رفاه، تامین اجتماعی، امنیت و...

رییس انجمن مددکاران اجتماعی ایران با بیان اینکه در سیاست‌گذاری‌ها و اسناد و قوانین بالادستی، کمتر به حوزه آسیب‌های اجتماعی نگاه کردیم، به قوانین برنامه‌های توسعه اشاره کرد و افزود: به‌طور مثال در قانون برنامه اول و دوم آسیب‌های اجتماعی محلی از اعراب نداشت و در قانون برنامه سوم فقط عبارت پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و معلولیت‌ها قید شده بود. قانون برنامه چهارم نیز تنها قانونی بود که تاحدودی متفاوت‌تر بود. موسوی چلک خاطرنشان کرد: قبل از قانون برنامه چهارم نیز در تدوین سند چشم‌انداز ایران ۱۴۰۴ و در بخشی از مضامین آن به جامعه برخوردار از سلامت، رفاه، تامین اجتماعی، امنیت و... اشاره شد. از آن زمان به نوعی پذیرش ورود به حوزه آسیب‌های اجتماعی در عرصه سیاست‌گذاری، صورت گرفته است، به همین دلیل در قانون برنامه چهارم ادبیاتی پیش‌بینی شد. او در ادامه با اشاره به اینکه در سال ۱۳۸۵ سیاست‌های کلی مبارزه با موادمخدر تصویب شد، اظهار کرد: در سیاست‌های کلی تغییر رویکرد در عرصه سیاست‌گذاری مشاهده می‌شود و در آنجا به صراحت آمده است که اگر نتوانستید مواد مخدر را درمان کنید مواد کم خطر را جایگزین کنید؛ این به معنی پذیرش کاهش آسیب است که در قانون سال ۸۹ به عنوان اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر از آن یاد می‌کنیم، عملا برنامه‌های کاهش آسیب را در قانون پذیرفتیم و بعدها در این حوزه پروتکل‌هایی مانند ماده ۱۵، ماده ۱۶ و اسناد پیشگیری از اعتیاد و موضوعات متعدد در این حوزه نوشته شده است. همچنین در سال ۸۵ سند کنترل کاهش آسیب‌های اجتماعی و در سال ۸۶ سندهای استانی کنترل کاهش آسیب‌های اجتماعی نوشته شد.

بی‌توجهی به لایحه امنیت زنان و کودکان

موسوی چلک در بخش دیگری از سخنان خود به قانون برنامه پنجم توسعه اشاره کرد و با بیان اینکه در قانون برنامه پنجم، لایحه امنیت زنان و کودکان وجود داشت که در بخشی از آن به موضوع خشونت خانگی پرداخته شده بود، گفت: قانون برنامه ششم به مراتب قوی‌ترین قانون از نظر توجه به آسیب‌های اجتماعی بود و آن هم بعد از ورود مقام معظم رهبری از سال ۹۵ به حوزه آسیب‌ها بود که مجلس در قانون برنامه ششم، موضوع آسیب‌های اجتماعی را پررنگ‌تر می‌بیند.

دستمان در حوزه فضای مجازی خالی است

او افزود: در حوزه فضای مجازی نیز اگرچه برنامه مشخصی برای حوزه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی نداریم، در واقع ما فضای مجازی را رها کرده‌ایم. اما موضوع افزایش سواد رسانه‌ای می‌تواند به پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی ناشی از فضای مجازی کمک کند. رییس انجمن مددکاران اجتماعی ایران ادامه داد: بخش دیگر به این موضوع برمی‌گردد که ما برای فضای مجازی سیاست‌گذاری مشخصی انجام نداده‌ایم و دستمان در حوزه فضای مجازی خالی است و بیشترین تاکید بر روی فیلترینگ است که مخالفانی هم دارد. نکته دیگر تاثیرپذیری آسیب‌های اجتماعی از سیاست‌گذاری‌های سایر حوزه‌هاست و این هم موضوع دیگری است که باید مدنظر داشته باشیم، زیرا حوزه اجتماعی از تصمیمات سایر حوزه تاثیر می‌پذیرد و نباید از این موضوع غافل شویم.

اغلب رویکردها امنیتی و سیاسی است

رییس انجمن مددکاران اجتماعی ایران در ادامه به حوزه قضایی اشاره کرد و گفت: در حوزه قضایی نیز تغییراتی را در عرصه سیاست‌گذاری داشتیم؛ به‌طور مثال مجازات جایگزین حبس، موضوع میانجی‌گری، تشکیل پرونده شخصیت توسط مددکاران اجتماعی، کاهش جمعیت کیفری و... تغییرات دیگری بود که در حوزه قضایی اتفاق افتاد. موسوی چلک با بیان اینکه در حوزه ساختار نیز شوراهای مختلفی تشکیل و به همان تناسب سازمان اجتماعی تشکیل شد، اظهار کرد: اما آنچه در این حوزه مهم بوده، این است که وقتی نیم‌نگاهی به وضعیت کشور در بخش آسیب‌های اجتماعی داریم، می‌بینیم که علی‌رغم همه این سیاست‌گذاری وجه غالب سیاست‌گذاری‌ها همچنان برخوردهای قضایی، انتظامی، رویکرد امنیتی و سیاسی است. به‌طور مثال ستاد مبارزه با موادمخدر بیشترین تمرکزش بر روی مقابله، سپس درمان و پیشگیری است.

افزایش سکونتگاه‌های غیررسمی

او در ادامه این گفت‌وگو به سکونتگاه‌های غیررسمی در حوزه آسیب‌های اجتماعی اشاره کرد و گفت: بخش دیگر مدیریت شهری، سکونتگاه‌های غیررسمی و محلات ناکارآمد شهری است که به سیاست‌های حوزه اقتصاد، مهاجرت، خشکسالی و موضوعات از این قبیل بازمی‌گردد و شرایط کشور را در وخیم‌تر شدن حوزه اجتماعی تشدید می‌کند. موسوی چلک گفت: آنچه تاکنون انجام شده نتوانسته به روند کاهشی کمک کند زیرا برنامه‌ای برای ارتقای سواد سلامت روان و سواد اجتماعی نداریم و طرح‌ها و برنامه‌های ما فاقد پیوست اجتماعی و فرهنگی است و همه این موارد بستری را فراهم کرده که در وضع موجود قرار داریم.

اعتیاد و طلاق در صدر آسیب‌ها

رییس انجمن مددکاران اجتماعی ایران گفت: تعداد بالای پرونده قضایی، خشونت‌های خانگی و مفاسد اخلاقی داریم. می‌گوییم اعتیاد اولویت اول است. روند طلاق روند مطلوبی در کشور نیست و اکنون خشونتهای اجتماعی همچون سرقت و ضرب و جرح جزو بالاترین فراوانی‌های پرونده‌های قضایی است؛ این موارد گویای این است که ما نتوانستیم سیاست‌گذاری‌های اثربخشی را چه به‌طور مستقیم در حوزه آسیب‌های اجتماعی و چه غیرمستقیم ایجاد کنیم و نتیجه آن وضعیتی است که مشاهده می‌کنیم. موسوی چلک در پاسخ به این سوال که در حال حاضر وضعیت حوزه آسیب‌های اجتماعی را چطور ارزیابی می‌کنید؟ گفت: آسیب‌های اجتماعی مشهودتر شده است؛ سن آن پایین‌تر آمده و زنان ما بیشتر درگیر شده‌اند و خانواده تحت تاثیر این فضا قرار گرفته و ناکارآمدی سازمان‌ها برای مواجهه درست با این موضوع را می‌بینیم. شرایط اقتصادی بر این وضعیتی که اکنون با آن مواجه هستیم، دامن زده و طلاق، اعتیاد و گرایش به مشروبات الکلی بیشتر و و روابط خارج از عرف مشهودتر شده است. نوع مواد مخدر خطرناک‌تر شده و این وضعیتی است که اکنون با آن مواجه هستیم. رییس انجمن مددکاران اجتماعی ایران در ادامه در پاسخ به سوالی در خصوص برنامه‌های نامزدهای ریاست‌جمهوری در حوزه اجتماعی در برنامه‌های مناظره‌های انتخاباتی گفت: در مناظره‌ای که در تلویزیون مطرح شد، هیچ چشم‌انداز روشنی را ندیدم و برنامه مشخصی برای حوزه اجتماعی نبود. حال ممکن است که در برنامه‌های دیگر این موارد گفته شده باشند که من ندیده باشم. او ادامه داد: در مناظره به عنوان نمای جدی برنامه‌ها، دست همه نامزدها در حوزه آسیب‌های اجتماعی خالی بود؛ ضمن اینکه وقتی از حوزه آسیب‌های اجتماعی صحبت می‌کنیم، حوزه فرهنگ هم وجود دارد. مگر می‌شود که در حوزه آسیب‌های اجتماعی کار کنید اما شرایط فرهنگی را لحاظ نکنید؟ در موضوع مناظره اجتماعی، فرهنگی و سیاسی در موضوع فرهنگ به‌طور کل فراموشی مطلق وجود داشت و امور اجتماعی هم مظلوم واقع شده بود در حالی که بخشی از آنچه که اکنون از آن تاثیر می‌پذیریم به حوزه فرهنگ برمی‌گردد. موسوی در بخش دیگری از سخنانش ادامه داد: امید است که رییس جمهور بعدی حوزه اجتماعی را در برنامه‌هایشان جدی بگیرند، در غیر این صورت در باتلاقی گیر می‌کنیم. اگر دولت سیزدهم تدبیر نکند در باتلاق آسیب‌های اجتماعی گیر خواهیم کرد. دولت آینده باید برای سلامت اجتماعی جامعه برنامه داشته باشد. همچنین سلامت روانی-اجتماعی باید دغدغه جدی دولت آینده باشد، در غیر این صورت باید دادگاه، پاسگاه و زندان را گسترش دهیم و از همه مهم‌تر اینکه نیروی انسانی از دست می‌رود.

ادامه از صفحه اول

کاندیداها مساله اعتیاد را جدی بگیرند

اما هیچ کدام از نامزدهای انتخاباتی در این باره حرفی به میان نیاورده‌اند. فراموش نکنیم معضل اعتیاد در ایران قدمتی بیش از صد ساله دارد؛ بنابراین حل آن نیز در یک سال و دو سال مقدور نیست. بنابراین این مساله نیازمند راهکارهای عملی و علمی درست است. اگر راهکار تنها علمی یا فقط عملی باشد فایده ندارد. باید با یکدیگر عجین شده باشند. باید بدانیم چگونه ممکن است یک مساله را در کشور حل کنیم. مساله مهم دیگری که باید به آن توجه کنیم افزایش جمعیت کارتن خواب به واسطه ابتلا به اعتیاد است. زمانی در سال‌های ۵۷ تا ۶۰ اگر یک نفر نخستین بار ماده مخدر مصرف می‌کرد بین ۱۸ تا ۲۰ سال طول می‌کشید تا این فرد کارتن خواب شود. یعنی ۲۰ سال وقت داشتیم تا بتوانیم این فرد را نجات دهیم. در ۱۰ سال اخیر یعنی از سال ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ اگر یک نفر برای نخستین بار ماده مخدر مصرف کند، ۵ تا ۶ سال طول می‌کشد تا کارتن خواب شود. زمان کارتن خواب شدن معتادان کوتاه‌تر شده؛ اکنون اگر به مواد مخدر لب بزنید ممکن است ۵ سال دیگر کارتن خواب شوید. این پژوهشی کاملا معتبر و دارای مستندات محکم و معتبری است. بنابراین اتفاقی که افتاده این بوده است که زمان ۲۰ ساله برای رسیدگی به معتادان به ۵ سال کاهش یافته؛ دلایل این تغییر مختلف است. واقعیت اینکه تحریم‌ها و مسائل اقتصادی موثر است. تحریم‌ها باعث شده الگوی مصرف عوض شود. پرسش اینجاست، با وجود این تغییرات، چه برنامه‌ای برای پیشگیری مصرف مواد مخدر در سطح دوم و سوم داریم؟ نمی‌گویم چه برنامه‌ای دارید که افراد معتاد نشوند. می‌گویم چه برنامه‌ای دارید که وقتی فرد یک‌بار مصرف کرد و معتاد شد کارتن خواب و روانه خیابان نشود؟ در جایگاهی نیستم که بخواهم برای کشور راهکار دهم. اندیشمندان و متخصصان زیادی وجود دارند که با یکدیگر تضاد افکار هم دارند. باید آنها با یکدیگر و در کنار هم بنشینند و به نتیجه کلی برسند. مساله اصلی ما در کشور این است که استراتژی در حوزه مبارزه با مواد مخدر نداریم در حالی که فکر می‌کنیم استراتژی داریم. در حوزه کاهش تقاضا و کاهش آسیب، استراتژی‌های ما با همدیگر در تقابل هستند. بنابراین ما باید یک استراتژی برای حل مساله داشته باشیم و متوجه باشیم اولویت‌های ما در کشور چیست. اگر اولویت‌ها را درست شناسایی نکنیم نمی‌توانیم استراتژی‌های درستی را به کار گیریم؛ بنابراین فکر می‌کنم به عنوان فردی که در یک ان‌جی‌او (NGO- نهاد غیردولتی) کار می‌کنم، نمی‌توانم به تنهایی برای یک کشور نسخه بپیچم. به افراد علمی و متخصص نیاز داریم تا بتوانیم به استراتژی‌های درستی برسیم؛ اینکه با یک جمله یا کلمه بخواهیم استراتژی اتخاذ کنیم، جفا کرده‌ایم.

روی خط خبر

دمای پایتخت به ۴۰ درجه می‌رسد

مدیرکل هواشناسی استان تهران از اوج گرفتن دوباره گرما خبر داد. مجتبی جلالی گفت: پایتخت دمای ۴۰ درجه را طی دو روز آینده تجربه می‌کند. او افزود: با استقرار کانترهای سوزان جنب حاره‌ای بر روی البرز مرکزی، روزهای آتی تا سه‌شنبه ۲۵ خرداد ماه هوا به‌شدت گرم می‌شود. مدیرکل هواشناسی استان تهران با بیان اینکه دمای هوا در سطح استان تهران ۳ تا ۵ درجه سلسیوس گرم‌تر خواهد شد، عنوان داشت: پایتخت‌نشینان طی روزهای یکشنبه و دوشنبه هفته جاری، دمای ۴۰ درجه را تجربه خواهند کرد. او از پیش‌بینی کاهش احتمالی هوا طی اواخر هفته جاری نیز خبر داد و بیان داشت: طی پایان هفته احتمالاً از شدت گرمای هوا قدری کاسته می‌شود که قطعی نیست. البته قبلا هم کارشناسان اعلام کرده بودند که امسال قرار است تابستان گرم و خشکی را تجربه کنیم و حالا رسیدن دمای پایتخت به ۴۰ درجه شاید غیر قابل باور اما واقعی است. دمایی که قبلا آن را در مورد شهرهای جنوبی کشور می‌شنیدیم و با خود فکر می‌کردیم جنوبی‌ها چطور می‌توانند این گرما را تحمل کنند؟

کاوشگر چینی روی مریخ سلفی گرفت

کاوشگر چینی ژورانگ چند عکس از جمله یک سلفی از مریخ به زمین ارسال کرده است. به گزارش بیزینس اینسایدر، مریخ نورد چینی ژورانگ (Zhurong) تصاویر جدیدی از سیاره سرخ را به زمین ارسال کرده است. آنها دومین مجموعه عکس‌های منتشر شده توسط آژانس فضایی سرنشین‌دار چین (CMSA) هستند و نسبت به مجموعه اول، دقیق‌ترند و جزییات بیشتری دارند.

این تصاویر شامل چشم‌اندازی ۳۶۰ درجه از محیط اطراف محل فرود کاوشگر در منطقه utopia planitia واقع در نیم کره شمالی مریخ است. تصویری که در زیر دیده می‌شود از کنار هم قراردادن عکس‌هایی ساخته شده که دوربین نصب شده روی دکل کاوشگر، ثبت کرده است. برای ثبت این تصویر کاوشگر حدود ۳۰ فوت به سمت جنوب حرکت کرد، دوربین را پایین آورد و به عقب رفت تا با لندر فرود یک عکس سلفی بگیرد. قرار است ژورانگ سه ماه در مریخ بماند و منطقه مورد نظر را بررسی کند. یکی از دلایل توجه کارشناسان به منطقه utopia planitia احتمال وجود ذخایر آب زیر سطح آن است که برای ماموریت‌های سرنشین‌دار در آینده کارآمد خواهد بود.

استفاده از شاد تا پایان دوره کرونا باید رایگان باشد

ترافیک مصرفی شاد تا پایان دوره کرونا باید رایگان باشد. چون شاد ابزار ارایه آموزش پایه در دوره کروناست و جایگزین دیگری ندارد. مدیر شبکه شاد با بیان این مطلب درباره شرایط فعلی استفاده از شبکه شاد و رایگان بودن این پلتفرم خاطرنشان کرد: شاد پلتفرم رسمی آموزش و پرورش برای آموزش‌های مجازی است و اپلیکیشنی بوده که از سوی وزارت آموزش و پرورش برای کاربری آموزش رسمی توصیه شده است. این سیاست ثابت وزارتخانه در دوره شیوع کرونا بوده و تاکنون تغییر نکرده است.

نیلوفر شرفی با بیان اینکه شاد تاکنون رایگان بوده است، اظهار داشت: شاد ابزار کمکی معلمان و دانش‌آموزان سراسر کشور برای آموزش‌های مجازی بوده که به صورت رایگان به ایشان ارایه خدمت می‌داده و فعلا بستر دیگری برای این منظور در نظر گرفته نشده است. او در پاسخ به این سوال که از اول تیرماه بسته‌های ویژه اینترنت رایگان آموزش مجازی به سیم کارت‌های دانش‌آموزی اختصاص می‌یابد؟ گفت: با توجه به مذاکراتی که با وزارت ارتباطات انجام دادیم، قرار شد سیم کارت دانش‌آموزی را در اولین فرصت آماده کنند و در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند. شرفی با اشاره بر تاکید بر اینکه مصرف اینترنت در شاد تا پایان کرونا باید رایگان باشد، گفت: چون شاد ابزار ارایه آموزش پایه در دوره کروناست و جایگزین دیگری ندارد. این موضوع سال گذشته با دستور رییس جمهور و امسال براساس مصوبه مجلس انجام شده و تا پایان سال ادامه خواهد داشت.

رویداد

آیین‌نامه جدید، ۱۳۰۰۰ داروخانه را ورشکست می‌کند

رییس شورای عالی داروخانه‌ها با تاکید بر اینکه نباید به داروخانه‌ها نگاه هایپرمارکت داشت، به آیین نامه جدید تاسیس داروخانه‌ها اشاره کرد و آن را عامل ورشکستگی ۱۳۰۰۰ داروخانه دانست.

مهدی زارعی در خصوص چرایی مخالفت‌ها با آیین‌نامه جدید تاسیس داروخانه‌ها گفت: آیین‌نامه تأسیس داروخانه‌ها که اخیر توسط وزیر بهداشت امضا و توسط سازمان غذا و دارو ابلاغ گردیده، از منظر حقوق اساسی و حقوق عامه داروسازان حاوی تعارض و تناقض است و همچنین از نظر شکلی و ماهیتی هم دچار اشکالات اساسی است.

او افزود: اجرای این آیین نامه موجب ورشکستگی حدود ۱۳۰۰۰ داروخانه که در حال ارایه خدمات دارویی به بیماران هستند می‌شود و مطمئنا صدمات جبران‌ناپذیری به زنجیره توزیع دارو وارد خواهد کرد.

زارعی ادامه داد: واقعا جای پاسخ به این پرسش خالی است که آیا وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو با اراده قبلی و برنامه‌ریزی کمر به نابودی کسب و کار داروخانه‌ها بسته است یا اینکه یک بی‌تدبیری و خطای سهوی اتفاق افتاده است؟

او گفت: متاسفانه نگاه کلی آیین نامه داروخانه‌ها نگاه اقتصادی و سرمایه محور به دارو و داروخانه است به جای اینکه خدمات محور و عدالت گستر باشد. در ابتدای این آیین نامه استناد به قوانینی ذکر گردیده که اکثر آنها در حیطه اختیارات قانونی وزیر بهداشت نیست بلکه از اختیارات هیات وزیران است که نشان از عدم آگاهی تدوین کنندگان به قوانین موضوعه است.

زارعی با بیان اینکه دارو به عنوان یک کالای استراتژیک نباید در دستان چند سرمایه‌دار قرار گیرد و این جزو اصول اولیه برای سلامت شبکه توزیع دارو است، افزود: نگاه به دارو نمی‌تواند نگاه هایپرمارکتی باشد؛ آن هم در کشوری که مرتبا در شرایط بحرانی قرار می‌گیرد.

رییس شورای عالی داروخانه‌ها افزود: متاسفانه سازمان غذا و دارو علی رغم اینکه خودش اساسنامه مصوب ندارد، خود تدوین گر ضوابط و مقررات و همزمان اجراکننده و ناظر شده و اینها زمینه‌ساز برخی مشکلات خواهد بود. حاکمیت باید با وضع قوانین مناسب، اجازه چنین تعارض منافع به سازمان مهم و اساسی که با جان انسان‌ها سروکار دارد را ندهد. او گفت: اجرای آیین‌نامه مذکور باید متوقف شود تا با حضور ذینفعان از جمله انجمن داروسازان و انجمن‌های علمی و تخصصی داروسازی و سازمان نظام پزشکی و صاحب نظران دانشگاهی و متخصصان امر مورد بازنگری و تدوین قرار گیرد.

ذره‌بین

روزی برای کودکان کار

جمعیت طلوع بی‌نشان‌ها برای دومین سال متوالی روز جهانی منع کودکان کار باهدف کاهش آسیب حاصل از کار کودک در کنار کودکان کار خیابان بود. حامد علیزاده، مدیر کمپین تهران شهر بدون گرسنه و کمپین کودکان شهرم در این مورد گفت: کمپین کودکان شهرم از اسفند ۹۸ با هدف همراهی کودکان کار و زباله گرد از زمان شیوع بیماری کرونا آغاز شد و در تمام این مدت سعی کردیم هر پنجشنبه در کنار این کودکان باشیم. او افزود: امسال بیش از یک هزار و ۲۰۰ پیترا، ۹۰۰ شاخه گل، ۹۰۰ کتاب داستان و کتاب نقاشی، یک هزار و ۲۰۰ ماسک پارچه‌ای و ۱۰۰ عدد شامپو در بین کودکان کار و خیابان توزیع شده است، شاید بتوان به جرات گفت همین چند دقیقه‌ای که کودکان در کنار ما می‌نشینند و با آنها بازی می‌کنیم و لحظه‌ای را کار نمی‌کنند و کودکی می‌کنند می‌تواند قدمی مهم برای این کودکان باشد. علیزاده ادامه داد: سال گذشته وقتی برای اولین بار با مواد ضدعفونی کننده، ماسک و دستکش و خوراکی به سر چهارراه رفتیم فکرش را نمی‌کردیم که بتوانیم تا این حد با این بچه‌ها دوست شویم و لحظه‌های خوبی را برایشان خلق کنیم، همین که حالا به تک تک ما اعتماد کرده‌اند، گاهی درد دل‌هایشان را به ما می‌گویند و ما می‌توانیم برایشان کاری بکنیم برای خودش حرکت قابل قبولی است. مدیر کمپین تهران شهر بدون گرسنه گفت: سال گذشته وقتی به مناسبت روز جهانی منع کار کودک برای اولین پیتزا سر چهارراه پخش کردیم و برق شادی در چشمانشان دیدیم، با خودمان عهد کردیم که سال بعد هم لحظه‌های شادی را سر چهارراه به وجود بیاوریم. او ادامه داد: امسال هم روز جهانی منع کار کودک هم با پیتزا، گل و... در کنار کودکان کار و خیابان بودیم تا بر سر عهدمان با این کودکان باشیم.